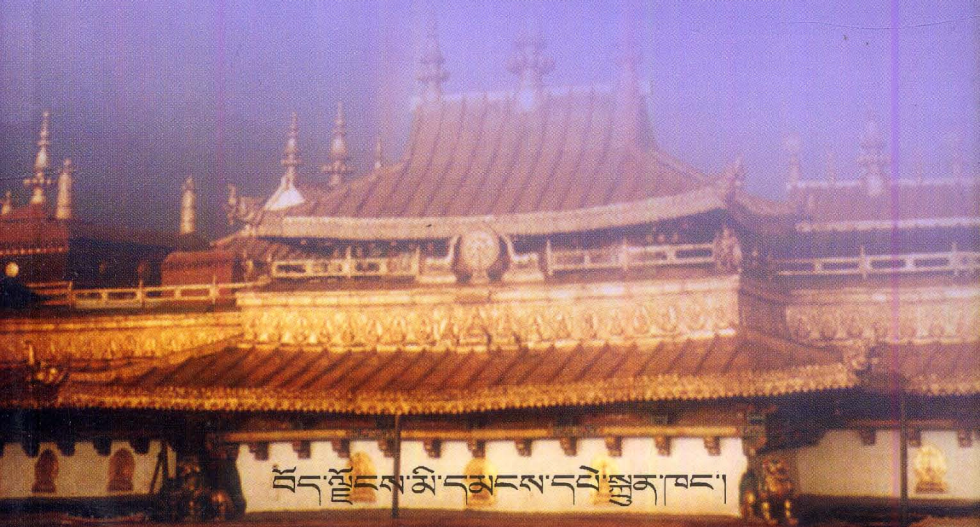

ཨོཾ་ཨྲ་ཐུག་ལག་ཁང་གི་གནས་
བཤད་མདོར་བསྟུས་བཞུགས་སོ།

༡༡། ལྷ་ལྷན་ར་ས་འབྲུལ་སྒྲུང་གཙུག་ལག་ཁང་
གི་ལོ་རྒྱུས་དང་འབྲེལ་བའི་གནས་
བཤད་མདོར་བསྐྱས་བྲིས་ལན་
བདུན་ཅུ་ཙུ་གསུམ་ཞེས་
བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

ཉི་མ་ཆེ་རིང་ངམ་ངག་དབང་འཇིགས་མེད་པས་བཅུ་མས།

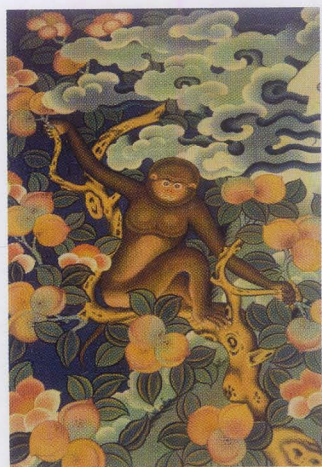
ཐོད་ལྗོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྟུན་ཁང་།

ལྷ་ལྷན་ར་ས་འཕུལ་སྤང་དགའ་བཞི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ།

ཐོར་བདག་ཞིང་སྒྲིང་སྤེལ་གཟུགས་ཅན།

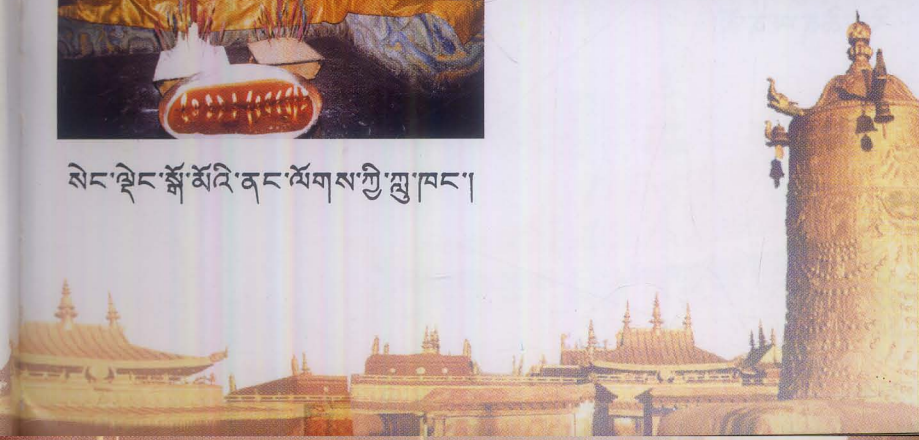

ཁྱམས་ར་ཆེ་མོའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་གོང་ས་སྐུ་ཐེང་རིམ་བྱོན་གྱི་བཞུགས་ཁྱི་ཆེ་མོ་

སང་ཐེང་སྒོ་མོའི་ནང་ལྷགས་
གྱི་གནོད་སྤྱོད་ལྟ་ཁང་།

སང་ཐེང་སྒོ་མོའི་ནང་ལྷགས་གྱི་སྤྱོད་ཁང་།

རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་སྒྲོ་བཟང་གྲགས་པ་ལ་ན་མོ།

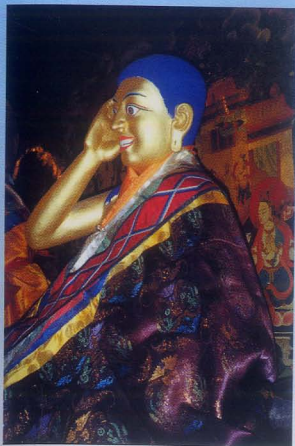
ཀུལ་ཚབ་དར་མ་
རིན་ཆེན་ལ་ན་མོ།

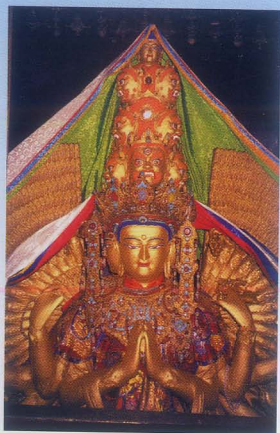
མཁས་གྲུབ་དགེ་ལེགས་
དཔལ་བཟང་ལ་ན་མོ།

ཇེ་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ལ་ན་མོ།

འཕགས་པ་ཐུགས་ཇེ་ཆེན་པོ་
རང་བྱོན་ལྷ་ལྷན་བཞུགས།

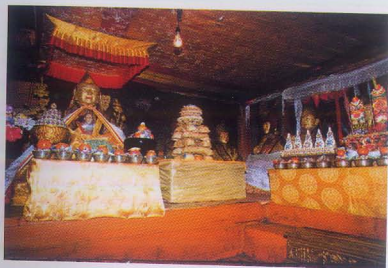

ཐུབ་ཐོབ་ཐང་སྟང་རྒྱལ་པོ་ལ་ན་མོ།

རྒྱལ་མཆོག་སྤྱི་ཐེང་བཅུ་
 གསུམ་པ་བྱུང་བ་སྟན་ཀྱང་
 མཆོས་བཞེངས་པའི་གྲུ་
 ཟ་རྟོར་མ་ལ་ན་མོ།

ཙོང་ཁ་པའི་སྤྱི་བརྟན་རྗེ་ང་འདྲ་མ་ལ་ན་མོ།

དུས་གསུམ་ཀྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེའི་ཕྱིན་ཆུབས་དང་། ། ལྷན་བཅས་
 འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ལས་ཐུབ་པའི། ། རྩོམ་གྲུ་ཐུ་ནེའི་སྐྱེ་
 བརྟན་མཆོག ། མཇལ་བ་ཙམ་གྱིས་དུག་གསུམ་སྤྲག་ཐུན་འཛམས།

སྟིགས་དྲུས་བདག་སྟགས་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། | ཆགས་ལྟང་
 རྒྱངས་གསུམ་དྲི་མས་ཆེས་སྟགས་པས། | མཛེད་མཆོག་གསུང་
 གི་དགའ་སྟོན་མི་སྦྱོལ་ཡང་། | ཕྱིན་རྒྱབས་བདུད་རྩི་དགའ་
 སྟོན་བསྐྱེལ་དུ་གསོལ།

ཀུལ་མཆོག་སྤྱི་ཁྱེད་པ་བསྐལ་བཟང་ཀུ་མཆོ་ལ་ན་མོ།

རྩོམ་གཞིམ་སྒྲིལ་བྱི་རྩལ་གཡས་གཡོན་ས་སྐར་བཞེངས་
སྤྱབས་སྤྱོད་པའི་ཀུལ་ཆེན་གྱི་སྤྱོད་བརྟན།

རྩ་བ་རྩེ་ལ་ན་མོ།

འབྲུག་ལྷ་ཁ་པ་ལ་ན་མོ།

བྱ་རུ་མཆོ་སྤྱེས་རྩེ་རྩེ་ལ་ན་མོ།

མུ་ལཱི་ལྷ་ཁང་དུ་བརྒྱགས་པའི་དཔལ་ལྷན་ལྷ་མོ་(ཞི་བའི་ཚུལ་)
སྐུ་སྐྱེ་བའི་སྐུ་བརྙན།

ཆོས་རྒྱལ་སྤྱི་བཅན་སྐམ་པོ་ང་ལ་ཉ་མ་ལ་ན་མོ།

བལ་བཟའ་ཁྱི་བཅན་དང་
རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ་ལ་ན་མོ།

ཐུལ་མཆོག་ལུ་པ་ཆེན་པོ་ངག་དབང་སྒྲོ་བཟང་ཐུ་མཆོ་ལ་ན་མོ།

བྱ་མི་སམ་རྩོ་ཏེ་ལ་ན་མོ།

སྒྲོན་པོ་མགར་བ་སྒྲོང་བཅན་ལ་ན་མོ།

གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤྱང་མ་གཙོ་བོ་དཔལ་ལྷ་མོ་ལ་ན་མོ།

ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
སྤྱང་བཅན་སྒྲུལ་
པོ་ལ་ན་མོ།

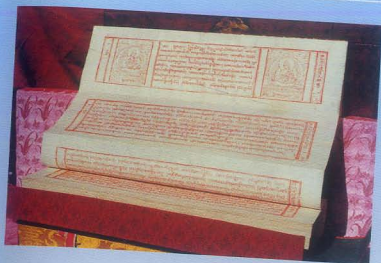

གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤང་མ་གཙུ་བོ་དཔལ་ལྷ་
སྤལ་གདོང་མ་ལ་ན་མོ།

གཙུག་ལག་ཁང་གི་བཀའ་
འགྱུར་ལྟ་ཁང་དུ་བཞུགས་
པའི་གངས་ཅན་ཡུལ་དུ་
ཐོག་མར་ཤིང་པར་དུ་
བསྐོས་པའི་བཀའ་འགྱུར་
མཆེལ་པར་མར་གྲགས་
པ་བཞུགས།

ཐེབས་རིས་སུ་གསལ་བའི་
སྐུ་སྒྲུབ་སྐུ་བརྙན་འདི་
ནི་ལྷ་ར་གཙུག་ལག་ཁང་
འདིར་བྱང་བའི་འོད་
ཟེར་འཕྲོས་པའི་ལྟ་
བརྒྱད་ཀྱི་ཡ་གྲུལ་ལོ།

ས་ཆེན་ཀྱན་དགའ་སྟེང་པོ་ལ་ན་མོ།

ས་པ་ཏ་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་ལ་ན་མོ།

ཆོས་ཀྱི་ཕུག་ནས་མར་གྲགས་པའི་མིག་འབྱེད་
ཐུན་རས་གཟིགས་ལ་ན་མ།

ལྷས་ཅལ་དང་སྤྱ་གར་གྱི་སྤྱ་ཅལ་ལ་
རྩལ་བཞིན་པའི་ཐོད་འབངས་ཆོས་
ཀྱི་དང་བཅས་པ།

གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་ས་དབྱིབས་མཆོད་པའི་རི་མོ།

གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་མར་
 བཞེངས་སྐབས་ཀྱི་གནས་
 ཚུལ་མཆོད་པའི་ལྗེ་བས་རིས་
 བཞུགས།

ཡུ་རུ་ཟ་རྟོར་མ་ལྷང་
མིང་གཟིལ་གཞོན་གྱི་སྒྲུ
བརྟན་བཞུགས།

རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མཁོན་པོའི་སྒྲུ་བརྟན་བཞུགས།

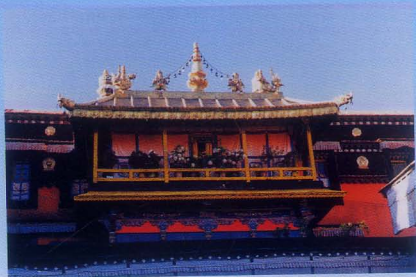

འདས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད་ཀྱི་བྱིས་སྤྱ་བ་བླགས།

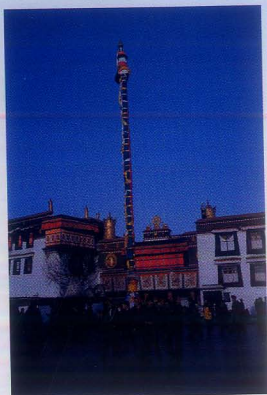
མ་འོངས་པའི་སངས་རྒྱས་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་བྱིས་སྤྱ་བ་བླགས།

གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཟིམ་རྒྱུང་ཉི་འོད་བཞུགས།

སྤྱི་ལོ་རྩ་ལ་རབས་བཅུ་བདུན་
པར་ཕྱི་སྤྱི་བསོད་ནམས་ཆོས་
འཕེལ་ནས་བཞེངས་པའི་རྩ་
ལག་དར་ཆེན་བཞུགས།

རྫོང་རིང་གནམ་གྱི་ཀ་བའམ་ཐང་བོད་མནའ་ཚིག་རྫོང་རིང་བཞུགས།

ཚུམ་པ་པོ་རྩོད་མདོར་བསྟུས།

ལྷ་ལྷན་ར་ས་འཕུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་
 འབྲེལ་བའི་གནས་བཤད་མདོར་བསྟུས་ངེས་ལན་བདུན་ཅུ་ཙུམ་
 ཞེས་བྱ་བའི་ཚུམ་པ་པོ་སྤྱུ་ཞབས་ཉི་མ་ཆེ་རིང་ལགས་ནི། སྤང་བྱེད་
 ལྷ་སའི་ཉི་འདབས་འཕན་པོ་རྩུན་ཟུབ་རྫོང་ཁོངས་སུ་དགའ་སྟོད་
 སྤང་ཆོར་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༤༧ ལོ་ཉེ་བོད་རབ་བྱུང་བཅུ་དྲུག་མེ་མོ་ལྷག་ལོར་
 འབྲངས་ཤིང་། འཕན་པོར་གཞུང་བཙུགས་སྟོབ་ཟུ་མཐར་བྱིན་
 རེས་སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༥ ལོར་རབ་བྱུང་བའི་འདུན་པ་བཅངས་ཏེ།
 འབྲས་སྤངས་སུ་ཡོངས་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་ལམ་རིམ་
 པ་རག་དབང་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་བྱང་ཏུ་གཙུག་ཕུད་ཕུལ། ཆོས་མིང་
 རག་དབང་འཛིགས་མེད་ཏུ་གསོལ། ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་
 རྒྱུག་ལྷགས་ཀྱིས་ནང་རིག་པའི་ཤེས་བྱར་སྤྱང་བཙོན་ཐོག་གོང་གི་
 བཀོད་རྒྱུག་བཞེན་ཕུག་ལས་ཅི་ཡང་གནང་བ་དང་། ཞར་ཏུ་
 རྫོངས་སྤིད་ཤོས་ཀྱིས་སྟོན་ཀྱི་གཟིམ་ཤག་བཤད་སྒྲུབ་ནང་ཏུ་གཉེར་
 བའི་དབྱིན་སྐད་འཛིན་ཟུར་སྟོབ་སྟོང་གནང་མཚུངས་བོད་ཡིག་དང་
 རྒྱ་ཡིག་གི་ཤེས་ཚད་ཀྱང་རི་མཐོར་འགྲོ་བྱིར་རི་སྐད་ཏུ། དགོས་
 མེད་ཆེ་འདིའི་བྱ་བས་མི་གཡེང་བར། ། མགོ་ལ་མེ་ཤོར་བསྐྱོག་

ལྷ་འོ་བཙུན་པ་ཡིས། འོ་མེད་ཆེན་མོ་འོ་མེད་པའི་སྒྲོ་སྒྲོ་བས་འཕེལ། །
 ཞེས་པ་ལྷ་ར་སྒྲོ་མེད་འབད་བཙུན་གྱིས་སྒྲུངས་པའི་འབྲས་བུར་
 སྐད་རིགས་དེ་གསུམ་ཁོང་དུ་ཆུད་དེ་ཐུག་ཅེར་སོན་པ་བྱུང་བ་དང་།
 སྤྱི་ལོ་ ༡༧༥༧ ལོར་ལེ་ཅིན་དུ་ཀུན་གཟིགས་པའི་ཆེན་སྐྱ་མེད་བཅུ་པ་
 ཆེན་པོས་བཅུགས་གནང་བའི་ཀྱང་གོའི་བོད་བརྒྱད་མཐོ་རིམ་ནང་
 བསྟན་སྒྲོབ་གནང་དུ། སྤང་དཀར་སྒྲོ་བཟང་འཕྲིན་ལས་དང་།
 ཤར་གདོང་སྒྲོ་བཟང་བཤད་སྐབ་རྒྱ་མཚོ། བསེ་ཆང་སྒྲོ་བཟང་
 དཔལ་ལྷན་སོགས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་མའི་དྲུང་ནས་མདོ་
 རྒྱལ་གྱི་གཞུང་ལུགས་ལ་གསན་སྐྱུང་བའི་སྐལ་བ་ཐོབ། ལྷག་
 པར་དུ་དགོན་མེད་དོ་དམ་ཡུ་ཡོན་ལྷན་ཁང་ནང་ཁོང་གིས་ཕྱི་ལོ་གྱི་
 འགན་བཞེས་གྱི་ཡོད་སྟབས། རྒྱལ་སྤྱི་རྒྱལ་ནང་གི་སྐྱ་མགོན་མི་སྣ་
 མང་པོ་དང་འབྲེལ་བ་རྒྱུན་མ་ཆད་དུ་གནང་དགོས་པའི་དབང་གིས་
 སྐད་ཡིག་དེ་གསུམ་པོའི་གནས་ཚད་ཇི་མཐོར་སོང་བྱིར་ཕན་ཆེན་པོས་
 མདོན་གསལ་དུ་ཐོན་ཡོད།

ཁོང་ལ་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་བཙས་མིན་དུ་ཡོད་པའི་བྱགས་
 ཉམས་ཆུང་ཞིང་། རང་གཤེས་འཇམ་པ། རང་རྒྱད་རིང་བ།
 སེམས་རྩ་འཁོལ་བ་བཅས་གྱི་ལེགས་ཆར་ས་སྒྲོགས་ཁག་ནས་ཕེབས་
 པའི་དད་ལྷན་སེར་རྒྱ་པོ་མོ་རྣམས་གྱིས་བསྐྱགས་པའི་མེ་ཏོག་མདོན་
 པར་གཏོར་ཞིང་། ལྷག་པར་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་ནང་གི་དབུ་བྱིད་དང་སྐྱ་

མགོན་མང་པོའི་བསྐྱེད་པ་བཞུགས་པ་ལྟོད་དང་གདེང་འཛིག་ཆེན་པོ་ཐོབ་ཡོད་
ཁར། རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཀྱང་དཔེ་བཟང་གཟེངས་བསྟོད་བྱ་དགའ་
རིམ་པར་བསྐྱེད་པ་མ་ཟད་གྲོང་བྱིར་སྟོན་པའི་ནང་བསྟན་མཐུན་
ཆོག་གི་ཆོག་སྒྲིག་གཙོ་སྒྲིག་གཞིན་དང་། གཙུག་ལག་ཁང་དོ་དམ་ཡུ་
ཡོན་སྟན་ཁང་གི་ཀྱུ་རིན་གཞིན་པར་བསྐྱོད་བཞག་གནང་།

རྒྱལ་ཁབ་དང་མི་དམངས་ཀྱི་སྒྲིག་གཞི་ཆེད་ཁོང་གིས་དེ་ག་
ཅམ་ལ་ཆོམས་ནས་མ་བཞུགས་པར། དལ་ཉེན་སྡིང་པོ་ལེན་པའི་
ཐབས་ཀྱི་མཆོག་སྟེ་དམ་ཆོས་རིན་པོ་ཆེར་ཉམས་ལེན་ཁར་ཤེས་རིག་
ཡོན་ཏན་གང་ལའང་སྦྱོང་བ་ཅི་ཐུབ་གནང་ནས། ཚུལ་འབྲི་དང་།
དཔར་ལེན་སོགས་གནང་གི་ཡོད་པ་རེད་ན། དེ་ནི་དང་རབས་ལྷ་
བཙུན་ནམས་རང་འབྱུལ་གིས་ཡོན་ཏན་བྱང་ཆད་མཐོ་རུ་གཏོང་
བའི་མིག་དཔེ་ཞིག་རུ་མཐོང་། ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་དཔར་བསྐྱོན་
པ་དང་། དེའི་འགྲེལ་བཞུགས་ལྟ་ཡིག་གསུམ་སྟེལ་ཡང་སོ་སོ་རང་
གིས་བྲིས་གནང་བ་མ་ཟད། ཚུལ་སྒྲིག་ཀྱང་སོ་སོ་རང་ཉིད་ནས་
གནང་བ་བཅས་ཡིན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་པའི་བརྟན་དེབ་དེ་
བཞིན་ཀྱང་གོ་མི་རིགས་སྐྱེ་ཚལ་དཔེ་སྟན་ཁང་ནས་དཔར་བསྐྱེད་
འགྲེལ་སྟེལ་བྱས་ཐོབ་ཞིང་། བརྟན་དེབ་དེར་དམིགས་བཀའ་ཀྱི་
རང་བཞིན་དང་། རྒྱགས་བསྐྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན། སྐྱེ་ཚལ་ཀྱི་
རང་བཞིན་བཅས་དང་ལྡན་པའི་ལེགས་ཆ་ཆེན་པོ་ཡོད་འདུག །

དེར་འདིར་ཁོང་གིས་ཁྱངས་ལྟན་ཡིག་ཆ་དང་། འབྲེལ་
 ཆགས་པའི་གཏམ་རྒྱད། རང་གི་ཚུང་ཐོས་དངོས་བཅས་ལ་གཞི་
 བཙུལ་བའི་བྱིས་ལན་བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་ཡོད་པའི་གནས་བཤད་
 གླིག་ཚུམ་གནང་བ་འདི་ལ་ཡང་མ་ལག་ཅུང་ཚད་ཞིང་བཟོད་བྱ་དོན་
 ལ་གནས་པ། ཟླ་བྱེད་གོ་སྤྱོད་བ་བཅས་ཡིན་པར་འདུག་ན་འདི་ལ་
 གཟིགས་ནས་སྟོག་པ་པོའི་དོགས་གནད་སེལ་བ་དང་། ཁྱངས་
 ལུང་མེད་པའི་བཤད་ཡམ་ལྟ་ཆོགས་འགག་པ། གནས་མཇལ་ཁྱ་
 མི་རྣམས་དད་པ་གསུམ་གྱི་ངེས་ཤེས་སྟེ་བ། ཚུགས་མཚུངས་
 གཟིགས་སྟོར་ཅམ་བྱ་བ་རྣམས་ལའང་ཤེས་བྱ་གསར་པ་རྟོག་བྱུང་བ་
 བཅས་ཀྱི་དགེ་མཚན་ཐོན་ངེས་ལ་བརྟེན། གུས་པས་ཀྱང་རྗེས་སུ་
 ཡི་རང་ཐོག་དཔེ་དེབ་འདི་དཔར་བསྐྱབ་འགྲེམ་སྤེལ་གནང་བར་
 བཀྲ་ཤིས་བདེ་ལེགས་ཁྱ་ཚུ་དང་འབྲེལ་ཚུགས་མཐའ་རིས་སུ་མ་
 མཆིས་པའི་སྟེ་བོ་མང་པོར་པན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་རྒྱུར་སྟོན་འདུན་
 བཅས།

བཀྲ་ཐང་སྤུལ་མིང་པ་རྒྱུང་མིང་འཇམ་

དཔལ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་མཚན་གྱིས།

༡༠༠༣ལོའི་ཟླ་༡༡པའི་ཆོས་༡༤ཉིན།

ཐོན་འབྲུའི་གཏམ།

༡༡། ། ལྷ་གཅིག་ཕྱག་ན་པད་མོའི་ཐུགས་བརྩེ་ལས།

ལེགས་འབྲུངས་ཨོ་ལྷ་ཡིག་བྱག་བདུད་ཅི་ཡིས། །

ཡངས་སུ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབས་པ་གནས་གྱི་མཆོག་ །

ཆ་གདུང་ཡེ་ཤོལ་བསེལ་སྒྲུངས་འདི་ཀོ་མད། །

རིགས་གསུམ་གཅིག་སྤྱད་གར་གྱི་ཆོ་འཕུལ་ལས། །

མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གཙུག་ལག་ཁང་ནམས་བཞེངས།

བཞི་གནས་བྱང་གི་ ཡུལ་གྱུར་དམ་པའི་ཆོས། །

ལེགས་པར་སྤེལ་བའི་གནས་བཤུད་འདི་ན་སྟོ། །

དེང་དུས་འཇམ་སྒྲིང་གང་སར་གནའ་དེང་གི་ཤེས་རིག་ཆེ་ཕྱ་

གང་ལའང་དོ་སྤང་དང་། མཐོང་ཆེན་བྱས་ཏེ་བརྟག་དཔྱད་དང་།

ཞིབ་འཇུག་རྒྱ་བྱབ་དུ་བྱེད་པའི་ནམ་པ་བཟང་པོ་ཞིག་ཆགས་ཡོད་པ་

ལ་བརྟེན། རང་རེའི་ཁ་བ་ཅན་གྱི་སྒྲུངས་འདིར་ཡང་སྟན་ཕྱན་

མེས་པོ་བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱིས་ངལ་བརྒྱས་བསྐྱུན་པའི་ཤུལ་བཞག་

རིག་དངོས་སྣ་མང་ཕུན་སུམ་ཆོགས་པ་ཡོད་པ་ནམས་ལའང་བཙད་

འཆོལ་དང་། བརྟག་ཞིབ་བྱ་རྒྱ་གལ་ཆེ་བ་སྦྱས་མེད་ཡིན་གཤིས།

ཁོ་ཙམ་འདིར་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ལ་ཤེས་རྟོགས་བྱེད་འདོད་པའི་

གཞོན་སྐྱེས་སྟོ་གསར་ནམས་དང་། བརྟག་དཔྱད་ཞིབ་འཇུག་

གནང་མཁན་གྱི་མཁས་པ་ཚོར་གཟིགས་ཉོགས་གནང་སྟབས་བདེ་
 བའི་ཆེད་དུ་ལྟ་ལྟ་ར་ས་འབྲུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་
 འབྲེལ་བའི་གནས་བཤད་མདོར་བསྟུས་དྲིས་ལན་བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་བསྟུ་སྒྲིག་བྱས་པ་ཡིན་ལགས། དེ་ཡང་རང་
 དགར་གང་དུན་ཚོལ་བྱང་དུ་བྲིས་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གིས་དངོས་སུ་
 མཐོང་བ་མེད་པའི་སྟོན་དུས་ཀྱི་བྱང་བ་ནམས་སྟོན་ཕྱོན་མཁས་པས་
 མཛད་པའི་ཁྲུངས་ལྟན་གྱི་དབུད་གཞིའི་ཡིག་ཆ་ནམས་ལ་གཞི་
 བཅོལ། རང་གིས་མཐོང་བའི་ཉེ་ལམ་གྱི་གནས་ཚུལ་དག་མཛུབ་
 མས་རི་སྟོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཁྱོག་བརྗོད་མེད་པར་བྲིས་པའི་ཁྲུལ་
 ལགས་ཅོད། འོན་ཀྱང་འབྲི་བ་པོ་རང་ཉིད་སྒྲིས་སྤྱངས་ཀྱི་ཤེས་
 རབ་གཉིས་ཀས་དབུལ་བས་འགལ་འབྲུལ་ཅི་རིགས་འབྱུང་སྲིད་ན་
 མཁས་པ་ནམས་ཀྱིས་བྲགས་བཅེ་བའི་སྟོན་སྟོན་སེལ་འགལ་སྟོང་
 གི་ལེགས་བཤད་སྟུལ་དུ་བྱང་བ་བདག་ལ་སྟོལ་ཅིག་ཅེས་ཀྱས་ཉི་མ་ཆེ་
 རིང་གིས་ལག་བྱང་ཐལ་མོ་སྒྱུར་ནས་བྱ་བ་ལགས། |

༡. ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་དུས་ནམ་ཞིག་དང་
རྒྱལ་པོ་གང་གི་སྐུ་དུས་སུ་བཞེངས་གནང་བ་དང་། ད་བར་ལོ་ངོ་
ཇི་ཅམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་ཡོད།

ལན། ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་སྤྱི་ལོ་དེ་དུས་རབས་
བདུན་པའི་དུས་འགོ་སྟེ་(སྤྱི་ལོ་༤༧༡)། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཐོག་སོ་གསུམ་
པ་བོད་རྒྱལ་རྒྱུ་བཅན་སྐམ་པའི་སྐུ་དུས་སུ་བཞེངས་པ་ཞིག་
ཡིན་པས། ད་བར་ལོ་ངོ་ཆིག་སྟོང་བཞི་བརྒྱལ་ཉེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་ལྟར་
ཡོད་དོ། །

༢. གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་རྒྱ་བྱོན་རི་ཅམ་ཡོད།

ལན། གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་ཡར་སྐྱབ་གྱི་སྤྱི་རྒྱ་བྱོན་ལ་
མིང་གྱུ་བཞི་མ་༣༥༡༠༠ལྟ་ཅམ་དང་། ས་ཆའི་རྒྱ་བྱོན་ལ་མིང་
གྱུ་བཞི་མ་༡༣༠༠༠ཅམ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་བར་ཐོག་ཆད་
གསུམ་དང་། མཆམས་བཞི་འུར་ལྷོག་དང་། ལྷོགས་བཞི་འུར་
ཐེབས་བཅས་རྒྱ་བྱོན་ཐོག་ཆད་བཞི་ཡོད་དོ།

༣. གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་ཐོག་མར་བཞེངས་པའི་དགོས་
པ་དང་རྒྱ་མཆན་གང་ཡིན།

ལན། བོད་གངས་ཅན་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་བོ་ཀྱན་ལ་བཀའ་དྲིན་

གཞལ་མཐའ་བུལ་བའི་ཚས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་ཞེས་སྟན་
 པའི་བ་དན་གྲིད་པ་གསུམ་ན་གཡོ་བར་བྱེད་པའི་ཐོག་མ་ཚས་ཀྱི་རྒྱལ་
 བོ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོས།   གཙུག་པོ་བོད་གངས་ཅན་ཡུལ་དུ།
 བྱང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དར་སྤེལ་དང་།   ཡང་
 སྐོས་མི་རིགས་གཞན་དང་།   རྒྱལ་ཁབ་གཞན་གྱི་སྟོན་ཐོན་གྱི་ཤེས་
 རིག་སྟོང་བཅུད་གང་མང་བསྟུ་ལེན་བྱེད་པའི་རྟེན་གཞི་ཉི།
 མདོར་ན་ལེགས་ཚོགས་མཐའ་ཡས་སྟོགས་གཅིག་ཏུ་བྱུར་བྱུར་སྤྱང་
 བྱུང་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས་པར་ངེས་སོ།   ༥

༥. གཙུག་ལག་ཁང་ཐོག་མར་བཞེངས་སྐབས་ཀྱི་བརྒྱད་རིམ་
 རི་ལྟར་ལགས།

ལན།   ཚས་རྒྱལ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོས།   བལ་བཟའ་ཁྱི་
 བཅུན་དང་།   རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཨོ་རྣམ་གཉིས་སྤྲ་རྗེས་སུ་བཅུན་མོར་
 ཁབ་ཏུ་བཞེས་པ་དང་།   ལྷག་པར་བཅུན་མོ་རྣམ་གཉིས་བརྒྱད་
 གྲིད་འདིར་གཞལ་བར་དཀའ་བའི་རྒྱལ་བའི་སྤྱ་བརྟན་ཨོ་པོ་རྣམ་
 གཉིས་དང་།   དེ་མིན་བྱམས་པ་ཚས་འཁོར་མ།   ཅན་དན་གྱི་
 སྤྱལ་མ།   གཞན་ཡང་དམ་པའི་གསུང་རབ་དང་།   གཙུག་ལག་
 ཐོན་གཞུང་།   སྐར་ཅིས་སོགས།   མདོར་ན་སྤྱ་གསུང་བྱགས་རྟེན་
 བྱེད་དུ་འཕགས་པ་དུ་མ་རྒྱབ་བལ་ཡུལ་དང་།   ཤར་ཁྲང་ཨན་
 སོགས་ཡུལ་སྤྱ་ཁག་ནས་ཁབ་ལེན་རྟོ་ཡིས་ལྷགས་སྤེ་འདྲེན་པ་ལྟར་

བོད་གངས་ཅན་པའི་བསོད་ནམས་ཀྱི་གོ་སྐལ་དུ་གདན་འདྲན་བྱས་
 རེས། གོང་གསལ་སྐྱ་གསུང་བྱགས་རྟེན་ནམས་བཞུགས་ཡུལ་གྱི་ལྷ་
 ཁང་ཉེ། ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་
 ཁང་ནམ་གཉིས་སུ་རྗེས་སུ་བཞེངས་པར་མཛད་དོ། །

༥. ལྷིང་བོད་ཡུལ་གྱི་དགོན་ལྷེ་ལྷ་ཁང་དང་ཕོ་བྲང་གཙུ་བོར་
 ལྷིང་པའི་ཁང་བཟང་པལ་མོ་ཆེའི་སྐོར་ལ་ཚུགས་ཏེ་བཞེངས་གནང་
 བ་དེ་ནི་ཀུན་གྱིས་མཐུན་གསལ་ལྷ་ར་འཛམ་གླིང་ཡང་ཅེའི་དམིགས་
 བསལ་གྱི་གནམ་གཤིས་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་མོད། འོན་
 །ཀྱང་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་ནམ་
 གཉིས་ནི་ཉག་ཉག་དེ་ལས་ལྷོ་གྲེ་གཅིག་གི་ཞལ་རྒྱ་བ་ལ་ཚུགས་པ་
 དང་། གཅིག་གི་ཞལ་ཤར་ལ་ཚུགས་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་
 གྱི་དགོས་པའམ་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན།

ལན། ཆོས་རྒྱལ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོས། བལ་བཟའི་ལྷ་
 སྐལ་རྩི་བོ་མི་བརྒྱུད་རྩི་རྗེས་གཙུ་སྐྱ་གསུང་བྱགས་རྟེན་ནམས་
 བཞུགས་ཡུལ་ལ། ད་ལྟའི་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་
 བཞེངས་གནང་བ་མ་ཟད། ལྷ་ཁང་གི་ཞལ་ཡང་རྒྱ་བལ་ཡུལ་གྱི་
 ཚུགས་སུ་བཞུན་གནང་བ་དང་། རྒྱ་བཟའ་གོང་རྩི་ལྷ་སྐལ་རྩི་བོ་
 རྒྱུ་ལྷ་ལྷན་གཙུ་སྐྱ་གསུང་བྱགས་རྟེན་ནམས་བཞུགས་ཡུལ་ལ།
 ད་ལྟའི་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་གནང་བ་མ་ཟད། ལྷ་

ཁང་གི་ལལ་ཡང་ཤར་རྒྱ་ནག་ཁང་ཡན་གྱི་ཡུལ་ལ་སྒྲིགས་པ་བཅས་
ཡིན་ནོ། །

༤. གཙུག་ལག་ཁང་ལ་གནས་སྐྱོར་དུ་བྱོན་ཆོ། དང་ཚག་
སྒྲེ་བའི་མིག་ལམ་དུ་འཆར་བ་ནི། སྒྲོ་མཆར་ཡང་ཉེང་དུ་གསེར་
འདྲ་ཆེས་ཆེས་དུ་འཕྲོ་བའི་རི་དྲགས་ཆོས་འཁོར་དང་། རྒྱལ་
མཆན་སྟགས་ཡིན་པས། དེ་ཆོའི་མཆོན་དོན་གཙུག་པོ་གང་ཡིན།

ལན། བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་གྱི་དགོན་ཅི་དང་། ལྷ་ཁང་
སྟགས་པལ་མོ་ཆེའི་སྒྲོ་མཆར་དང་། ཆོགས་ཆེན་སྟགས་གྱི་ཡང་
ཉེང་དུ། རྒྱན་དུ་མཇལ་རྒྱ་ཡོད་པའི་རི་དྲགས་ཆོས་འཁོར་དང་
རྒྱལ་མཆན་སྟགས་ནི་བཟོ་སྐྱོན་སྒྲུ་ཅལ་གྱི་མཛེས་བཟོ་ཅམ་མ་ཡིན་
པར་དེར་ཆོས་ལུགས་གྱི་ནང་དོན་གཏིང་ཟབ་ལྡན་ཡོད་པ་ཉེ། དེ་
ཡང་རི་དྲགས་ཆོས་འཁོར་ནི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་བཀའ་དྲིན་ཅན་
འདི་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་རྗེས་སུ་དབེན་
པའི་ནགས་སུ་ཐེབས་ནས། སྐྱེ་མཉམ་བཞག་གི་ངང་དུ་བཞུགས་
པའི་ཆོ། ལྷ་ཆངས་པས་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཕྱི་བས་སྟོང་ཅན་དང་།
བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་དུང་དཀར་གཡས་སུ་འབྲིལ་བ་དག་སྟོན་པའི་སྐྱོན་
ཐུར་སུལ་ཏེ། དམ་པའི་ཆོས་གསུང་བར་གསལ་བ་བཏབ་པར་
བརྟེན། སྟོན་པས་ཐུ་རྗེས་སུ་ཆོས་གྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་
བསྐྱོར་བར་གནང་ཞིང་། དེའི་ཆོ་ནགས་ནས་རི་དྲགས་ཏུ་ཏུ་

གཉིས་ཀྱང་ཐོན་ནས་ཆོས་ཉན་པས། འོན་ལ་སྟོན་པ་བཀའ་རིན་
 ཅན་གྱིས་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ལ་སྐལ་བ་དང་འཆམས་པའི་
 རང་རང་བྱང་ཚུབ་འཐོབ་པའི་ཐབས་དང་། སྲིད་པའི་དུག་
 གསུམ་གྱི་ནད་བརྒྱ་འཛོམས་པའི་སྤྲན་མཆོག་ཆོས་ལུང་བརྒྱད་ཁྲི་
 བཞི་སྟོང་གསུངས་ཡོད་པས། དེ་ཡང་བསྐྱུས་ན་ལམ་བསྐྱབ་པ་
 གསུམ་དང་། ལུང་ལྗེ་སྟོད་གསུམ་དུ་མ་བསྐྱུས་པ་གཅིག་ཀྱང་མེད་
 པས་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོར་འཛིན་བྱེད་ཉེ་བ་དང་། གཙོད་བྱེད་
 ཅིབས། རུད་བྱེད་ལུ་འཁྱུད་བཅས་གསུམ་གྱིས་མཆོན་པར་བྱས་
 ཡོད་ལ་འཁོར་ལོའི་གཡས་གཡོན་གྱི་རི་དུགས་ཕོ་ཕོ་གཉིས་ནི་ཐབས་
 དང་ཤེས་རབ་མཆོན་བྱེད་དེ། དེ་ཡང་ཐབས་བྱང་ཚུབ་ཀྱི་སེམས་
 དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་བྱང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་ལ་བརྟེན་
 ནས་མཐར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་རིན་པོ་
 ཆེ་ཐོབ་པའི་མཆོན་བྱེད་དང་། རི་དུགས་ཕོ་ཕོ་གཉིས་ཀྱི་འདུག་
 སྟངས་ནི་ན་བ་བཞེག་ཉེ་སྤྱོད་ཅེ་གཅིག་སྤྲིམ་ངང་ཆོས་ཉན་པ་དང་།
 མིག་བྱང་ཅེ་རེར་བརྟ་བས་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གྱིས་ཆོས་ལ་སྦྱོད་པ།
 ཀླང་ལག་གཉིས་ས་ལ་ཉལ་བ་བཅས་སྟོ་ཀུན་ནས་ཆད་དང་ལྡན་པས།
 མདོར་ན་སྦྱེ་བོ་མཆོག་དཔལ་ཀུན་གྱིས་མཐར་ཐུག་འབྲས་བྱ་སྦྱ་
 གསུམ་གོ་འཕང་ལ་དམིགས་ཤིང་དེར་བཞུད་པའི་ལམ་མཆོག་མདོ་
 ཐགས་བྱང་འབྲེལ་གྱི་བརྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཚུགས་དུས་ཀུན་

ཏུ་མི་ཉམས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་བཟུ་ཤིས་མཚན་དོན་དང་།
 རྒྱལ་མཚན་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། སྔ་བྲང་སྟགས་ཀྱི་ཡང་སྟེང་
 ཏུ་རྒྱ་གསེར་བྲངས་ལས་ཀྱབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་དང་། རས་ཚོས་ཀྱི་
 རྒྱལ་མཚན་ཁག་གཉིས་སུ་ཡོད་པ་ནི་ངོ་བོ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཏེ།
 བཤམ་བྱ་སྤྱམ་བཅེགས་ཡོད་པར་ནམ་སྤྱས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་།
 བཤམ་བྱ་དགུ་བཅེགས་ཅན་ལ་བཟུ་ཤིས་དགུ་བཅེགས་དང་།
 གསེར་བྲངས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ལྗོངས་སུ་སེང་གེ་རྒྱང་པ་བརྒྱད་པ་
 དང་། རྒྱ་སྤྱོད་དུང་གི་མཚུགས་ཅན་དང་། ཉ་སྤྱམ་གྱི་སྤྱ་ཅན་
 བཅས་གསུམ་གྱི་གཟུགས་བརྟན་བཞོན་པ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཚུགས་
 བམས་ཅད་ལས་ནམ་པར་རྒྱལ་བའི་མཚན་དོན་དུ་གྲགས། །

༥. གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཟིམ་སྟོ་ཆེ་མོའི་ཕྱི་རྩལ་སྟོ་མཚར་
 འོག་གྲུང་ངོས་ལྗོངས་རིས་ཀྱི་ནང་དོན་གང་ཡིན།

ལན། གཞུང་སྟོ་ཆེ་མོའི་སྟོ་མཚར་གཡས་གཡོན་གྲུང་ངོས་ཀྱི་
 ལྗོངས་རིས་སུ་ཚུགས་སྐྱོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་དང་།
 འཕགས་སྤྱེས་པོ། སྤྱན་མི་བཟང་། རམ་ཐོས་སྤྱས་བཅས་ལ་དྲི་
 ཟ། རྒྱལ་བུམ། ལྷ། གནོད་སྤྱོད་ལ་སྟགས་པའི་འཁོར་གྱིས་
 བསྐྱར་ཞིང་། - འདིའི་ཐོད་དུ་ནོར་བདག་ཞིང་སྐྱོང་སྤྱེའུའི་གཟུགས་
 ཅན། བཀའ་སྟོན་སྤང་མ་དང་། དེ་མིན་གཡས་གཡོན་གཉིས་
 ལ་ཀུན་བཟང་འཁོར་ལོ་རེ་བཅས་ཡོད་ལ་དེ་དག་གིས་བརྟན་པ་མི་

ཉམས་ཡུན་གནས་ཡོང་བའི་དོན་མཆོན་ནོ། །

༥. ད་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཟིམ་སྒོ་ཆེ་མོ་བརྒྱད་དངོས་སུ་
མཆོད་མཇལ་ལ་བསྐྱོད་ཆེ། གཟིམ་སྒོའི་ནང་ལོགས་གཡས་གཡོན་
གཉིས་སུ་དགོན་ཅི་དང་། ལྷ་ཁང་པལ་མོ་ཆེ་དང་འབྲ་བར་དང་
ཐོག་ང་ཆོའི་མིག་ལམ་དུ་མངོན་པ་ནི་གསོན་ཉམས་ཕྱོན་གཙང་
ལེགས་ཤིང་སྐྱ་རྒྱ་འཛིམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞིའི་སྐྱ་
བརྒྱན་ཐོག་ཆོད་གཅིག་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་དག་ཡིན་པས་འདི་ནམས་
ཀྱི་སྐྱ་མདོག་དང་། ཕྱག་མཆོན་སོགས་ལ་མི་འབྲ་བའི་བྱུང་པར་
གང་ཡོད།

ལན། སྟོན་པ་བཅོམ་ལུན་འདས་ཀྱི་སྐུན་སྤར་རྒྱལ་བའི་
བསྐྱན་པ་བསྐྱང་བར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཏེ་འཛིག་རྟེན་སྦྱང་བའི་རྒྱལ་
བབྱང་བའི་རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ནི། ཤར་དུ་ཡུལ་འཁོར་སྤང་སྐྱ་མདོག་
དཀར་པོ་ཕྱག་རྒྱ་པི་མང་འཛིན་པ། ལྷོར་འཕགས་སྐྱིས་པོ་སྐྱ་
མདོག་ཐོན་པོ་ཕྱག་རྒྱ་རལ་གྱི་འཛིན་པ། ལུབ་རྒྱ་སྐུན་མི་བབྱང་སྐྱ་
མདོག་དམར་པོ་ཕྱག་རྒྱ་སྐུལ་ཞགས་དང་མཆོད་རྟེན་འཛིན་པ།
བྱང་དུ་ནམ་ཐོས་སྐས་སྐྱ་མདོག་སེར་པོ་ཕྱག་རྒྱ་རྒྱལ་མཆོན་དང་ནིའུ་
ལེ་འཛིན་པ་བཅས་སོ། །

༦. ད་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱམས་ར་ཆེ་མོའི་ནང་སྤེབས་
པས། བྱམས་ར་ཆེ་མོ་འདིའི་བྱང་བ་མདོར་བསྐྱས་དང་།

མཐའ་སྐྱོད་གྲང་རྩ་སྤྱོད་པའི་ལྷོ་ལས་རིས་ཀྱི་ནང་དོན་གཙོ་
བོ་གང་ཡིན།

ལན། བྱམས་ར་ཆེ་མོ་འདི་ནི། དང་ཐོག་འཇམ་མགོན་ལྷ་
མ་ཙང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་བཀའ་བསྟུལ་པ་ལྟར་སྡེ་གདོང་གོང་མ་གྲགས་
པ་རྒྱལ་མཚན་ཞབས་འབྲིང་བཅས་པས་ལྟ་སའི་བྱང་སྟོགས་ཉང་
སེར་སྒྲན་རི་ནས་རང་བྱུང་གི་དོའི་གཏེར་བཞེས་ཏེ། དེ་ཆེན་
དབྱིབས་དང་། ཁ་དོག་མི་འདྲ་བའི་རང་བྱུང་དོ་ལེབ་བཀྲམ་པའི་
དོ་གཙམ་སྤྱད་ལེགས་བཏིང་ནས། ཉམས་གསོ་རྒྱ་བསྐྱེད་ལྷས་པ་
དང་། དེ་རྗེས་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱད་ལྷས་སྤྱད་ལྷ་
ཉམས་གསོ་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་ལྷས་པས། རིམ་བཞིན་ད་ཡོད་ཀྱི་རྒྱ་
ཁྱོན་ཀ་རིང་བརྒྱད་དང་། དེ་བྱིངས་སྐྱོ་འཕྱོར་དང་བཅས་པ།
ཀ་བ་བརྒྱ་དང་ཉི་ཤུ་ལྷག་ཙམ་ཡོད་པ་འདི་བྱུང་བ་ལགས། བྱམས་
ར་ཆེ་མོ་འདིའི་སྟོང་དུ་བྱང་བཅས་ཀྱི་གྲང་རྩ་སྤྱོད་པའི་ལྷོ་
ལས་རིས་མཐའ་ཆེ་ནི། མདོ་ལྷོ་བསྐྱལ་པ་བཟང་པོ་ལས་བྱུང་བ་ལྟར་བསྐྱལ་པ་
བཟང་པོའི་སངས་རྒྱས་སྟོང་ཙམ་གཅིག་ཡབ་ཡུམ། འཁོར་དག་
བཙམ། ཉན་ཐོས། ལྟ་མའི་འཁོར་གྱིས་བསྐྱོར་བ། བྱམས་ར་
ཆེ་མོའི་ལྷོ་བསྐྱལ་གཞུང་སྐྱོའི་གཡས་ཀྱི་ལྷོ་ལས་རིས་སྤྱོད་
སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་དང་། གོ་བྱེ་བསྐྱལ་འཛིན་ཆས་རྒྱལ་
ལྟར་རྒྱས་དང་། མཐའ་སྐྱོར་དུ་རྒྱ་བོད་ཉོར་གསུམ་གྱི་ཞབས་

ཅག་གི་སྟོན་པ་བཙུག་ལྟ་བུ་འདས་ཀྱིས་ཆོ་འབྱུང་བསྟན་ནས་བྱི་རིལ་
 པའི་སྟོན་པ་དྲུག་པམ་པར་མཛད་པའི་དུས་བཟང་ཁྱད་པར་ཅན་
 དེར་དྲན་གསེ་བྱ་ཆེད་དང་། ཡང་སྟོན་པོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་
 འདི་ཉིད་མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་དང་། ཉམས་པ་སོར་ཁྱད་།
 ལྟག་པར་བསྟན་པ་དར་ཞིང་འགྲོ་ཀྱན་བདེ་བ་སོགས་ལེགས་ཆོགས་
 མཐའ་ཡས་པའི་ཆེད་དུ་དམིགས། སྤྱབ་མཐའ་རིས་མེད་བྱི་དགེ་
 འདུན་མི་ཕྱག་བཞུགས་པའི་ལྟ་ལྟ་སྟོན་ལམ་ཆེ་མོ་སོག་མར་དབྱ་
 འབྱེད་མཛད། དེ་རྗེས་དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་ནང་། རྒྱལ་
 དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་རག་དབང་སྟོ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་གིས་སྟོན་
 ལམ་བྱི་དུས་ཡུན་རིང་དུ་གཏོང་གནང་མཛད་པ་མ་ཟད། ལྟག་
 པར་རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་མཁས་པའི་མཚན་ཉགས་མཐོ་ཤོས་དགེ་
 བཤེས་ལྟ་རམས་པའི་དམ་བཅའ་འཛོག་པ་སོགས་སྟོན་ལམ་བྱི་
 མཛད་རིམ་ཁག་གྲ་རྒྱས་འབྱས་ཆང་དུ་གཏོང་གནང་མཛད།
 གཞན་ཡང་བོད་ཆོས་བཙུན་པའི་དགོངས་མོར་བར་སྟོན་བྱང་རྒྱལ་
 རྒྱུན་ལམ་རྒྱལ་པོར་བཙུན་པ་མཚོད་པ་སྟེ། གདན་ས་སེ་འབྲས་
 དགའ་གསུམ་དང་། ལྟ་ལྟ་གཙུག་ལག་ཁང་སོགས་བྱིས་མར་
 ཆོན་ལས་བཞེངས་པའི་མཚོད་པ་གཙུག་འཁོར་ལྷ་དང་གཙུག་འཁོར་
 གསུམ་ཡོད་པའི་མཐོ་ཆད་སོག་བཙུགས་གསུམ་ལྟག་ཅམ་དང་།
 དམའ་ཆད་སོག་བཙུགས་གཉིས་ཡས་མས་རྒྱན་སྟོན་ཁང་བཟང་རྒྱ་

ཐེབས་ནང་སྟོན་པ་བྱུང་པའི་དབང་པོའི་སྤྱོད་བརྟན་དང་། རྒྱན་
 རྒྱག་མཆོག་གཉིས། རྩེ་ཡབ་སྤྱུང་གསུམ། མཆོད་པའི་ལྷ་མོ།
 རྒྱན་བདག་ཏུ་ཤང་། ཆོ་རིང་རྒྱག་སྟོར། མཐུན་པ་ཐུན་བཞི།
 གསེར་འབྲུག་དང་གཡུ་འབྲུག མེ་ཉྱག་དང་ཆེ་ཤིང་སྤྱུང་མར་
 རྒྱུས་བཙས་པ་བཟོ་བཞེད་ཐུན་སྤྱུང་ཆོགས་པ་དང་། དེའི་མཐུན་
 མར་མེ་དང་བདུག་སྟོས་སྤྱུང་མཆོད་པ་མང་པོ་བསྒྲིགས་གཤོམས་
 གང་ལེགས་ཐོག་དད་ལྷན་སེར་སྤྱོད་མང་ཆོགས་རྣམས་མཆོད་པ་
 མཇུག་ཏུ་ཐེབས་པ་དང་། ད་དུང་ཉེ་འཁོར་གྱིང་གསེབ་ཁུལ་གྱི་
 དད་ལྷན་པ་ཆོ་དང་ཆོ་བྱས་ནས་མཆོད་པའི་མཐུན་ཏུ་མཆོད་པ་
 མཆོད་ཆེད་སྟོར་གཞས་བསྟོན་ནས་མཆོད་འཁྱོངས་སུ་བཞུགས་སྟོལ་
 ཡོད་པ་དང་། གཞན་ཡང་བོད་ཆོས་༡༥ལྟར་བྱམས་པ་གདན་
 འདྲེན་གྱི་མཇུག་སྟོར་ཁག་ལེགས་པར་གྲུབ་རྩིས། ད་དུང་རྩེ་བོ་
 རགས་རྒྱག་གི་མཇུག་སྟོར་སྟོལ་སྟོལ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་། རབ་བྱུང་དགུ་
 པའི་ཚུ་བྱི་༡༥༤༡ལོར་ཆར་ཤུགས་རྒྱས་ཆེས་ནས་ལྷ་སའི་གྱིང་བྱིར་
 དང་། གཙུག་ལག་ཁང་ལ་རྒྱུ་ཉེན་ཁ་ཆེན་པོ་བྱུང་བྱེད། རྒྱལ་
 མཆོག་སྤྱོད་ཐེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཆོས་བཀའ་བསྩལ་ཉེ་རྩེ་
 བོའི་རྒྱ་རགས་ཀྱིས་གཙོས་སྤྱིད་རྒྱ་གཙང་པོའི་རགས་རྣམས་ཉམས་
 གསོ་ཤུགས་ཆེ་མཇུག་པ་ནས་བཟུང་སྤྱིད་རྒྱུ་ཉེན་རྒྱ་ཤུགས་སྟོ་ཚུགས་སུ་
 བསྒྱུར་ཉེ་རྒྱ་བོའི་འཇིགས་པ་ལས་སྤྱོད་པར་མཇུག་དོ། ། ད་དུང་

བྱམས་ར་ཆེ་མོའི་བྱང་ངོས་ལྡེབས་རིས་ལ་བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་
 རྟོང་སྤྱི་གཙུག་པོ་རྒྱལ་བ་ཤུག་བྱབ་པ། འཁོར་ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་
 མཆོག་བྱང་། གཡས་སུ་སྤྱན་རས་གཟིགས་དང་། གཡོན་དུ་
 འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་བྱིས་སྤྱ། འདིའི་མདུན་དུ་གོང་ས་སྤྱ་
 ཐེང་རིམ་ཕྱོད་ཀྱི་སྒྲོན་ལམ་ཆེ་མོར་ཆེབས་བསྐྱར་བཀའ་དྲིན་
 བསྐྱངས་ཏེ་སྒྲོན་ལམ་གཙུག་རྒྱང་གནང་སྐབས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི་ཆེ་མོར་
 གཤམ་པ་འདི་བཞུགས་སོ། །

༡༡. བཞུགས་ཁྲི་ཆེ་མོའི་གཡས་ངོས་ལྟ་ཁང་སྒྲོ་ཉིས་བསྐྱེགས་
 ཅན་འདིའི་མཆན་བྱང་དང་འདིའི་ནང་བཞུགས་སྤྱ་ཉེན་རྣམས་གང་
 དང་གང་ཡིན།

ལན། འདི་ནི་རྣམ་དག་སྒྲོ་གསུམ་ལྟ་ཁང་ཡིན་པ་དང་།
 འདིའི་ནང་དབུས་སུ་ད་ལྟར་བཞུགས་པའི་བསྐྱན་པའི་བདག་པོ་
 བྱབ་པའི་དབང་པོ་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་དང་། གཡས་
 སུ་འདས་པའི་སངས་རྒྱས་མར་མེ་མཛད། གཡོན་དུ་མ་འོངས་
 པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པ་མགོན་པོ་ཉེ་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱ་
 བརྟན་དང་། རེགས་གཡས་གཡོན་སོ་སོར་བཞེངས་སྐབས་སུ་ཡོད་
 པའི་ཉེ་བའི་སྤྱས་ཆེན་བརྟན་དང་། སྒྲོ་སྤང་ཁྲོ་བོ་རྟ་མགིན་དང་།
 ཁྲོ་བོ་མི་གཡོ་བ་བཅས་བཞུགས་ཡོད། བྱམས་རའི་བཞུགས་ཁྲི་ཆེ་
 མོའི་གཡོན་སྤྱོགས་ནས་གོམ་པ་ཁ་ཤས་ཀྱི་མཆམས་དང་། ནང་

སྒྲིལ་མ་ལྟ་ཁང་གི་གཟིམ་སྒྲིལ་གྱི་ལས་སྒྲིག་ནས་གོ་མ་པ་ཁ་ཤས་
 གྱི་མཆེན་སྐུ་ཤིང་གི་ཀ་བ་དཔེགས་བསལ་ཅན་ཞིག་ཡིད་པ་དེར་
 སྒྲིལ་ལམ་ཆེ་མའི་སྐབས་ཞིག་ལ་གཙང་སྒྲིལ་དང་། དབུས་
 སྒྲིལ་དུ་གྲགས་པའི་བྱུང་ཐོབ་གཉིས་ཀྱིས་པན་ཚུན་སྐྱེ་ཅིང་གྱི་ཚུལ་དུ་
 འཕངས་པའི་དོ་ཤིང་གི་ཀ་བའི་ནང་འཇུག་ཡིད་པ་ད་ལྟ་ཡང་མཇུག་
 རྒྱུ་ཡིད་པ་དང་། སང་ལྷེང་སྒྲིལ་ཆེའི་བྱི་རོལ་གྱིས་ངོས་དོ་གཙལ་
 རྒྱེང་རྒྱལ་དབང་སྐུ་སྤང་བཅུ་གསུམ་པའི་ཞབས་རྗེས་ཏེ་ཅང་གསལ་
 བོ་ཞིག་ཀྱང་མཇུག་རྒྱུ་ཡིད་དོ། །

༡༩. དེ་ནས་སང་ལྷེང་སྒྲིལ་མོ་བརྒྱད་གཙོ་གནད་ལྟ་ཁང་ཁག་
 ལ་གནས་མཇུག་འགྲོ་སྐབས་གཟིམ་སྒྲིལ་བར་ཤུར་ནང་ལོགས་གྱིས་
 གཡོན་གཉིས་ལ་ལྟ་ཁང་རེ་མཇུག་རྒྱུ་འདུག་པས། ལྟ་ཁང་འདི་
 གཉིས་ཀྱི་མཆེན་བྱང་དང་ལྟ་ཁང་སོ་སོར་བཞུགས་པའི་སྐུ་འདྲ་ཁག་
 གང་དང་གང་ཡིན།

ལན། སང་ལྷེང་སྒྲིལ་མོ་འདི་ལ། བྱི་སྒྲིལ་དང་ནང་སྒྲིལ་གཉིས་
 སུ་དབྱེ་ཡིད་དེ། བྱི་སྒྲིལ་གཙུག་ལག་ཁང་གཙོ་གནད་ལྟ་ཁང་ཁག་
 གི་སྒྲིལ་དང་པོ་འདི་ཡིན་པ་དང་། ནང་སྒྲིལ་འདི་ནི་རྒྱན་གཏན་བྱི་
 བྱི་བར་བཞག་པའི་སྒྲིལ་འདི་ཡིན། དེ་ཡང་སང་ལྷེང་སྒྲིལ་མོ་བྱི་
 མའི་ནང་ལོགས་སྐུ་བྱང་གྱིས་གཡོན་གཉིས་ལ་རྟ་མགིན་སྒྲིལ་དང་།
 ཕྱག་རྒྱར་བྱང་བཅས་གཙོ་བོར་བཞུགས་པའི་ལྟ་ཁང་ཡིན་པར་

གསུངས་ཀྱང་། ད་ ལྟ་ རི་ གང་ ཡང་ མངལ་ རྒྱ་ མེད་ པ་ ལགས།
 མེད་མེད་མོ་མོ་ནང་མའི་ལོགས་གཡས་གཡོན་(ལྟ་བུ་)ཁག་མོ་མོར་
 རྒྱ་ཁང་དང་། གནོད་ཕྱིན་ལྟ་ཁང་ཡིན་ཞིང་། ལྟ་རྒྱ་ཁང་ནང་
 དབུས་སུ་གཙོ་བོ་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱལ་བཙུག་ལྷན་འདས་སུ་གན་
 རྒྱལ་ལགས་འཛིན་པ། འདིའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་སྤྱི་རྒྱལ་པོ་
 དགའ་བོ་དང་ཉི་དགའ་གཉིས་ཀྱི་སྤང་བརྟན། བྱང་གནོད་ཕྱིན་
 ལྟ་ཁང་ནང་། དབུས་སུ་སྤོང་བའི་རྒྱལ་པོ་ལང་ཀ་མགྱིན་བཅུ་ལྷག་
 བཙོན་གཞོང་འཛིན་པ་དང་། འདིའི་གཡས་སུ་གནོད་ཕྱིན་ན་ག་
 ཀྱའི་ར་སུག་ན་གསེར་གྱི་ཐགས་བཟང་འཛིན་པ་དང་། སྤྱི་བཟུང་
 ལུང་ལྟ་པ། གཡོན་དུ་དཔལ་ལྷ་མོ་སུག་ན་སུགས་ཀྱི་བྱེ་བ་འཛིན་པ།
 མ་རྒྱ་ཀྱ་ལྟ་བཙས་ཀྱི་སྤང་བརྟན་བཞུགས་ཡོད་པ་མ་ཟད་སྤྱི་བརྟན་
 འདི་ནམ་པའི་གཡས་གཡོན་ལ་ད་དུང་ས་བཅུད་བྲམ་པ་དང་། ལྟ་
 ལུང་། རྒྱ་བྲམ་བཙས་ཡོད་དོ།

༡༩. ཞོང་གསལ་ལྟ་ཁང་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུང་བརྟན་ཁག་གི་བྱུང་
བ་དང་བྱེད་ལས་གཙོ་བོ་གང་ཡིན།

ལན། བོད་ཀྱི་ཡོ་རྒྱས་དེ་བ་ཐེངས་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མི་
ཡོང་ཞེས་བྱ་བ། མི་རིགས་དཔེ་རྒྱན་ཁང་གི་དཔར་མ་ཤོག་གྲངས་
༡༩༡ནས་༡༩༡ནང་གསལ་བོད་རྗེ་ཚོས་རྒྱལ་སྤོང་བཅན་སྐམ་པོས།
བོད་ཡུལ་གྱི་རྩོམ་གྲངས་ཉེ་ལྷོ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་རྩ་དགའ་བཞི་འཕུལ་ལྟར་གྱི་

གཙུག་ལག་ཁང་བཞེངས་འགོ་བཙུགས་པའི་དུས་སུ། ལྷའི་རྒྱལ་པོ་
 སངས་རྒྱལ་བཙུག་པོ་མཆོམ་ལྷན་འདས་སྐྱེ་མཛད་གནང་ལ་པོ་སྐུ་ལ་གྱི་གདེངས་
 ཀ་ཅན་སྐྱེན་གསུམ་དང་ལྷན་པ་ཕྱོན་ཉེ། རྒྱལ་པོ་ལ་སྐུ་ལ་ཞགས་
 དཀར་པོ་ཞིག་སྐུ་ལ་ནས། རྒྱལ་པོའི་ལྷ་ཁང་འདི་ལ་སྟོང་རྒྱུ་དུའི་
 བར་དུ་གནོད་པ་བྱུང་ན་ངས་བསྐྱུང་བས། ངའི་གཞུགས་ཤིག་
 མཛོད་ཅིག་ཟེར་རོ། ། ཡང་ལྷའི་རྒྱལ་པོ་དགའ་པོ་བྱུང་ནས།
 རྒྱལ་པོའི་ལྷ་ཁང་འདི་ལ་སྟོང་བར་མའི་བར་དུ་གནོད་པ་བྱུང་ན་ངས་
 བསྐྱུང་བས། ངའི་གཞུགས་ཤིག་མཛོད་ཅིག་ཟེར་རོ། ། ཡང་
 ལྷའི་རྒྱལ་པོ་ཉེ་དགའ་བྱུང་ནས་རྒྱལ་པོའི་ལྷ་ཁང་འདི་ལ་སྟོང་གསུམ་
 གྱི་བར་དུ་རྒྱའི་གནོད་པ་བྱུང་ན་ངས་བསྐྱུང་བས། ངའི་གཞུགས་
 ཤིག་མཛོད་ཅིག་ཟེར་རོ། ། ཡང་སྤྱིན་པོའི་རྒྱལ་པོ་ལང་ཀ་མཁྱིན་
 བཅུ་བྱུང་ནས་རྒྱལ་པོ་ལ་གསེར་གཞོང་པ་གང་སྐུ་ལ་ནས་རྒྱལ་པོའི་ལྷ་
 ཁང་འདི་ལ་མའི་གནོད་པ་བྱུང་ན་ངས་བསྐྱུང་བས། ངའི་
 གཞུགས་ཤིག་མཛོད་ཅིག་ཟེར་རོ། ། ཡང་གནོད་སྐྱོན་ན་ག་ཀྱང་
 ར་བྱུང་ནས། གསེར་གྱི་ཐགས་བཟང་ཞིག་སྐུ་ལ་ནས་རྒྱལ་པོའི་ལྷ་
 ཁང་འདི་ལ་འབྱུང་བ་བཞིའི་གནོད་པ་བྱུང་ན་ངས་བསྐྱུང་བས།
 ངའི་གཞུགས་ཤིག་མཛོད་ཅིག་ཟེར་རོ། ། ཡང་མ་རྩ་ཀྱ་ལྷ་བྱུང་
 ནས་རྒྱལ་པོའི་ལྷ་ཁང་འདི་ལ་མཐའི་དམག་དང་མི་མ་ཡིན་གྱི་གནོད་
 པ་བྱུང་ན་ངས་བསྐྱུང་བས། ངའི་གཞུགས་ཤིག་མཛོད་ཅིག་ཟེར་

རོ། ། ཡང་དཔལ་ལྷ་མོ་བྱང་ཉེ། ལྷགས་ཀྱི་བྲེ་བ་ཞིག་ཕུལ་ནས།
 རྒྱལ་པོའི་ལྷ་ཁང་འདི་ལ་མི་དང་མ་མོའི་གནོད་པ་བྱང་ན་ངས་བསྐྱང་
 བས། ངའི་གཟུགས་ཤིག་མཛོད་ ཅིག་ ཅིས་ གསུངས་ པ་ ལྷར།
 རྒྱལ་པོས་སྐབས་དེ་དུས་རི་ལྷར་བྱོན་པ་ལྷར་ལེགས་པར་བཞེངས་སོ།

༡༣. ད་ནི་མཚོད་མཇལ་གྱི་ལམ་ཐིག་གཡས་བསྐྱར་རམ།
 ནང་སྐྱར་གཞིར་བབྱང་དང་ཐོག་མཇལ་རྒྱའི་སྒྲི་ཤར་ལ་སྦྱགས་པའི་
 ལྷ་ཁང་འདིའི་མཚན་བྱང་དང་། འདིའི་ནང་བཞུགས་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱ་
 ཁག་གང་དང་གང་ཡིན།

ལན། སྒྲི་ཤར་ལ་སྦྱགས་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ནི། དགའ་ལྷན་
 ལྷ་ཁང་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ནང་དུས་སུ་གཙོ་བོ་བོད་བརྒྱད་ནང་
 བལྟན་རི་བོ་དགེ་ལུགས་པའི་སྒྲི་གཏོད་བྱེད་པོ་རྗེ་ཙང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་
 སྐྱོ་བཟང་གུགས་པ་མཚོག་དང་། གཡས་གཡོན་ཁག་སོ་སོར་རྒྱ་
 ལའི་སྐྱ་མ་སྐྱ་ཐེང་དང་པོ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྱུ་བ་པ། རྒྱ་ལའི་སྐྱ་མ་སྐྱ་
 ཐེང་གཉིས་པ་རྗེ་དགེ་འདུན་གྱི་མཚོ། པཎ་ཆེན་ཨེར་ཏེ་ནི་སྐྱ་ཐེང་
 དང་པོ་མཁས་གྱུ་བ་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་། རྒྱ་ལའི་སྐྱ་མ་སྐྱ་
 ཐེང་གསུམ་པ་བསོད་ནམས་གྱི་མཚོ། རྒྱལ་ཚབ་དར་མ་རིན་ཆེན།
 མཁན་ཆེན་ཐུག་རྟེན་བ། རྗེ་ཤེས་རབ་སེང་ག། གྱུ་བ་ཐོབ་
 དཔའ་བོ་རྟོ་རྗེ་བཅས་ཀྱི་སྤང་བརྟན་བཞུགས་ཡོད་དོ། །

༡༤. ལྷ་ཁང་འདིའི་སྒྲིའི་ཕྱི་རོལ་གཡས་གཡོན་ཁལ་ཤར་ལ་

ཚུགས་པའི་བྱང་ངོས་བྱིས་སྤྱུ་ཁག་གི་མཆན་དང་དེ་དག་གི་བྱང་བ་རི་
ལྟར་ལགས།

ལན། རྒྱལ་ས་རིས་ཀྱི་སྤྱུ་འདྲ་གཙོ་བོ་ལྟ་ནི། དབུས་སུ་
ནམ་པར་སྤང་མཛད་དང་། འདིའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་མི་
བསྐྱེད་པ། རིན་ཆེན་འབྱུང་གནས། སྤང་བ་མཐའ་ཡས།
དོན་ཡོད་བྱུང་བ་བཅས་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་གྱི་སྤྱུ་དུས་གཙུག་ལག་
ཁང་གི་སྤྱི་རྒྱུ་རྒྱུ་རྒྱུ་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་བ་རིགས་ལཱའི་བྱིས་སྤྱུ་འདི་
ནམས་ནི་རྒྱལ་པོ་ཉིད་ཀྱི་བྱུག་ནས་མ་(རབ་གནས་མཛད་པ་)ཡིན་
པར་གྲགས། །

༡༤. དེ་ནས་ནུབ་བྱང་མཆམས་ཅིག་ཁྲག་དུ། ཞལ་སྟོ་ལ་
ཚུགས་པའི་མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་འདིའི་མཆན་དང་བྱང་བ་རི་ལྟར་
ལགས།

ལན། མཆོད་རྟེན་དཀར་པོ་འདིའི་མཆན་ལ་བརྟག་པ་
མཆོད་རྟེན་དང་། འདི་ནི་རྩེ་བཙུན་ས་སྤྱུ་བརྒྱུད་ཀྱན་དགའ་རྒྱལ་
མཆན་གྱིས་བཞེངས་གནང་མཛད་པ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བྱུགས་ཀྱི་
རྟེན། གཟུངས་བཞུགས་སྤྱོད་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་སྤྱུ་པོའི་བྱུག་སྟོ་
བཞུགས་ཡོད་པར་གྲགས། །

བརྟག་པ་མཆོད་རྟེན་གྱི་གཡས་ངོས་སྟོ་ཤར་ལ་ཚུགས་པ་འདི་
དང་སྤྱུ་རྒྱབ་སྟོ་སྟོ་ལ་ཚུགས་པ་འདི་གཉིས་ནི་ཁག་སོ་སོར་གཅིག་ནི་

བར་ཐོག་ལ་འགྲོ་སྒྲིལ་དང་། གཅིག་ནི་ཐུར་འོད་དཔག་ལྟ་ཁང་དུ་
གྲགས་ཀྱང་ད་ལྟ་མཇལ་རྒྱ་ཅི་གང་མེད་པའི་ཁང་སྒྲིལ་ཞིག་གོ། །

༡༧. དེ་ནས་ས་བྱིའི་སྒྲིལ་ཞལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ས་པའི་སྒྲིལ་འདྲ་ཁག་
གང་དང་གང་ཡིན།

ལན། ས་བྱིའི་སྒྲིལ་དུ་སྒྲིལ་འདྲ་ཁག་གསུམ་བཞུགས་ཡོད་པ་
ལས། དབུས་སུ་ཤུའུ་བྱུ་བ་དང་། འདིའི་གཡས་སུ་ལོ་ལྔ་བ་
རིན་ཆེན་བཟང་པོ། གཡོན་དུ་མངའ་རིས་པ་མེད་གེ་རྒྱལ་མཆན་
བཅས་ཀྱི་སྒྲིལ་བརྟན་ཡིན། །

༡༨. དེ་ནས་ལྟ་ཁང་སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ས་དང་པོ་འདིའི་མཆན་
བྱང་དང་འདིའི་ནང་བཞུགས་སྒྲིལ་འདྲ་ཁག་གང་དང་གང་ཡིན།

ལན། སྒྲིལ་སྒྲིལ་སྒྲིལ་ས་པའི་ལྟ་ཁང་དང་པོ་འདི་ནི། བདེ་
གཤེགས་ལྟ་ཁང་ངམ་སྒྲན་སྒྲིལ་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ནང་དབུས་
སུ་གཙོ་བོ་སངས་རྒྱལ་སྒྲན་གྱི་སྒྲིལ་དང་། གཡས་ནས་རིམ་བཞིན་དེ་
བཞིན་གཤེགས་པ་མཆན་ལེགས། རིན་ཆེན་སྒྲིལ་བ། གསེར་
བཟང་། གཡོན་ནས་རིམ་བཞིན་སྒྲིལ་དཔ་མེད། ཆོས་གྲགས།
མངོན་མཁྱེན་བཅས་སྒྲན་སྒྲིལ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲིལ་བརྟན་
བཞུགས་སོ། །

༡༩. དེ་ནས་སྒྲན་སྒྲིལ་ལྟ་ཁང་གི་གཟིམ་སྒྲིལ་ཕྱི་རྒྱལ་ས་བྱིའི་
སྒྲིལ་སྒྲིལ་བརྟན་གཉིས་བཞུགས་ཡོད་པ་གང་དང་གང་ཡིན།

ལན། དབུ་ལྷ་མེར་པོ་བཞེས་པའི་སྒྲ་སྒྲ་འདི་ནི། རྒྱལ་
དབང་བསྐྱལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་མཚོག་དང་། ན་བཟའ་དཀར་པོ་
བཞེས་པ་འདི་ནི་པོད་བརྒྱད་ནང་བཞུན་བཀའ་བརྒྱད་ཀྱི་མཐའི་
སྒྲ་འབྲེད། རྗེ་མར་པ་ལ་ལྷ་པོའི་དངོས་སྒྲོབ་རྗེ་བཙུན་མེ་ལ་རས་
པ་མཚོག་གི་སྒྲ་བརྟན་ཡིན། །

༡༠. དེ་ནས་ལྷ་ཁང་སྒོ་སྒྲོལ་ཕྱགས་པ་ཡང་གཉིས་པ་འདིའི་
མཚན་བྱང་དང་འདིའི་ནང་བཞུགས་ལྷ་སྒྲ་དག་རིམ་ལགས།

ལན། ལྷ་ཁང་འདི་ནི་གཙང་ཁང་བྱང་མའམ་ནམ་རྒྱན་
བྱགས་རྗེ་ལྷ་ཁང་དུ་འཕོད་ཅིང་། འདིའི་ནང་དབུས་སྒྲ་གཙོ་པོ་
པོད་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱང་བཙན་སྐམ་པོའི་བྱགས་དམ་གྱི་རྟེན་འཕགས་
པ་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱོན་ལྷ་ལྷན་དུ་བྱགས་པ་འདི་དང་།
གཡས་སྒྲ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱག་སྤྱི་
གཉིས་ཅན། དབྱངས་ཅན་མ། བདུད་ཅི་འབྲིལ་བ། གཡོན་
དུ་ཕྱག་ན་རྟོ་རྗེ། ཁ་སྐྱ་ཁྱི་སྒྲོལ་མ། འོད་ཟེར་ཅན་མ།
རྟ་མགིན་བཙས་བཞུགས་སོ། །

༡༡. ལྷ་ཁང་འདིའི་རྟེན་གཙོ་འཕགས་པ་སྒྱན་རས་གཟིགས་
ཕྱག་སྤྱང་སྒྱན་སྤྱང་གི་སྒྲ་བརྟན་འདི་ལ་རང་བྱོན་ལྷ་ལྷན་ཞེས་མཚན་
གསོལ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཅི་ཡིན།

ལན། པོད་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱང་བཙན་སྐམ་པོས། ལྷ་ལྷན་

གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་མ་བཞེངས་པའི་སྔན་དུ། གཙུག་ལག་
 ཁང་བཙེག་པའི་འགལ་ཁྱེན་ཞི་བའི་ཐབས་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་ལ་གསལ་བ་
 བཏབ་པས། རྒྱལ་པོ་རང་གི་སྤྱི་ཚད་དང་མཉམ་པའི་སྤྱི་འབག་
 འཕགས་པ་ ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་ཞིག་བཞེངས་དགོས་པ་ལུང་
 བཟླ་དུ་ཐུང་བ་དེའི་ནང་བཞུགས་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྒྱལ་པོའི་སྤྱི་ལ་བ་དག་
 སྤྱོད་སྤྱོད་གྲོས་འབུང་གནས་ཚུལ་བྲིམས་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱ་མཚོའི་བྱེ་
 མའི་སྤྱིང་ནས་ཅན་དན་སྤྱི་ལ་གྱི་སྤྱིང་པོའི་སྤྱིན་རས་གཟིགས་དང་།
 མ་སྤྱོད་ནས་དེ་བཞིན་གསེགས་པའི་རིང་བསྐུལ། བེ་ར་ཇ་ནའི་བྱེ་
 མ། གཞུང་ཆུ། ཐུང་རྒྱལ་ཤིང་གི་ལོ་མ། གཞན་ཡང་རྒྱ་གར་
 གནས་ཉེན་ཁག་གི་ས་ལྗོངས། རྫོང་ལྗོངས། རྒྱ་ལྗོངས་སྤངས་ཏེ་རྒྱལ་
 པོར་སྤྱུལ། རྒྱལ་པོས་བལ་པོའི་ལྟ་བུ་མཁས་པ་ཁྲོ་བོ་བྱ་བ་པོས་
 བསྐྱོར། བྱིད་ཀྱིས་ངའི་སྤྱི་འབག་དུ་མིང་བཏགས་པའི་འཕགས་པ་
 ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ་གྱི་སྤྱིང་བཟླ་ཞིག་བཞེངས་རྒྱས་
 སམ་གསུངས་པར་རྒྱས་ལགས་ཞུས་པས། དེར་ཅན་དན་སྤྱི་ལ་གྱི་
 སྤྱིང་པོའི་དུམ་བུས་གཙོས་གོང་གི་ས་ལྗོངས། རྫོང་ལྗོངས། རྒྱ་ལྗོངས་
 པ་བྱེ་མར་བདར་བ་སྤྱོད་འདམ་དུ་བསྐུལ། བ་དམར་པོ་དང་།
 ར་དཀར་མོའི་འོ་མ་ལ་སྤྱིར་ཏེ་འཛིན་པའི་ཐུང་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་བྱས་
 ཏེ་རྒྱལ་པོའི་དབུ་ཐུང་སྤྱི་བཞག་སྟེ། ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་ལ་གསལ་བ་
 བཏབ་ནས། ངའི་ཡི་དམ་གྱི་ལྟ་ལ་ཉི་མུན་རས་གཟིགས་ལ་རིགས་

མང་པོ་ཡིད་པས། དེ་ནམས་གྱི་ནང་ནས་བཅུ་གཅིག་ཞལ་ཡིད་
 བཞིན་ནོར་བུ་ལྟག་པ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཞེངས་དགོས་དགོངས་པ་
 དང་། སངས་རྒྱས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་
 ཉི་ཟེར་གྱི་རྒྱལ་བཞིན་དུ་ལྟགས་ཏེ་འཇིམ་པའི་ཕྱང་པོ་ལ་ཐིམ་པ་
 གཟིགས་པས། རྒྱལ་པོའི་བྱགས་ལ་ངའི་ཡིད་མ་འདི་བྱིན་རྒྱབས་
 ཅན་ཞིག་འཕྱོན་པར་འདུག་གོ་དགོངས་ནས་གཟིམས་སོ། །
 ནངས་པར་བཞེངས་པ་དང་། འཇིམ་པ་ནམས་ལས་བཅུ་གཅིག་
 ཞལ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུའི་སྐྱེ་རང་བྱོན་དུ་སྒྲུང་སྟེ། བཟོ་བའི་རྩལ་
 བས་བཞེངས་མ་དགོས་སོ། །འདི་ལ་ཙ་བའི་ཞལ་གསུམ་དྔ་ཀར་པོ་
 རབ་དུ་འརྱུམ་པ་ཞི་བའི་འཕྲིན་ལས། འདིའི་སྟེང་གི་ཞལ་གསུམ་
 གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་རམ་པའི་ཁྲོ་ཞལ་རྒྱས་པའི་འཕྲིན་ལས།
 འདིའི་སྟེང་གི་ཞལ་གཉིས་བྱུ་རུའི་མདོག་ཅན་བཞད་པའི་ཁྲོ་ཞལ་
 དབང་གི་འཕྲིན་ལས། འདིའི་སྟེང་གི་ཞལ་གཉིས་ནག་པོ་ཁྲོས་
 ཤིང་དངངས་པའི་ཁྲོ་ཞལ་དྲག་པོའི་འཕྲིན་ལས། འདིའི་སྟེང་དུ་
 ཡུ་མི་དེ་བ་ལེ་ཁྲིའི་མདོག་ཅན། ཡུ་མི་དེ་བ་མན་རྒྱལ་པོའི་སྐྱེ་ཚད་
 དང་མཉམ་པ། བྱག་དང་པོ་གཉིས་བྱགས་དྔ་ཀར་ཐལ་མོ་སྐྱར་བ།
 གཡས་གྱི་གཉིས་པ་ན་བགྲང་འཕྲང་། གསུམ་པ་ན་འཁོར་ལོ།
 བཞི་པ་ན་མཆོག་སྐྱེན། ལྷ་པ་ན་འོད་དཔག་མེད་བཏྲམས་པའོ།
 བྱག་གཡོན་གྱི་གཉིས་པ་ན་པར་དྔ་ཀར་པོ། གསུམ་པ་ན་རིལ་བ་སྐྱེ་

རང་ཕྱོན་དུ་ཐེབས་པ་དང་། རྒྱལ་པོས་རྟ་མགིན་གྱི་ཞབས་འོག་དུ་
 ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཆོས་སྒྲོན་གཉེར་དུ་སྤྱོད་པར་མཛད། བོད་རྗེ་
 ཆོས་རྒྱལ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོ་ཐུ་ངན་ལས་འདའ་ཁར། རྒྱལ་པོ་
 བལ་བཟའ་ཁྱི་བཅུན། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་རྩོ། མོང་བཟའ་ཁྱི་ལྷམ།
 དཔོན་སྤྱལ། སྒྲོན་པོ་དང་བཅས་ལྷ་ཁང་དུ་ཕྱོན་ནས་མ་འོངས་
 པའི་བྱེད་སྒྲུའི་ཞལ་གདམས་མང་དུ་གནང་ཉི་བོད་འབངས་རྣམས་
 མ་འོངས་པ་ན་ང་དང་མཇལ་བར་འདོད་ན་འཕགས་པ་སྤྱོད་རས་
 གཟིགས་ལ་སྒྲོན་ལམ་ཐོབ་ཅིག་ང་དང་འཕད་པར་བྱད་མེད་དོ་
 གསུངས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་ཐུགས་ཀར་ཐིམ་པ་དང་། དེ་
 དང་འདྲ་བར་རྗེས་སུ་བལ་བཟའ་དང་རྒྱ་བཟའ་ཡང་དེ་ལྟར་
 གསུངས་ནས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་རུ་མ་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་ཁག་
 སྒྲོལ་ཐིམ་པས། ཡེ་ཤེས་དངོས་བརྒྱགས་ཀྱི་སྒྲ་རོ་མཚར་བྱད་དུ་
 འཕགས་པ་འདི་ལ་རང་ཕྱོན་ལྷ་ལྷན་ཞེས་མཚན་ཆགས་སོ། །
 ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་ཕྱོན་ལྷ་ལྷན་གྱི་སྒྲུའི་གཡས་གཡོན་དུ་ཡོད་པའི་
 ཐུག་རྩོར་གྱི་སྒྲ་དང་འཇམ་དབྱངས་ཀྱི་སྒྲ་རྣམས་གཉིས་ནི་རྗེས་སུ་ཆལ་
 པ་ཁྱི་དཔོན་གྱིས་བཞེངས་པར་གྲགས། །

༡༡. དེ་ནས་ཐུགས་རྗེ་ལྷ་ཁང་གི་གཟིམ་སྒྲུའི་ཕྱི་རོལ་གཡོན་
 ཐུགས་ས་ཁྱིའི་སྒྲིང་དུ་བརྒྱགས་པའི་སྒྲ་སྒྲ་རྣམས་གང་དང་གང་ཡིན།
 ལན། ས་ཁྱིའི་སྒྲིང་དབྱས་སུ་གཙུག་པོ་ཐུབ་ཐོབ་ཐང་སྒྲིང་

ཕྱུ་པོ་དང་། གཡས་གཡོན་ལ་རྗེ་པག་མོ་གྲུ་པ། བ་དམ་པ་
སངས་རྒྱལ། གྲུ་ཐོབ་བེད་པ། ཁ་ཆེ་པ་ཆེན་ཤུག་གི་བཅས་
ཀྱི་སྐྱ་བརྟན་བཞུགས་སོ། །

༡༩. གྲུ་ཐོབ་ཐང་སྟང་ཕྱུ་པོ་ལྷ་བརྟན་ནི་དཔོན་པ་ལྟ་
ཁང་ཅམ་དུ་མ་བད། བོད་མིའི་བྱིས་ཆང་སོགས་གང་སར་མཇལ་
རྒྱ་འདུག་པས་དེ་ཡི་རྒྱ་མཚན་དེ་མིགས་བསལ་ཅན་གང་ཡིན།

ལན། གྲུ་ཐོབ་ཐང་སྟང་ཕྱུ་པོ་མཆོག་ནི་བོད་གངས་ཅན་
ཡུལ་དུ་འབྱུངས་པའི་སྐྱེས་ཆེན་དམ་པ་ནམ་མཁའི་སྐར་ཆོགས་ལྟ་
བུའི་ཁྲིད་དུ། འོད་ཟེར་རབ་དུ་འཕྲོ་བའི་ཉི་མ་དང་ཟླ་བ་ལྟ་བུ་
ཞིག་ཉི། ཁོང་གིས་སྐྱ་ཆེ་ཤིང་པོར་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་
ཐབས་པོ་ཆེ་བསྐྱུངས། བཟོ་ཙལ་ཡར་བསྐྱུན་ཐད་དཔོན་པ་ལྟ་
ཁང་དུ་མ་གསར་བཞེངས་ཉམས་གསོ་གནང་ཉི། དམ་པའི་ཆོས་
མི་ཉམས་སོང་འཕེལ་དང་། ཉམས་པ་སོར་རྒྱུད་གནང་བ་མ་བད།
ལྷག་པར་བོད་ཡུལ་གྱི་རྒྱ་ཆེན་ཁག་ལ་ལྷགས་བཅུ་དང་། གྲུ་ཤན་
སོགས་གསར་རྒྱན་གྱིས་འབྲིམ་འབྲུལ་བུ་བཞག་ཐད་ཤིན་དུ་རོ་
མཚར་བའི་མཛད་རྗེས་དུ་མ་ཐུག་ལེན་བསྐྱུངས་ཡོད་པས། དུས་
ད་ལྟ་ཡང་གངས་རྒྱུངས་ཀྱི་ས་ཁུལ་རེ་འགར་ཁོང་གིས་བསྐྱུན་གནང་
མཛད་པའི་ལྷགས་བཅུ་བྱིན་ཅན་དེ་དག་སྐྱེ་བོ་ཀྱན་གྱི་མིག་ལམ་དུ་
མཇལ་རྒྱ་ཡོད། དེ་མིན་བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་ཐད། དེ་སྔ་

ཁོང་ཉིད་ལྷགས་པོ་རིར་དུས་ལྷན་རིང་པོ་བཞུགས་འཇགས་མཛད་
 དེ་འགྲོ་བའི་མགོན་ཆུབས་དབྱང་གཉིན་མཛད་ཅིང་། ནད་དང་
 དབུལ་མོངས་ཀྱིས་མནར་བའི་འགྲོ་བ་གངས་མེད་ལ་བྱམས་དང་།
 མྱིང་རྗེས་ལེགས་པར་བསྐྱངས་ནས། མཐར་གྲུབ་ཐོབ་རིལ་དཀར་
 དང་རིལ་དམར་སོགས་ཙ་ཆེའི་བོད་སྒྲན་གསར་གཏོད་བཀའ་དྲིན་
 བསྐྱངས་ཏེ། བོད་ཀྱི་གསོ་བ་རིག་པའི་བྱ་བཞག་གོང་འཕེལ་
 བཏང་ནས། འཛམ་གླིང་གི་འགྲོ་བ་མིའི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སྤྱང་
 ཆོབ་དང་བདེ་ཐང་འགན་སྲུང་ཡོང་རྒྱར་བྱ་ན་མེད་པའི་མཛད་རྗེས་
 བསྐྱངས་པ་ལགས། དེ་མིན་བོད་ཀྱི་རྒྱ་ཙལ་ཐད་ཡ་ཅེ་ལྟ་མོ་ཞེས་ལྟ་
 མོའི་འབྲལ་གཞུང་གསར་གཏོད་མཛད་ནས་བོད་ཀྱི་རིག་ཙལ་ལྷམ་
 རའི་ནང་མཛེས་སྟག་རྣམ་པར་བཀྲ་ཞིང་། དྲི་ཞིམ་སྟོགས་བཅུར་
 འབྱལ་བའི་གངས་རྒྱན་པར་ཞིག་གསར་སྒྲན་མཛད། དེ་ཡང་ལྟ་
 མོའི་འབྲལ་གཞུང་ནི། རྣམ་ཐང་ལུན་སྤམ་ཆོགས་ཞིང་། བོད་
 མི་རིགས་ཀྱི་བྱན་མོང་མིན་པའི་རྒྱ་ཙལ་གྱི་བྱུང་ཆོས་ལྟན། ལྟ་མོའི་
 ནང་དོན་ཐད་གཙོ་བོ་ལས་དཀར་པོ་དགེ་བ་ལ་འབྲས་བུ་བདེ་བ་
 དང་། ལས་ནག་པོ་མི་དགེ་བ་ལ་འབྲས་བུ་སྟག་བཟུལ། བཟང་
 པོར་བཟང་ལན་དང་། ངན་པར་ངན་ལན་སོགས་མདོར་ན་ལས་
 རྒྱ་འབྲས་བསྐྱུ་བ་མེད་པའི་རྣམ་བཞག་ཁག་རྒྱ་ཙལ་གྱི་ཐབས་ལམ་
 བརྒྱད་བོད་མིའི་སེམས་ཁམས་སུ་བག་ཆགས་རྟོ་ལ་རི་མོ་བརྟོས་པ་

ལྟར་འཛིག་སྤེལ་མཛད་ནས། མཐོ་སྒང་བོད་མིའི་ཡུལ་དུ་ལས་རྒྱ་
 འབྲས་བཙུ་བའི་བསམ་པའི་དཔལ་ཡོན་གྱི་མེ་ཉེག་ས་བྱ་བ་རྩོམ་བྱ་བ་དུ་
 ལེགས་པར་བཞད་བྱ་བ་པ་སོགས་ཀྱི་ཐད་སྤྱོད་ཆེན་དུ་མ་དང་འདྲ་
 བར་མཛད་པ་མཐའ་ཡས་པ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པས། བོད་མིས་ཁོང་
 ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་དད་གུས་དང་བཙེ་ཞེན་ཆེན་པོ་བཅངས་ཏེ་
 རྗེས་དྲན་དང་གསོལ་བ་སྦྱོན་ལམ་འདེབས་པ་སོགས་ཀྱི་ཉེན་དུ་གང་
 འདིའི་སྐྱེ་བརྟན་གང་སར་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད་པ་འདི་ལྟར་
 ལགས། །

༡༩. ཁོང་གསལ་སྒྲུང་བརྟན་འདི་དག་གི་སྐྱེ་བྱ་བ་ལྡེབས་རིས་
 ཀྱི་བརྗོད་དོན་གཙོ་བོ་གང་ཡིན།

ལན། ལྡེབས་རིས་ཀྱི་ནང་དོན་ལ་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་
 བཀའ་དྲིན་ཅན་སངས་རྒྱས་བཙུམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་མཛད་པ་བཅུ་
 གཉིས་བཀོད་ཡོད་པ་འདི་ཡང་། ༡. དགའ་ལྡན་གནས་ནས་
 འཕོ་བ། ༢. ལྷམས་སུ་བྱགས་པ། ༣. སྐྱེ་བལྟམས་པ། ༤.
 གཞོན་ཅུའི་རྩལ་ཅེད། ༥. བཅུན་མའི་འཁོར་གྱིས་རྩལ་བ།
 ༦. རབ་ཏུ་བྱུང་བ། ༧. ལོ་དྲུག་དཀའ་བ་སྤྱད་པ། ༨. བྱང་ཆུབ་
 སྒྲིང་པོར་གཤེགས་པ། ༩. བདུད་ཀྱི་དཔུང་ཆོགས་འཛོམས་པ།
 ༡༠. མདོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ། ༡༡. ཆོས་ཀྱི་འཁོར་
 ལོ་བསྐྱོར་བ། ༡༢. ལྷ་ལས་འདས་པའི་མཛད་པ་བཅས་སོ།

༡༥. དེ་ནས་རིམ་པས་ལྷ་ཁང་སྒོ་ལྷ་ལ་སྒྲགས་པ་ཡང་གསུམ་
པ་འདིའི་མཆན་བྱང་དང་འདིའི་ནང་བཞུགས་སྐྱེ་འདྲ་ནམས་རི་
ལྷར་ཡིན།

ལན། ལྷ་ཁང་འདི་ནི་བླ་མ་མཛད་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཞིང་།
འདིའི་དབུས་སུ་གཙུག་པོ་བྱུང་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྣང་བརྟན་
བླ་མ་མཛད་བྱམས་པ་དང་། འདིའི་གཡས་སུ་སངས་རྒྱུ་ཆེ་
དཔག་མེད། གཞན་ཡང་འཇམ་དབྱངས། ཕྱག་ན་རྩྭ་རྩེ།
སྐུ་རས་གཟིགས་ཏེ་རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་། སྒོ་ལ་དཀར་
གཡོན་དུ་ལེགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གདུང་རྟེན། རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པ།
མངའ་རིས་པ་བཙུན་འགྲུས་སྒྲིང་པོའི་གདུང་རྟེན། ལྷ་ཁང་འདིའི་
དབྱེལ་དུ་རྒྱལ་བ་ཙོང་ཁ་པས་འབུལ་གནང་མཛད་པའི་རྩྭ་ཀོང་བཟ་
ཤེས་འོད་འབར། ད་དུང་ལྷ་ཁང་འདིའི་གཟིམ་སྒོའི་ནང་ལགས་
ཀྱི་ཐོད་དུ་གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་གསུང་གི་རྟེན་ཆས་རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་
བྲིས་མ་ཉི་ཡིག་དྲུག་གི་ཞལ་ཆབ་བཅས་བཞུགས་ཡོད་དོ། །

༡༦. རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྣང་བརྟན་འདི་ལ་ཅིའི་
ཕྱིར་བྱམས་པ་བླ་མ་མཛད་ཅེས་མཆན་གསལ་བ་ལགས།

ལན། དེ་སྔོན་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་ལྷན་སྐྱེ་བླ་མ་མཛད་པའི་
རྒྱ་རྒྱུ་གྱིས་ཡངས་སུ་བརྟན་པའི་ས་ཕྱིན་ཅན་གྱིས་སྐྱ་རྒྱ་གཙུག་པོ་
མཛད་ནས། དུས་རབས་བཅུ་གཅིག་པར་བཅས་དཀར་ལོ་ལྷ་བ་

ཆེན་པོའི་སྐུ་བརྟན་རྗེ་ར་འདྲ་མ་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཞིང་།
 འདིའི་ནང་གཙུག་པོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དང་འདིའི་གཡེན་ནས་རིམ་པས།
 ས་སྐུ་ཆོས་རྗེ་ཀུན་དགའ་བཟླ་ཤིས། དབུལ་ཁུ་རྒྱལ་སྐྱེས་ཐོགས་
 མེད་བཟང་པོ། ས་སྐུའི་སྤྲུལ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཆོན།
 བུ་སྟོན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་རིན་ཆེན་གྲུབ། ཀམ་པ་རང་བྱུང་རྩོ་
 རྗེ། ལུ་སྐད་རྩོ་རྗེ་རྒྱལ་མཆོན་བཅས་བཞུགས་སོ། །

༡༧. ད་ནི་ཞལ་རྒྱལ་ལ་སྐྱོགས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་པོ་འདི་ཡིན་
 པས། འདིའི་མཆོན་བྱང་དང་ནང་བཞུགས་སྐུ་བརྟན་ཁག་དང་།
 དེ་བཞིན་སྐུ་སྤྲུང་ཁྲོ་བོ་རྣམ་གཉིས་བཅས་པའི་བྱུང་བ་རི་ལྷ་ར་ལགས།

ལན། ཞལ་རྒྱལ་ལ་སྐྱོགས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་པོ་འདི་ནི།
 གཙང་ཁང་གཡས་པའམ་འོད་དཔག་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་
 ནང་རྒྱལ་པོ་སྤྲུང་བཅན་སྐམ་པོར་གཟིགས་སྤང་རི་ལྷ་ར་བྱུང་བ་ལྷ་ར་
 བལ་པོའི་ལྷ་བཟོར་བཞེངས་སུ་འཇུག་སྤང་མཛད་པ། དབུས་སུ་
 གཙུག་པོ་སྤང་བ་མཐའ་ཡས་དང་། འཁོར་བུ་སྐུན་རས་གཟིགས།
 ས་ཡི་སྒྲིང་པོ། སྤྱིབ་པ་རྣམ་མེད། རྣམ་མཁའི་སྒྲིང་པོ། ཀུན་
 ཏུ་བཟང་པོ། འཇམ་དཔལ་དབྱངས། ལུག་ན་རྩོ་རྗེ། བུམས་
 པ་བཅས་ཉེ་བའི་སྐྱེས་ཆེན་བརྟན་དང་། གཟིམ་སྒྲིའི་བྱིར་གཡས་
 སྐུ་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་རབ་གནས་མཛད་པའི་དཔལ་ལྷག་ན་རྩོ་རྗེའི་སྤང་
 བརྟན་འདི་བཞིན་སྤང་དར་མ་ཁྱུ་བཅན་གྱིས་སངས་རྒྱལ་གྱི་

བཟུགས་པ་མེད་པ་བཟོ་དུས། ཟུག་རྟོག་གི་སྐྱེ་འདིའི་མགུལ་དུ་ཐག་
 པ་བཏགས་ཏེ་རྒྱར་བསྐྱར་ཅིས་བྱེད་སྐབས་ཐག་པ་འདྲགས་མཁན་
 གྱི་མི་དེ་ཉིད་འབྲལ་དུ་ཁྲག་བསྐྱགས་ཏེ་མི་བས་གཙུག་ལག་ཁང་
 འཇིག་འསྐྱབས་བཅད་པར་གྲགས། གཡོན་དུ་ཁྲོ་བོ་ཆེ་དུ་བཅེགས་པ་
 འདི་ནི། ཆོས་རྒྱལ་སྤང་བཅན་སྐམ་པོ་གཤེགས་པའི་རྗེས། ལྷ་
 སར་ཤར་ཚུགས་ཐང་གི་དམག་ཡོང་བའི་ཉིན་ཁ་བྱུང་སྐབས་ཁྲོ་བོ་
 འདིའི་ཉེ་བ་ནས་སྐྱལ་པའི་དམག་ཐོན་ཏེ་ཐང་དམག་ནམས་རང་
 ཡུལ་བར་བསྐྱད་པར་གྲགས་ལ། གལ་སྲིད་བྱེད་ཀྱིས་ཞིབ་ཆགས་
 རང་མཇལ་ཆེ་ཁྲོ་བོ་འདིའི་ཟུག་གཉིས་ཀྱིས་རང་གི་ཉེ་བ་ཁ་བྱེད་པའི་
 རྒྱལ་གྱི་ཟུག་རྒྱ་ད་ལྷ་ཡང་མངོན་སུམ་གསོན་རྗེས་དུ་མཇལ་རྒྱ་ཡོད་
 རོ།།

༣༠. དེ་ནས་གཡོན་ངོས་ས་ཁྲིའི་ཉེང་གི་སྐྱེ་བཟུགས་ཁག་གི་
 མཆན་དང་བྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ལགས།

ལན། ས་ཁྲིའི་ཉེང་རིམ་པས་ཆལ་པ་བྲི་དཔོན་སྟོན་ལམ་རྩོ་
 རྗེས་བཞེངས་གནང་མཛད་པའི་རྒྱ་ནག་ལུགས་ཀྱི་ཆོས་རྒྱལ་ཡབ་
 ཡུམ་གསུམ་ཉེ། ཆོས་རྒྱལ་སྤང་བཅན་སྐམ་པོ་དབུས་དང་གཡས་
 སུ་བལ་བཟའ་བྲི་བཅུན། གཡོན་དུ་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཇོ། འདིའི་
 གཡོན་ངོས་སུ་རྒྱལ་དབང་སྐྱེ་འཕྲེང་བཅུ་གསུམ་པ་བྲུབ་བཟུགས་རྒྱ་
 མཆོས་གསར་བཞེངས་མཛད་པའི་གྲུ་རུ་བཟོར་མ། འདིའི་ནང་

བཞུགས་སུ་གུ་བྱ་སྤྱ་ཆབ་ཉེར་ལཱ་ལཱ་གཙུག་པོ་རྩ་སྤྱ་མཐོང་བ་རང་སྤྱ་
 རི་གཉེར་ཆེན་ལས་རབ་སྤྱིང་པའམ་ཉག་སྤྱ་བསྟན་རྒྱལ་གྱིས་མདོ་
 ཁམས་གངས་དཀར་བྲག་རྩེར་བྱ་གཉེར་ནས་བཞེས་པ་ཡིན།
 འདིའི་སྤྱ་མདུན་བྱ་སྤྱ་རྩེར་གྱི་སྤྱ་རྩེར་བཅས་ཡོད་དོ། །

༡༧. དེ་ནས་གཡོན་ངོས་རྩེ་སྤྱ་སེའུ་གཉེས་དང་འདིའི་སྤྱིང་
 པར་གཙུག་སྤྱ་ལེགས་གཉིང་ཡོད་པའི་རྩ་ཁང་འདི་ནི། གཙུག་
 ལག་ཁང་འདི་ཉིད་གྱི་སྤྱ་མེད་རམ་སྤྱི་བའི་རྩ་ཁང་རྩེ་ཁང་ཞེས་
 མཆན་འབྲེག་པ་ཀུན་གྱིས་ཤེས་མོད་ཀྱང་། རྩ་ཁང་འདི་ཡི་ཕྱི་བ་
 དང་རྩ་ཁང་པར་རྩ་ཁང་འདིའི་ནང་བཞུགས་སྤྱ་འདྲ་ནམས་གང་དང་
 གང་ཡིན།

ལན། གཙུག་ཁང་དབུས་མཐོང་རྒྱན་གཏན་རྩེ་ཁང་བྱ་
 འབྲེག་པའི་རྩ་ཁང་འདི་ཡང་སྤྱ་མཐོང་སྤྱ་ཁང་སྤྱིང་བཅན་གྱིས་
 གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་བསྤྱོད་པ་དང་མཉམ་བྱ་བྱང་ཡོད་པ་སྤྱིས་
 ཅི་དགོས། འོན་ཀྱང་གསལ་བཤད་བྱ་དགོས་པ་ཞིག་ནི་གོང་བྱ་
 བྱས་ཐོན་པ་རྩེར་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་དང་སྤྱ་བལ་བཟས་
 གདན་དྲངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དབྱང་ལོ་བརྒྱད་པའི་སྤྱ་ཆད་བྱ་
 བཞེངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་སྤྱ་རྩེ་མས་རབ་གནས་མཛད་པ།
 རང་ཅག་བོད་ཡུལ་བྱ་གདན་དྲངས་རྩེས་རྩེ་བོ་མི་བསྐྱོད་རྩེ་རྩེས་
 མཆན་གསལ་བ་དེས་གཙུག་པོར་བྱུང་བའི་སྤྱ་གསུང་བྲགས་ཉེན་

རྣམས་བཞུགས་ཡུལ་དུ་བཞེངས་གནང་མཛད་པ་བཞིན། ཐོག་
 མར་ལྷ་ཁང་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཉེན་གཙོ་ཡང་རྩ་བ་མི་བསྐྱེད་རྩི་རྩེའི་སྐྱ་
 བརྟན་ཡིན་པ་གདོན་མི་བ། འོན་ཀྱང་དཔོན་སྐུ་མང་སྤྱང་མང་
 བཅན་གྱི་སྐྱ་དུས་སུ། ཤར་ཐང་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་དམག་པོད་དུ་ཡོང་
 རྩི་ཞེས་པའི་གཏམ་ཞིག་བྱང་བའི་ཆེ། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་རྩིས་གདན་
 དྲངས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དགྲུང་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྐྱ་ཚད་དུ་
 བཞེངས་ཤིང་། སངས་རྒྱས་སྐྱ་དངོས་ཀྱིས་རབ་གནས་མཛད་པའི་
 རྩི་བོ་ཤུག་ཕུ་ཞེའི་སྐྱ་བརྟན་འདི་ཉིད་རྒྱས་བཏབ་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་
 ཁང་དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད་དུང་འདི་ཉིད་དམག་འབྲུགས་ཀྱི་
 ཉེན་ཚོན་དང་། སྐྱ་བརྟན་བྱིན་ཅན་འདི་ཉིད་ཤར་ཕྱགས་ཐང་གི་
 ཡུལ་ལ་གདན་ཞུ་བྱས་དོགས་སོགས་རྒྱ་བྱིན་དུ་མའི་འག་མཐར་རྒྱས་
 བཏབ་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་ནས་གདན་དྲངས་ཏེ། ད་ལྟའི་ལྷ་
 རྩན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྩི་རྩི་མེ་ལོང་ཅན་གྱི་ཕྱག་རྩི་བོ་སྐུ་ཁྲུང་
 བྱང་བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་ཁང་རྩི་བཙུགས། འདིའི་ལྷེབས་རིས་
 ལ་འཇམ་དཔལ་དབྱངས་ཀྱི་སྐྱ་བྱིས་ནས་སྐྱང་སྐྱོབ་བྱས་ཡོད་མོད།
 འོན་ཀྱང་དེབ་དམར་སོགས་པོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་རྩིང་ཁག་དུ་གསལ་
 བ་ལྟར་ན། མཐར་ཐང་དམག་པོད་དུ་བྱུང་བ་ལ། རྩི་བོ་ཤུག་ཕུ་
 ཞེའི་སྐྱ་བརྟན་མ་རྩིད་ནས་དེའི་སྐྱ་ཚབ་དུ་རྩི་བོ་མི་བསྐྱེད་རྩི་རྩེ་ལྷ་
 གཙུག་གི་སར་གདན་དྲངས་ཀྱང་རྩི་བོའི་སྐྱའི་ལྷེད་ཚད་འཕེལ་ཏེ་

གདན་ལྷ་ཕྱིན་ཐབས་བཤམ་ནས་མཐར་ཆོས་ལུང་དུ་ལོ་མང་པོའི་རིང་
 བཞུགས་སུ་གསོལ། རྩོམ་པོའི་སྐུ་ཉིད་ཆོས་ལུང་དུ་བཞུགས་རིང་།
 ལྷ་ལྷན་ར་ས་འཕུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྤར་བཞུགས་ཉེན་གཙོ་
 རྩོམ་པོའི་བསྐྱེད་རྩི་རྩེའི་བཞུགས་ཁྱིའི་སྤྱིང་དུ་རྩོམ་པོའི་སྐུ་ཆབ་ལྷ་བྱར་
 ཆོས་རྒྱལ་སྐུ་དུས་སུ་བཞེངས་གནང་མཛད་པ་སངས་རྒྱས་མི་འཕྲུག་
 པའི་སྐུ་བརྟན་(ད་ལྷ་རྩོམ་པོ་ཤུག་ལུ་ཞེ་སྐུ་ཆད་དགུང་གངས་བཅུ་
 གཉིས་པའི་སྐུ་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་པའི་རྩོམ་པོའི་འགྲོ་གསུང་ཕྱོན་དུ་
 གཤམ་པའི་སྐུ་བརྟན་འདི་ཡིན་)འདི་ཉིད་བཞུགས་སུ་གསོལ་ཡོད་པ་
 ཡང་། རྩོམ་སྐུ་མེས་ཨག་ཆོམ་གྱི་བཙུན་ལོ་རྒྱ་བཟའ་བྱི་མ་གྱི་མ་ཤིང་
 ཀོང་རྩོམ་པོའི་དུ་ཐེབས་རྩོམ་གཞི་ནས་རྩོམ་པོ་ཤུག་ལུ་ཞེ་སྤང་བརྟན་
 འདི་གར་བཞུགས་ཅིས་ཁོག་ནས་ཤེས་ཏེ། ལྷ་སྐུ་མི་ཡང་ཅན་གྱི་རྩོམ་
 པོ་སྐུ་སྤང་ནས་གདན་དྲངས་ཐོག ད་ལྷ་པོའི་རྩོམ་པོའི་ཉིད་གྱི་
 ཉེན་གཙོར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་དུས་མཚུངས་བལ་བཟའི་ལྷ་
 སྐུ་རྩོམ་པོའི་བསྐྱེད་རྩི་རྩེའི་རྒྱས་བཏབ་ར་ལོ་ཆེའི་ཉེན་གཙོར་
 བཞུགས་སུ་གསོལ་ནས་རྩོམ་པོ་ནམ་གཉིས་གྱི་བཞུགས་ལུལ་བརྩེས་ཏེ་
 ད་བར་གནས་པ་འདི་ལྟར་ཡིན། ད་ལྷ་རྩོམ་པོ་ཤུག་ལུ་ཞེ་སྐུ་རྒྱལ་
 དུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་རྩོམ་པོའི་འགྲོ་གསུང་ཕྱོན་དུ་གཤམ་པ་འདི་
 བོ་གོང་དུ་བྱས་ཐོན་པ་ལྟར་རྩོམ་པོའི་བསྐྱེད་རྩི་རྩེའི་སྐུ་བརྟན་དེ་ཆོས་
 ལུང་དུ་ལོ་མང་བཞུགས་རིང་རྩོམ་པོའི་བཞུགས་ཁྱིར་སྐུ་ཆབ་དུ་

བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་རྒྱལ་བ་མི་འབྲུག་པའི་སྐུ་འདི་ཡིན་ཞིང་།
 ཟུས་སུ་བྱིམ་ཤིང་ཤོང་རྩོལ་རྩོལ་བྱུ་ལུ་ནི་རྩོ་སྩོ་མི་ལོང་ཅན་ནས་
 གདན་དྲངས་ཏེ་འདི་གར་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་དང་། རྒྱལ་བ་མི་
 འབྲུག་པའི་སྐུ་འདི་ཉིད་ལྟ་ཁང་གཞན་དུ་གདན་འདྲོན་ཞུ་ཆིས་
 གནང་སྐབས། སྐུ་འདི་ཡིས་དངོས་སུ་ང་འདི་ནས་མི་འགྲོ་ཞེས་
 གསུང་བྱོན་གནང་མཛད་པས། མཐར་སྐྱབས་ཅན་འདི་ཉིད་རྩོ་
 བྱུ་ལུ་ནི་སྐུ་རྒྱལ་བ་མི་ལྟ་བུ་གྲོགས་པ་འདི་རང་དུ་བཞུགས་
 སུ་གསོལ་ཡོད། གལ་སྲིད་བྱིད་ཀྱིས་ཞིབ་ཚགས་རང་མཛལ་ཆོ།
 སྐུ་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཟུག་གཡས་པའི་ཟུག་རྒྱ་ཡང་ང་འདི་ནས་མི་འགྲོ་ཞེས་
 གསུང་བྱོན་པའི་ཉམས་འཇུག་གསོན་པོར་གནས་ཡོད་པ་འདི་ལྟར་
 ལྷང་། གཞན་ཡང་དང་ཐོག་རྩོ་བྱུ་ལུ་ནི་འཁོར་ནམས་སུ་དེ་
 ལྟར་བྱི་མི་འགྲོ་གསུང་བྱོན་ནས་རྒྱལ་བ་མི་འབྲུག་པ་འདི་ཉིད་ཀྱི་
 འཁོར་ཉེ་སྐས་བརྒྱད་ཀྱི་སྐུ་བརྟན་བཞུགས་ཡོད་དུང་། ཟུས་དུས་
 རབས་བཅུ་གཅིག་པའི་ནང་། ཟངས་དཀར་ལོ་རྩ་བ་འཕགས་པ་
 ཤེས་རབ་ཀྱིས། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་ལ་ཉམས་གསོ་ཞབས་
 ཏྱིག་མཛད་སྐབས། རྩོ་བའི་བཞུགས་ཡུལ་གཙང་ཁང་འདི་ཉིད་
 ཤར་དུ་སྐོ་འབྱར་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་ཞིང་། ཉེ་སྐས་བརྒྱད་ཀྱི་ལྷང་
 བརྟན་ནམས་ཅུང་ཅུང་དྲག་པས། དེ་ནམས་རྩོ་བའི་དབུ་ཐོད་རྒྱ་
 ཐིབས་འོག་གི་རྩ་ཁང་དུ་སྐོས་གནང་ཞི། རྩོ་བའི་སྐུ་རྒྱལ་བ་འདི་སྐུ་

ཐུབ་པ་གངས་ཅན་མཆོ་རྒྱལ་ཐོག་ཚད་གཉིས་ལྷན་དང་། རྩོམ་པའི་
 མཐའ་འཁོར་རམ་ཐུབ་པ་གངས་ཅན་མཆོ་རྒྱལ་གྱི་གཡས་གཡོན་
 གཉིས་སུ་བཞེངས་སྟབས་སུ་བཞུགས་པའི་སེམས་དཔའ་བྱུག་དང་།
 སེམས་མ་བྱུག་བཅས་བཅུ་གཉིས། རམ་བཞིན་ཅན་གྱི་ཁྲོ་བོ་ཀང་
 དང་ཀིང་སྟེ་སྟོ་སྲུང་བྱུག་རྟོར་དང་། ཉ་མགོན་བཅས་བཞེངས།
 ད་དུང་གཙང་ཁང་ནང་སྒྲིང་བྱུག་བྱུག་དཔོན་གྱིས་བཞེངས་པའི་
 བུམས་པ་དང་། འཇམ་དབྱངས། རྩེ་ཙང་ཁ་པའི་སྤང་བརྟན།
 སྦྱར་དཔོན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་གདུང་ཁང་། རྩེས་སུ་གསར་
 བཞེངས་རྒྱལ་མཆོག་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོ་དང་རྒྱལ་དབང་ཐུབ་
 བཟོན་རྒྱ་མཆོའི་སྟེ་བརྟན་བཅས་ཚང་མ་སྤར་རྒྱན་ལྷན་མི་ཉམས་
 ཕྱིན་ཅན་དུ་བཞུགས་ཡོད་པ་ལགས། ད་ནི་གཙང་ཁང་འདི་ཡི་
 མཚན་ལ་རྒྱན་གཏན་རྩི་ཁང་ཞེས་འབོད་སྟོལ་ཡོད་པ་འདི་ཡི་རྒྱན་
 མཚན་གཙུག་པོ་ནི། གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་གཙུག་པོ་
 རྒྱུ་སུ་ཞེའི་སྤང་བརྟན་བཞུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ཡིན་པས་ན་རྩི་ཁང་
 ཞེས་མཚན་ཆགས། རྩོམ་པའི་ཐ་སྟོན་འདིར་མཁས་དབང་
 ལ་ལས་སྤྱི་ལོ་ ༡༩༠༧ ལོར་འཇམ་མགོན་སྤྱི་མ་སྟོ་བཟང་གཤམ་པ་
 མཆོག་གི་ལྷ་ལྷན་ར་ས་འཕུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ལྷ་ལྷན་སྦྱོན་
 ལམ་ཆེ་མོ་སྟོལ་གཏོད་མཛད་པ་དང་དུས་མཚུངས། རྩོམ་པའི་ཐ་
 ཆེར་རིན་ཆེན་ས་ལེ་སྤམ་གྱི་དབུ་རྒྱན་ཕྱོག་ལྷ་ལྷན་ཏེ། རྩོམ་པའི་སྟེ་

འདི་ཉིད་སྒྲུལ་སྒྲུ་ནས་ལོངས་སྒྲུར་ཞལ་བསྒྲུར་རྗེས་གཞི་ནས་རྩི་བ་
 ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་ཆགས་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་ན། རྩི་བ་ཞེས་
 པའི་མཚན་འདི་ཡང་རྗེ་ཙུང་ཁ་པའི་སྒྲུ་དུས་ཙམ་ནས་བྱང་བར་སྒྲུང་
 བས་དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་བརྟག་པར་འཚལ། ད་དུང་གཙང་ཁང་
 འདིརི་ནང་། དེ་སྒྲུ་རྗེ་ཙུང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་རགས་ནས་བརྟོན་པའི་
 རྩི་ཆེན་ཡ་མོ་ལོང་ཁ་ཞེས་པའི་རྩི་བྱིན་ཅན་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ནི་ད་ལྟ་
 རྩི་བའི་གསེར་གོང་བརྗེ་བྱ་གནང་མཁན་དགོན་གཉིས་ལགས་
 བཞེངས་བཞུགས་སྐབས་ཞབས་འོག་དུ་ཡོད་པའི་རྩི་བཀྲག་ཡུག་ཅིག་
 མ་འདི་ཡིན་པར་གྲགས། །

༡༡. ཉིན་གྱི་གཙུག་པོ་རྩི་བྱུ་སྒྲུ་ཞེས་སྒྲུ་བརྟན་འདིརི་ཉིན་
 བཤད་དང་། དད་ལྡན་མང་ཆོགས་ནས་རྩི་བ་རིན་པོ་ཆེས་སྒྲུ་
 བརྟན་འདི་ལ་བརྗོད་ལས་འདས་པའི་དད་མོས་དང་ཙུ་ཆེར་འཛིན་
 པའི་རྒྱ་མཚན་གང་ཡིན།

ལན། ཉིན་གྱི་གཙུག་པོ་རྩི་བྱུ་སྒྲུ་ཞེས་སྒྲུ་བརྟན་འདི་
 ཉིད། སྒྲུ་བཙམ་ལྡན་འདས་རྒྱལ་པོ་རྒྱལ་བྱེད་གྱི་ཆལ་མགོན་
 མེད་ཟས་སྒྱུན་གྱི་ཀུན་དགའ་ར་བ་ན། འཁོར་ནམ་བཞེས་བསྐྱར་
 ཉི་བཞུགས་པའི་དུས་སུ། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གྱིས་གསོལ་བ།
 བཙམ་ལྡན་འདས་ད་ལྟའི་དུས་སུ་འགྲོ་བ་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་
 ཞལ་བལྟ་ཡང་བྱེད་ལ་བལྟ། མཚན་པ་ཡང་བྱེད་ལ་འབྱལ།

བསོད་ནམས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གསོག་པ་ལ། བྱིད་དགོངས་
 པ་མུ་ངན་ལས་འདས་ན་སེམས་ཅན་ནམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གསོག་
 པའི་རྟེན་མེད་པས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པའི་
 རྟེན་ཞིག་བསྟན་དུ་གསོལ་ཞེས་གསོལ་བ་བཏབ་པས། བཙམ་ལྟན་
 འདས་ཀྱིས་བཞིན་འཇུམ་པ་དང་བཅས་ཞལ་ནས་འོད་ཟེར་རྣམ་པ་
 བཞི་འཕྲོས་ཏེ་གཅིག་ལྟ་ཆེན་པོ་ཆངས་པ་ལ་འཕྲོག གཅིག་གཟུལ་
 ཆེན་པོ་ཁྱབ་འཇུག་ལ་འཕྲོག གཅིག་ལྟའི་དབང་པོ་བརྒྱ་བྱིན་ལ་
 ཕྲོག གཅིག་བཟོ་བའི་རྒྱལ་པོ་བེ་ཤུ་ཀམ་ (ལས་སྣ་ཚོགས་) ལ་
 འཕྲོག་པས་ཁོང་རྣམས་སློབས་པ་སྐྱེད་དེ། ལྟ་ཆངས་པས་ཐལ་ཕོ་
 སྐྱར་ཏེ་རིན་ཆེན་ལྷ་ལས་བྱུང་པའི་ཆོས་སྐྱེད་རྟེན་བཞེངས་པར་
 གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱབ་འཇུག་གིས་ཡིན་ཀྱི་ལ་
 དང་མཁན་བཞུ་བ་ལས་ཁོངས་སྐྱེད་རྫོགས་པའི་སྐྱེད་རྟེན་བྱུང་པ་
 གངས་ཅན་མཆོ་རྒྱལ་བཞེངས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་དང་།
 བརྒྱ་བྱིན་ལྷ་ལྟ་དང་མེད་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མ་ལས་སྐྱུལ་པའི་སྐྱེད་རྟེན་
 བཞེངས་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པས་བཟོ་བའི་རྒྱལ་པོ་བེ་ཤུ་ཀམས་སྐྱེ་
 རྟེན་རྣམས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བཟོས་ཆོག་པར་གསོལ་བ་བཏབ་པ་ལྟར།
 ཆོས་སྐྱེད་རྟེན་མཆོད་རྟེན་གྱི་རྣམས་པ་བཞེངས་ཏེ་ལྷ་ཡུལ་དང་།
 ཡོ་རྒྱལ་གྱི་གནས་སུ་མཁའ་འགྲོ་རྣམས་ཀྱིས་གདན་དྲངས་ནས་
 དཔལ་རེག་པ་མེད་པའི་མཆོད་རྟེན་དུ་གྲགས། ཁོངས་སྐྱེད་རྫོགས་

པའི་སྐྱ་ཐུབ་པ་གངས་ཅན་མཚོ་རྒྱལ་ཕྱི་རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོའི་ནང་
 བཞུགས་ཤིང་། དེར་གནས་པའི་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད། བརྒྱ་
 ཕྱིན་གྱིས་རྒྱ་ཐུར་བའི་སྐུལ་སྐྱེའི་རྟེན་བཞེངས་པའི་ཆེ། ཡུལ་སྐྱེ་
 རྒྱུ་བདག་མོས་བཅོམ་ལྷན་འདས་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་བཞེས་པའི་དུས་
 ལུང་བའི་ཆལ་གྱི་ཁྲིའི་མཐོ་དམའ་དང་མཉམ་ཞེས་དང་། དགྲུང་
 ལོ་བརྒྱ་གཉིས་བཞེས་པའི་དུས། མཉམ་ཡོད་གྱི་སྒྲིལ་ཆེའི་མས་
 ཐེམ་ལ་ཞབས་བཞག་པས། ཡས་ཐེམ་ལ་དབྱ་རེག་པ་ཡིན་ཞེས་
 རྒྱུ་ཆ་བྱད་དུ་བཞེངས་ཏེ་སྟོན་པ་དངོས་གྱི་སྐྱ་དང་བྱད་པར་མ་
 མཆིས་པས་རྟེན་འདི་གཉིས་(རྩི་ཤུག་ནམ་གཉིས་)བཞེངས་སུ་
 གསལ་ནས། ལྷ་མི་ཀུན་གྱི་དཔལ་དུ་ཐུར་ཏེ་བཅོམ་ལྷན་འདས་
 ཉིད་གྱིས་རབ་དུ་གནས་པ་མཛད་དོ། ། སྐུལ་སྐྱེའི་ཆ་བྱད་ཅན་གྱི་
 རྟེན་དེ་གཉིས་ལས་དགྲུང་ལོ་བརྒྱད་པའི་སྐྱ་ཆད་དེ་རྩི་བོ་མི་བསྐྱེད་དོ་
 རྩི་ཞེས་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་གཙོ་ཡིན་པ་དང་། དགྲུང་
 ལོ་བརྒྱ་གཉིས་པའི་སྐྱ་ཆད་ཅན་རྩི་བོ་ཤུག་སུ་ཞེ་འདི་ཉིད་ལོ་མང་པོ་
 ལྷའི་ཡུལ་དུ་མཚོད་གནས་སུ་བཞུགས། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་ལོ་
 རྒྱུན་གྱི་གནས་སུ་བཞུགས། དེ་ནས་ལོ་བརྒྱ་ཕྱག་རྒྱ་གར་རྩི་རྩི་
 གདན་དུ་བཞུགས་དུས་རྒྱ་གར་གྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་པུ་ལ་བྱ་བ་དང་དུས་
 མཉམ་རྒྱ་ནག་ནའང་རྒྱལ་པོ་སྤེའི་མ་ཇ་ཡ་བྱ་བ་ཡོད་པས། རྒྱལ་
 པོ་རྣམ་གཉིས་པན་ཚུན་འཕྲད་སྤྱང་མེད་ཀྱང་། པན་ཚུན་ཤིན་ཏུ་

མཛེལ་གྲོགས་ མཉམ་གནས་ གྱིས་ སྦྱོས་ བསྐྱར་ རེས་ བྱེད་ སྐབས།
 ལན་གཅིག་ཀྱི་ནག་གི་རྒྱལ་པོས་ ཟ་འོག་གི་བེར་གོས་སྒྲུབ་མེད་པ་
 གསེར་གྱི་དཔལ་བེའུ་སྒྲིང་གར་ཡོད་པ་ཞིག་བསྐྱར་བས། མཐར་
 རྒྱགར་གྱི་རྒྱལ་པོ་མེན་ཏུ་དགྱེས་ནས་དེའི་སྦྱོས་ལན་ཏུ་སངས་རྒྱས་
 དགྲའ་ལོ་བཅུ་གཉིས་པའི་སྤྱུ་ཆོད་ཏུ་ཕེབས་པ་རྩི་བོ་ཤུག་ལུ་ཞེ་འདི་
 བཞིན་སྤྱུ་གཟིངས་ནང་ཏུ་མཆོད་འབུལ་བའི་དགེ་སྤྱོད་བཞི་དང་
 བཅས་ཀྱི་ནག་ཡུལ་གྱི་མཆོད་གནས་སུ་བརྒྱངས་ཞེས་པ་དང་།
 ཡང་རྒྱ་ནག་གི་ལོ་རྒྱུས་གཞན་ཞིག་ནང་། ཅེའུ་རྒྱལ་པོ་མི་ཐོག་སྤུམ་
 ཅུ་སོ་དྲུག་ཐུང་ཁོངས་དྲུང་ཅིང་གི་རྒྱལ་ས་བཟུང་། དེའི་གཙུང་སི་
 ཆེན་གྱིས་རྒྱལ་པོ་བྱེད་དུས་རྒྱ་གར་ནས་རྩི་བོ་ཤུག་ལུ་ཞེ་དང་།
 ཅན་དན་གྱི་རྩི་བོ་གཉིས་ཀྱི་ནག་ཏུ་བྱོན་ཞེས་དང་། དེ་ནས་ལོ་
 མང་པོ་སང་བའི་རྗེས་བོད་གྱི་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པའི་བཅུན་
 མོར་ཐང་གི་རྒྱལ་པོ་ཐང་ཐའི་ཅིང་གི་སྤྱས་མོ་འུན་ཤིང་ཀོང་རྩི་ཕེབས་
 སྐབས་ལྷན་ཏུ་རྟེན་འདི་ཉིད་བོད་གངས་ཅན་ཡུལ་གྱི་མཆོད་གནས་
 ལུག་དན་དྲངས་ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེ་ཡང་རྟེན་འདི་ནི་སངས་
 རྒྱས་ཉིད་སྤྱུ་འཆོ་བཞུགས་སྐབས་བཞིངས་གནང་བའི་སྤྱུ་བརྟན་ཞིག་
 དེན་པས། ད་བར་ལོ་ཉིས་སྟོང་ལྷ་བརྒྱ་ལྷག་ཅམ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་ལྷན་
 ཡོད་པ་མ་ཟད། རྟེན་འདི་ཉིད་སངས་རྒྱས་སྤྱུ་དངོས་གྱིས་རབ་
 གནས་མཛེད་པས། རྟེན་འདི་མཇལ་བས་སངས་རྒྱས་དངོས་

མཇལ་བ་དང་བྱད་པར་མེད་ལ། ལྷག་པར་རྟེན་འདི་ལ་ཕྱག་
 མཚོད་དང་གསལ་བ་སྟོན་ལམ་འདིབས་པ་སོགས་གང་དང་གང་
 བྱས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དངོས་ལ་ཞུས་པ་དང་བྱད་པར་སྟེ་ཅམ་མེད་
 པར་བོད་མི་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་གནང་བཞིན་ཡོད་དོ།

༡༡. ད་ནི་རྫོགས་པར་ཆོས་མཇལ་ཞུས་ཚར་ཏེ་ཕྱིར་སོན་
 ཏུས། རྫོགས་གཟིམ་སྟེ་ཕྱི་རོལ་པར་གཙལ་གཡས་གཡོན་ཁག་
 ས་སོར། རྒྱལ་ཆེན་བཞི་བཞེངས་སྟབས་སྟེ་ཡོད་པའི་སྟེ་བརྟན་
 མཇལ་རྒྱ་འདུག་པ་འདི་ཆོའི་བྱང་བ་དང་། ལྷག་པར་གཟིམ་སྟེ་
 གཡས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆེན་གཉིས་དང་། གཡོན་གྱི་རྒྱལ་ཆེན་གཉིས་ཁག་
 ས་སོའི་ཞལ་གྱི་ཉམས་འགྱུར་ཅུང་མི་འདྲ་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ལགས།

ལན། རྫོགས་མདུན་གྱི་པར་གཙལ་གཡས་གཡོན་སྟེ་སྟང་
 རྒྱལ་ཆེན་བཞི་ནི། བོད་རྗེ་མངའ་བདག་པོ་སྟང་ལྟེ་བཅན་གྱིས་
 དཔལ་བསམ་ཡས་མི་འགྱུར་རྩན་གྱི་བྱབ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་
 བཞེངས་སྟབས། སའི་ཕུད་ཏུ་སྟེ་སྟང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་དང་།
 བྱིང་གི་ཕུད་ཏུ་རྫོགས་གཟིམ་སྟེ་མ་ཆེ་ན་བབས་ཀྱིས་བརྟན་པ་ཕུལ་བས།
 རྫོགས་གཟིམ་སྟེ་ཡ་མོད་ལ་བྱིང་གི་རྟ་བབས་སྟེ་ཕ་སྟེ་བཅེགས་
 ཕུ་ཕུད་དང་བཅས་པ། གདུང་མ། བྱ། སྟེ་འགྲམ་སྟེ་བཞི་
 བཞིགས་ཀྱི་བྱིང་རྟོགས་ལ་ལྟ་དང་། ལྟ་མོ། མེ་རྟག་དང་ལྟོན་བྱིང་
 སོགས་བྱིན་ཏུ་རྫོགས་ཚར་བའི་མཛེས་རིས་དང་བརྟོགས་དཀྱིལ་དེ་དག་

ད་ལྟ་ཡང་མི་ཉམས་པར་ང་ཚོའི་མིག་ལམ་དུ་མངལ་རྒྱ་ཡོད་པ་འདི་
 ཡིན། གཟིམ་སྒྲིའི་གཡས་ཚྭགས་སུ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་མིག་མི་
 བཟང་དང་། རྣམ་ཐོས་སྤྲས་རྣམ་གཉིས་ཅུང་འཇུག་པའི་ཉམས་
 འཇུར་དང་། གཡོན་ཚྭགས་སུ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ཡུལ་འཁོར་སྤྲང་
 དང་། འཕགས་སྒྲིམ་པོ་ཅུང་སྐམ་བཞིང་གི་ཉམས་འཇུར་དང་
 ལྡན་ཞིང་སྒྲིམ་བུ་དར་མའི་གཟུགས་སྟོབས་ཆེ་ཆད་ལས་ཅུང་ལྷག་
 ཅམ། སྤྱན་འབྲས་ཆེ་ཞིང་སྤོ་ཆགས་སྒྲིག་པའི་ཉམས་དང་ལྡན་པ།
 ཞལ་སྒྲིན་དང་། ཞལ་རྒྱ། སྤྱིའི་རྣམ་འཇུར། འགྱུངས་
 སྟབས་སོགས་གང་ས་ཅི་ཐད་ནས་བྱད་དུ་འཕགས་པ་མངོན་སུམ་ལྟ་
 བྱར་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཡང་གཟིམ་སྒྲིའི་གཡས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་
 ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་ཅུང་བཞད་མོ་བཞད་བཞིན་པའི་རྒྱལ་དུ་
 བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། གཡོན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམ་གཉིས་ཅུང་
 སྐམ་བཞིང་གི་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་བཞིན་ཡོད་པ་འདི་ནི་ལྟར་འགྲོ་
 མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་འདི་གར་གནས་གཟིགས་སྤྱོད་སྐབས།
 རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བཞི་ཀྱ་རེ་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས་དང་འཁོལ་བས།
 གཟིམ་སྒྲིའི་གཡོན་ཚྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་འཕགས་པ་
 དེན་པོ་ཆེ་ཕེབས་པ་ཐོན་ལ་མངལ་བས་ལམ་སང་ཀྱ་རེ་མཚམས་
 འཇོག་གིས་སྐམ་བཞིང་གི་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་ཀྱང་། གཟིམ་སྒྲིའི་
 གཡས་ཚྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་འདི་མ་ཆོར་བས་ད་དུང་

ཀྱ་རེའི་ཚུལ་དུ་བཞད་མོ་བཞད་བཞིན་པའི་ཉམས་འགྱུར་འདིའི་
ཞེས་གྲགས། །

༩༩. དེ་ནས་རྩོམ་པའི་པར་གཙལ་ལས་བབས་རྗེས་མདུན་ངོས་
སུ་མཇལ་དུ་ཡོད་པའི་མཆོད་གཤམ་ནང་གི་རྩོམ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞལ་
གཟིགས་ནས་བཞུགས་བཞིན་པའི་སྐུ་འདྲ་འདི་སྒྲ་མ་གང་ཞིག་དང་
འདི་ཡི་བྱང་བ་རི་ལྟར་ལགས།

ལན། དེ་ཡང་རྩོམ་པའི་སྒྲིན་ལམ་ནང་། མཐོང་བ་དོན་
ལྡན་མགོན་པོ་བྱེད་ཉིད་ནི། འོག་ཚུགས་སྐྱ་ཡི་ཡུལ་དུ་མ་བྱོན་པར།
ལྟ་ལྡན་དག་པའི་ཞིང་མཆོག་འདི་ཉིད་དུ། །བརྟན་པར་བཞུགས་
ལ་བྱིན་གྱིས་བརྒྱབ་དུ་གསོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གུ་རུ་
པར་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྒྲིང་བརྟན་འདིས་རྩོམ་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྐྱ་ཡུལ་ལ་མི་
བྱོན་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པའི་ཚུལ་དུ་བཞུགས་ལ་འདི་རྒྱལ་
མཆོག་བདུན་པ་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཆོའི་སྐུ་དུས་སུ་སྐམ་པོ་ཡོ་རྒྱན་
བདུད་འདུལ་སྤིང་པའི་གཉེར་ལུང་དོན་བཞིན་བཞེངས་པར་གྲགས།
ཡང་གསུང་རྒྱན་གཞན་ཞིག་ལ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་དག་སྤང་
རྒྱ་ཅན་ཉེར་ལཱའི་ནང་ཆན་པད་དཀར་རྒྱ་ཅན་ལས། གོང་ས་ལྷ་པ་
ཆེན་པོར་གུ་རུ་ཡབ་ཡུམ་གྱིས་ཞལ་གཟིགས་སྐབས་མཁའ་འགྲོ་ཡི་
ཤེས་མཆོ་རྒྱལ་གྱིས་སྟིགས་མའི་ཡར་གཤམ་འདིར་དུས་ནི་ལོ་རེ་
བཞིན་ངན་དུ་འགྲོ། སེམས་ཅན་གྱི་བསོད་ནམས་ཡང་མར་ལ་

འགྲོ་བའི་ཆོ། རྩོམ་གྱི་མཛུགས་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱུ་ལྟར་གྱི་
ཚུལ་ཅན་བཞེངས་ནས་རྩོམ་གྱི་ཡུལ་དུ་གདན་འདྲེན་བཞོལ་བ་དང་
བཟུན་འགྲོ་སྤྱི་ལ་ཕན་པ་ཆེར་འབྱུང་ཞེས་ལྟར་བཟུན་གནང་བ་ལྟར་
བཟུན་བཞུགས་གྱི་དུ་བཞེངས་པ་ལགས་ཞེས་གསུངས་སོ། །

༣༥. དེ་ནས་རྩོམ་འདི་པར་གཅུལ་ནས་བབས་པའི་གཡོན་
ཚུགས་ཅིག་ཐུག་ས་ཁྱིའི་ཉེར་བཞུགས་པའི་སྐབས་ཁྱེད་ཀྱི་དང་འདྲིའི་
སྐབས་ཁྱེད་ཀྱི་གནས་བབས་དེ་ལྟར་ལགས།

ལན། ས་ཁྱིའི་ཉེར་དབུས་སྐབས་རྩོམ་འདི་དཔལ་ལྷན་ཡོད་པ་
དང་འདྲིའི་སྐབས་གཡུལ་སྐབས་ཆོ་ལོ་རྩེ་བ་ཚུལ་བཞུགས་ཚུལ་བ་དང་།
སྐབས་གཡོན་དུ་འགྲོ་མ་སྟན་ཚུལ་བའི་འབྱུང་གནས་བཅས་དང་།
འགྲོ་མ་སྟན་ཚུལ་བའི་འབྱུང་གནས་ཀྱི་སྐབས་ཁྱེད་ཀྱི་སྐབས་སྐབས་སྐབས་
གསུང་ཕྱོད་ཉེ་སྐབས་མ་དར་ལེན་མར་གྲགས་པ་འདི་བཞུགས། །

༣༦. སྐབས་མ་དར་ལེན་མས་གསུང་འདི་ལྟར་ཕྱོད་པ་ལགས།

ལན། སྐབས་འགྲོ་མཐོན་ཆོས་ཚུལ་འཕགས་པ་དེན་པོ་ཆེ་
མཆོག་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་དུ་གནས་གཟིགས་སྤྱིར་སྐབས།
དེན་པོ་ཆེས་ཉེན་གསུམ་པལ་མོ་ཆེ་ལ་སྟན་དར་ཡུལ་ཞིང་། སྐབས་མ་
དར་ལེན་མའི་སྐབས་མཛུགས་དུ་ཕྱོད་ནས་དར་གཅིག་ཐུག་དུ་བཟུངས་ཉེ་
སྐབས་འབྱུང་དགོས་དགོངས་པ་ན། ཁྱེད་ཀྱི་སྐབས་སྐབས་སྐབས་བཞུགས་
པའི་རྩོམ་བཟུན་སྐབས་མས། འཕགས་པ་དང་ལ་ཡང་དར་ཐོང་ཤོག་

ཅེས་གསུངས་པས་སྒྲོལ་མ་དར་ལེན་མར་གྲགས་སོ།།

༣༧. དེ་ནས་ཞལ་རྒྱལ་ལ་སྒྲོགས་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ཡི་མཆན་
བྱང་དང་འདིའི་ནང་བཞུགས་སྐྱེ་རྟེན་ཁག་གི་གནས་བཤད་ཇི་ལྟར་
ལགས།

ལན། ཞལ་རྒྱལ་ལ་སྒྲོགས་པའི་ལྷ་ཁང་འདི་ནི་གཙང་ཁང་
གཡོན་མའམ་གྱི་གྱི་བྱམས་པའི་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ནང་
དབུས་སུ་གཙུག་པོ་འཛམ་བུ་གླིང་པ་ཆེ་ལོ་ཉི་ཤིང་པའི་དུས་སུ་རྒྱ་གར་གྱི་
ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གྱིས་སྦྱིན་བདག་བྱས་ནས་ལི་དམར་ལས་ཐུབ་པའི་རྩེ་
བཙུན་མི་པམ་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྙན་བཞེངས་པ་ལ། སངས་རྒྱས་
འོད་སྤང་གིས་རབ་དུ་གནས་པར་མཛད་པ་འདི་ཉིད། རྩེས་སུ་
བལ་རྩེའི་མཆོད་པའི་རྟེན་དུ་བཞུགས་པ་ལས། བལ་བཟའ་ཁྱི་
བཙུན་རྒྱལ་པོ་སྤང་བཙན་གྱི་བཙུན་མོར་འཕྱོན་པའི་སྐབས་རྟེན་
སྐལ་དུ་ཐོབ་པས། ཐོད་དུ་འཕྱོན་པའི་ཐེགས་ལམ་དུ་བྲག་དང་རྩ་
འབབ་སར་ཞབས་ཐང་ལ་དངོས་སུ་ཕྱོན་པར་གྲགས་ཤིང་། རྩེས་
འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་ལྷ་སྐྱེ་ངོ་མཆར་ཆེ་བའི་རྟེན་དང་། འདིའི་
འཁོར་དུ་རིམ་བཞིན་མིང་གེའི་འཇིགས་པ་དང་། སྤང་ཆེན་གྱི་
འཇིགས་པ། མེའི་འཇིགས་པ། རྒྱལ་གྱི་འཇིགས་པ། རྒྱན་
པོའི་འཇིགས་པ། ལྷགས་སྒྲོགས་གྱི་འཇིགས་པ། རྩེའི་འཇིགས་
པ། ཤ་ཟེའི་འཇིགས་པ་བཙས་འཇིགས་པ་བརྒྱད་པོ་ལས་སྦྱབ་

པའི་སྒྲིལ་མ་འཇིགས་སྒྲིབ་བརྒྱད་དང་། སྤྱན་རས་གཟིགས་སེམས་
 ཉིད་ངལ་གསའི་སྤྱ་བརྒྱན་བཅས་དང་། ལྷ་ཁང་འདིའི་གཟིམ་
 སྒྲིའི་ནང་ལོགས་གཡས་ངོས་ཤིང་གི་སྤྲུག་ཁྲའི་ནང་རྒྱ་བཟའི་གསལ་
 ཐབ་ཡིན་པར་གྲགས་པའི་ཐབ་རྒྱུང་ཞིག་མཇལ་རྒྱ་ཡོད། ལྷ་ཁང་
 འདིའི་གཟིམ་སྒྲིའི་ཕྱི་རྩལ་གཡས་གཡོན་ཁག་སོ་སོར་སྒོ་ཐུང་གི་རྒྱལ་
 ཏུ། མངའ་བདག་གི་རལ་གྱིས་འོད་འཆང་རྩྭ་དཔེ་མེད་བཟ་ཤིས་
 དགེ་འཕེལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་བཙུགས་པའི་སའི་ཐུད་ཏུ་བཞེངས་
 པའི་ཆངས་པའི་སྤྱ་(ཐུག་ཏུ་ཆོས་ཏུང་དཀར་པོ་བསྐྱམས་)དང་།
 བརྒྱུན་གྱི་སྤྱ་(ཐུག་ཏུ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱམས་པ་)བཞུགས་
 སོ།

༣༥. དེ་ནས་ཕྱི་རྩལ་གཡོན་ངོས་ས་སྤྱིའི་ཕྱོང་སྤྱ་འབྲུ་ཁག་
 གསུམ་ཡོད་པ་གང་དང་གང་ཡིན།

ལན། ས་སྤྱིའི་ཕྱོང་དབུས་སྤྱ་ཀུན་མཆིན་རྩྭ་ནང་པ་དང་།
 གཡས་སྤྱ་འཕགས་པ་སྤྱན་རས་གཟིགས་ཐུག་བཞེ་པ། གཡོན་ཏུ་
 རྒྱལ་བ་ཆོ་དཔག་མེད་བཅས་བཞུགས་སོ། །

༣༦. དེ་ནས་གཟིམ་སྒོ་རྒྱབ་ལ་རྒྱགས་པའི་ལྷ་ཁང་མཇུག་མ་
 འདིའི་མཆན་བྱང་དང་ནང་བཞུགས་སྤྱ་བརྒྱན་རྣམས་གང་དང་གང་
 ཡིན།

ལན། ལྷ་ཁང་འདི་ནི་སྤྱན་རས་གཟིགས་སེང་གི་སྤྱིའི་ལྷ་

ཁང་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ནང་དབུས་སུ་སངས་རྒྱས་སྣང་བ་མཐའ་
 ཡས་དང་། གཡས་སུ་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡབ་དང་། བྱགས་རྗེ་
 ཆེན་པོ་ཡུམ། སྐུན་རས་གཟིགས་སེང་གེ་སྤྲོ་སྤྲོག་ (སེང་གེ་ལ་
 ཆེབས་པ་)གཡོན་དུ་བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྲས་དང་། བྱགས་རྗེ་ཆེན་
 པོ་སྤྲས་མོ། སྐུན་རས་གཟིགས་སེམས་ཉིད་ངལ་གསོ་བཅས་པའི་
 སྤྲ་བརྟན་བཞུགས་སོ། །

༡༠. ལྷ་ཁང་འདིའི་གཟིམ་སྒྲིའི་གཡོན་ངོས་ས་བྱིའི་ཉེང་རྩ་
 ཀོང་ཀོང་ཞིག་ཡོད་པ་འདིར་རྒྱན་དུ་དད་ལྡན་མང་ཆོགས་ཆོས་ཡམ་
 ཆོག་(ན་བ་)སྐུར་ནས་གང་བྱེད་པ་ཡིན།

ལན། འདི་ནི་མཆོའི་སྐད་སྤྲ་ཉན་སའི་རྩ་ཀོང་དུ་བྱགས་
 བྱིང་། དེ་ཡང་ལྷ་ལྡན་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་དང་ཐོག་འོ་ཐང་
 ཞེས་པའི་མཆོ་བསུབས་ཉེ་དའི་ཉེང་བཞེངས་པས་ན། དད་ལྡན་
 པས་ན་ཙོག་རྩ་ཀོང་ཐོག་སྐུར་ནས་སེམས་རྣལ་ལ་ཕབ་ཅིང་། དད་
 བྱས་སྤྲོ་གསུམ་གྱི་ངང་དུ་ཉན་ཆེ་འདི་ནས་མཆོའི་ཚུ་སྤྲ་དང་། དེ་
 མེན་མཆོའི་ནང་གི་ངང་པ་སོགས་ཀྱི་སྐད་སྤྲ་སྤྲོག་པ་ཐོས་རྒྱ་ཡོད་
 པར་གསུངས་སོ། །

༡༡. དེ་ནས་སྤྲ་མཐུད་མཆོད་མཇལ་བའི་ལམ་ཐིག་ལྟར་རྩ་
 སྐུ་བརྒྱད་བར་ཐོག་ལྷ་ཁང་ལ་གནས་གཟིགས་སུ་བསྐྱོད་ཆེ།
 དང་ཐོག་(བར་ཐོག་གི་)ཞལ་བྱང་ལ་སྤྲོགས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་པོ་

འདིའི་མཚན་བྱང་དང་འདིའི་ནང་བཞུགས་སྐྱེ་ཉེན་ཁག་རིམ་ལྔ་
ལགས།

ལན། ཞལ་བྱང་ལ་སྦྱགས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་པོ་འདི་ནི།
ལམ་རིམ་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ནང་དབུས་སུ་གཙུག་པོ་སྦྱོན་པ་
བྱུང་པའི་དབང་པོ་དང་། གཡས་སུ་མགོན་པོ་བླ་བླུག་ རྗེ་ཙཱ་
ཁ་པ་སློབ་བཟང་གཤམ་པ། རྗེ་པོ་རྗེ་དཔལ་ལྷན་ཡུ་ཉི་ཤ། རྒྱལ་ས་
རྗེ་པ་པོ་ཁ། གཡོན་དུ་སྦྱགས་མེད། ལྷ་བླ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་
མཚན་སྦྱགས་ལམ་རིམ་སློབ་བླུན་འགའ་ཞིག་དང་། དེ་མིན་ནམ་
རྒྱལ་མ་དང་ཕྱག་རྒྱུ་བཅས་པའི་སྤང་བརྟན་བཞུགས། ལམ་རིམ་
ལྷ་ཁང་ཕྱི་རྩལ་གྱི་གཡས་རོས་ལྗེ་བས་རིས་སུ་གྱུ་རུ་མཚན་བརྟན་གྱི་
བྱིས་སྐྱེ་བཞུགས། །

༡༩. དེ་ནས་ཞལ་བྱང་ལ་སྦྱགས་པའི་ལྷ་ཁང་གཉིས་པ་
འདིའི་མཚན་བྱང་དང་ནང་བཞུགས་སྐྱེ་ཉེན་ཁག་གང་དང་གང་
ཡིན།

ལན། ཞལ་བྱང་ལ་སྦྱགས་པའི་ལྷ་ཁང་གཉིས་པ་འདི་ནི་ཉེ་
སྐྱས་ལྷ་ཁང་དང་། འདིའི་ནང་དབུས་སུ་སྦྱོན་པ་བཙམ་ལྷན་
འདས་གྱི་སྐྱེ་དང་སྐྱེའི་གཡས་གཡོན་དུ་བཞེངས་སྐྱབས་སུ་ཡོད་པ་ནི་
ཉེ་སྐྱས་བརྟན་གྱི་སྐྱེ་བརྟན་ཡིན་ནོ། ། ལམ་རིམ་ལྷ་ཁང་དང་ཉེ་
སྐྱས་ལྷ་ཁང་གཉིས་དབར་གྱི་གྱུང་རོས་ལྗེ་བས་རིས་སུ་འཇམ་མགོན་

སྒྲ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་གཙོ་འཁོར་ནམས་བཞུགས་ཡོད།

༡༩. དེ་ནས་རིམ་པས་ཞལ་བྱང་ལ་ཚྭ་གས་པའི་ལྟ་ཁང་ཡང་གསུམ་པ་འདིའི་མཚན་བྱང་དང་འདིའི་ནང་བཞུགས་སྐྱབ་བརྟན་ནམས་ཇི་ལྟར་ཡིན།

ལན། ལྟ་ཁང་འདི་ནི་སྐྱབ་སྒྲ་ལྟ་ཁང་དང་། འདིའི་ནང་གཙོ་བོ་དབྱུས་སྐྱབ་གྱི་སྒྲ་དང་གཡས་སྐྱབ་དེ་བཞིན་གསེགས་པ་མཚན་ལེགས་དང་། རིན་ཆེན་ལྷ་བ། གསེར་བཟང་། གཡོན་དུ་ཐུང་ན་མེད། ཆོས་གྲགས། མངོན་མཁྱེན། རྒྱུ་སྤྱོད་པ། དེ་མིན་ད་དུང་རྟ་མགིན་གསང་སྤྱོད་བཅས་པའི་སྐྱབ་བརྟན་བཞུགས་ཡོད། ཉེ་སྐབས་ལྟ་ཁང་དང་སྐྱབ་སྒྲ་ལྟ་ཁང་གཉིས་དབང་གྱི་ཐུང་ངོས་ལྷེབས་རིས་ལ། དབྱུས་སྐྱབ་གཙོ་བོ་སྤྱོད་པ་གཙོ་འཁོར་གསུམ་དང་། འདིའི་དབྱུ་ཐོད་གཡས་གཡོན་ལ་གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་འདིའི་གསལ་འོག་གཡས་ངོས་སྐྱབ་མི་སྐྱབ་པའི་ཆེ་དཔག་མེད་དང་། གཡོན་ངོས་སྐྱབ་སྤྱོད་ཇི་ཆེན་པོ་བཅུ་གཅིག་ཞལ། ཇི་བཅུན་མི་ལ་རས་པ། རྒྱལ་ཆེན་རིགས་བཞི་བཅས་ཡོད། །

༢༠. དེ་ནས་ཞལ་བྱང་ལ་ཚྭ་གས་པའི་ལྟ་ཁང་ཡང་བཞི་པ་འདིའི་མཚན་བྱང་དང་ནང་བཞུགས་སྐྱབ་འདྲ་ཁག་གང་དང་གང་ཡིན།

ལན། ལྟ་ཁང་འདི་ནི་སྤྱོད་དབང་ལྟ་ཁང་ཡིན་ཞིང་།

འདིའི་ནང་ཐུབ་པ་གཙུག་ལེན་གསུམ་གྱི་ཕྱང་བརྟན་བཞགས་སོ།
 ལྟ་ཁང་འདིའི་གཟིམ་སྒྲིལ་གྱི་རྩལ་གཡས་ལོགས་གུང་ངོས་དབུས་སུ་
 རྒྱལ་མཆན་ཅེ་མོ་དང་། འདིའི་གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་ཐུག་དྲོད་
 འཁོར་ཆེན་དང་ཐུག་དྲོད་འབྱུང་པོ་འདུལ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་བྲིས་སྐྱ་
 བཞགས་སོ། །

༡༥. དེ་ནས་ཚིག་ཁྲག་ཞལ་བྱང་ལ་ཚྭ་གས་པའི་ལྟ་ཁང་
 མཐའ་མ་འདིའི་མཆན་བྱང་དང་འདིའི་ནང་བཞགས་སྐྱ་འབྲུག་ཁག་
 གི་མཆན་ཇི་ལྟར་ལགས།

ལན། ཞལ་བྱང་ལ་ཚྭ་གས་པའི་ལྟ་ཁང་མཐའ་མ་འདི་ནི་སྐྱ་
 ལྟ་ཁང་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ནང་གཙུག་པོ་དབུས་སུ་སྐྱང་མ་དམར་
 བག་གཉིས་ཏེ། གནས་ཚུང་རྩི་རྩེ་གཤམ་ལྡན་དང་། དཔལ་
 ལྡན་ལྟ་མོ་(ཞི་བའི་ཚུལ་)། ཉ་མགོན་གསར་སྐྱབ། གཡས་གཡོན་
 ཁག་སོ་སོར། དབུས་ཚྭ་གས་ཐུགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། ཤར་ཚྭ་གས་སྐྱ་
 ཡི་རྒྱལ་པོ། ལྟ་ཚྭ་གས་ཡོན་ཏན་རྒྱལ་པོ། རུབ་ཚྭ་གས་གསུང་གི་
 རྒྱལ་པོ། བྱང་ཚྭ་གས་འཕྲིན་ལས་རྒྱལ་པོ། ཅེས་དམར་པོ་བཅས་
 ཀྱི་སྐྱ་བརྟན་བཞགས་ཡོད། ཐུབ་དབང་ལྟ་ཁང་དང་རྒྱལ་པོ་སྐྱ་
 ལཱི་ལྟ་ཁང་གཉིས་དབར་གྱི་གུང་ངོས་ལྗོངས་རིས་ལ་སྒྲིལ་མ་ཉེར་
 གཅིག་གི་བྲིས་སྐྱ་བཞགས་སོ། རྒྱལ་པོ་སྐྱ་ལཱི་ལྟ་ཁང་གྱི་རྩལ་གྱི་
 གཡོན་ངོས་དང་མདུན་ངོས་གུང་གི་ལྗོངས་རིས་སྐྱ་ཁག་སོ་སོར་ཐུབ་

དབང་གཙོ་འཁོར་རྣམས་དང་། སྒྲན་སྒྲ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད།
ཤུབ་ཐོབ་ཐང་སྒྲོང་རྒྱལ་པོ་བཅས་པའི་བྲིས་སྐྱབ་བཞུགས་སོ།

༡༤. དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཞལ་ཤར་ལ་སྒྲོགས་པའི་ལྷ་ཁང་
དང་པོ་འདིའི་མཆན་བྱང་དང་འདིའི་གནས་བཤད་ཇི་ལྟར་ཡིན།

ལན། ཞལ་ཤར་ལ་སྒྲོགས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་པོ་འདི་ནི་རྟ་
མཆོག་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཞིང་། ལྷ་ཁང་འདིའི་ནང་གཙོ་བོ་རྒྱལ་སྲིད་སྣ་
བདུན་ཉེ་དབུས་སུ་རྒྱལ་པོ་སྤང་བཅན་སྐམ་པོ་དང་། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་
སྤང་ལྷེ་བཅན། རྒྱལ་པོ་ཁྱི་རལ་པ་ཅན། གཡས་གཡོན་དུ་ཁག་
སོ་སོར། བལ་བཟའ་དང་། རྒྱ་བཟའ། རྒྱོན་པོ་མགར་བ།
ཐོན་མི་སམ་རྩོ་ལ། རྟ་མཆོག་རིན་པོ་ཆེ། སྤང་པོ་རིན་པོ་ཆེ།
དམག་དཔོན་རིན་པོ་ཆེ་བཅས་བཞུགས་སོ། །

༡༥. དེ་ནས་གཡོན་ངོས་སུ་ཞལ་ཤར་ལ་སྒྲོགས་པའི་ལྷ་ཁང་
ཡང་གཉིས་པ་འདིའི་མཆན་བྱང་དང་འདིའི་ནང་བཞུགས་སུ་རྟ་
ཁག་གི་གནས་བཤད་ཇི་ལྟར་ལགས།

ལན། ཞལ་ཤར་ལ་སྒྲོགས་པའི་ལྷ་ཁང་གཉིས་པ་འདི་ནི་
བར་ཐོག་གི་ལྷ་ཁང་གཙོ་བོ་སྟེ། བར་ཐོག་ཆོས་རྒྱལ་ལྷ་ཁང་ཡིན་
ཞིང་། འདིའི་ནང་བཞུགས་དབུས་སུ་གཙོ་བོ་ཆོས་རྒྱལ་ང་འདྲ་
མར་གཤམ་པའི་རྒྱལ་པོ་སྤང་བཅན་སྐམ་པོའི་སྐྱབ་བརྒྱན་དང་།
གཡས་སུ་བལ་བཟའ་ཁྱི་བཅུན་དང་། གཡོན་དུ་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ངོ།

སྐྱུ་བྱ་ཁག་སོ་སོར་སངས་རྒྱས་དཔའ་པོ་བདུན་དང་། ཆོས་རྒྱལ་
 ཡབ་ཡུམ་གསུམ། རྗེ་ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་སྐྱ་བརྟན། དེ་མིན་ལྟ་
 ཁང་ནང་མེགས་གྲང་ངོས་ཡོངས་སུ་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་དང་།
 ཡི་དམ་ཁག་གི་དཀྱིལ་འཁོར། སྒྲིལ་མ་ཉེར་གཅིག ཉ་མགོན།
 རྒྱལ་པོ་ལྷགས་གྱི་སྐུན་རས་གཟིགས་སོགས་བྱིས་སྐྱ་ངོ་མཆར་ཅན་
 བཞུགས་ཡོད་པ་མ་ཟད། ད་དུང་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་བྲག་རལ་
 གཙང་འབྲམ་ནས་གཉེར་ལས་བཞེས་ཏེ། ཆོས་རྒྱལ་ང་འདྲ་མའི་
 སྐྱ་མདུན་དུ་འབུལ་གནང་མཛད་པའི་ཆོས་རྒྱལ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱང་བན་ཏྲ་
 མགོ་མར་བྲགས་པ་འདི་བཞུགས་ཡོད། །

༡༥. དེ་ནས་ཞལ་ཤར་ལ་སྦྱགས་པའི་ལྟ་ཁང་ཡང་གསུམ་པ་
 འདིའི་མཆན་བྱང་དང་ནང་བཞུགས་སྐྱ་བརྟན་ཁག་གང་དང་གང་
 ཡིན།

ལན། ལྟ་ཁང་འདི་ཡི་མཆན་ལ་རིགས་དྲུག་ལྟ་ཁང་ལྟ་བ་
 དང་། འདིའི་ནང་གཙོ་པོ་དབུས་སུ་འཕགས་པ་སྐུན་རས་
 གཟིགས་ཐུག་བཞི་པ་དང་། གཡས་སུ་མི་ཡུལ་གྱི་སྐབ་པ་དང་།
 ལྟ་ཡུལ་གྱི་སྐབ་པ། ལྟ་མ་ཡིན་གྱི་སྐབ་པ། གཡོན་དུ་དཔུལ་བའི་
 སྐབ་པ། ཡི་དུགས་གྱི་སྐབ་པ། དུད་འགྲོའི་སྐབ་པ་བཅས་སྐབ་
 པ་རིགས་དྲུག་གི་སྐྱ་བརྟན་བཞུགས་སོ། །

༡༦. དེ་ནས་ཞལ་ཤར་ལ་སྦྱགས་པའི་ལྟ་ཁང་མཐུག་མ་(ཅིག་

ཁྱེད་ཀྱི་འདི་འཇོག་པ་དང་དང་དང་བཅས་སྤྱི་འདྲ་ཁག་གང་དང་
གང་ཡིན།

ལན། ལྷ་ཁང་འདི་ཡི་མཆན་ལ་གཏད་རབས་ལྷ་ཁང་བྱ་བ་
དང་། འདི་འཇོག་གཙོ་བོ་དབུས་སྤྱི་མཆན་པ་བྱ་བ་པའི་དབང་པོ་
དང་། འདི་འཇོག་གཙོ་བོ་ཁག་སོ་སོར་ཉན་ཆོས་ཆེན་པོ་འདྲ་
སྤྱི་དང་། ཀུན་དགའ་བོ། བ་ནའི་གོས་ཅན། ཉེ་སྤྱི་སྤྱི་
ཆེ་ཀ། ནག་པོ། ལེགས་མཐོང་བཅས་ཀྱི་སྤྱི་བརྟན་བཅས་སོ།
གོང་གསལ་ཞལ་ཤར་ལ་སྤྱི་གསལ་པའི་ལྷ་ཁང་གསུམ་པོའི་གཟིམ་སྤྱི་
ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ལེགས་རིས་ལ་རྒྱལ་དབང་ལྷ་པ་ཆེན་པོས་གཙོས་སྤྱི་མ་
དང་། སངས་རྒྱལ། བྱང་སེམས། ཆོས་རྒྱལ། སྤྱི་པའ་
བཅས་པའི་བྱིས་སྤྱི་མཐའ་ཡས་པ་བཅས་སོ། །

དེ་ནས་རིམ་བཞིན་ཞལ་སྤྱི་ལ་སྤྱི་གསལ་པའི་ལྷ་ཁང་ཁག་གསུམ་
ཡོད་པ་འདི་ནས་ད་བར་ཉམས་གསོ་བྱ་མི་བྱ་བ་པས་རེ་ཞིག་གནས་
བཤད་བྱ་མི་དགོས་སོ། གོང་གསལ་ཞལ་སྤྱི་ལ་སྤྱི་གསལ་པའི་ལྷ་ཁང་
གསུམ་པོའི་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ལེགས་གཙོ་བོ་བྱང་ལེགས་ཡོངས་ལ་བོད་ཆོས་
ལྷན་ཞིང་ཁམས་སྤྱི་ཐོག་མར་འགྲོ་བ་མའི་འབྲུང་རྒྱལ་ཏེ། ས་སྤྱི་
གན་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་དང་། མ་བྲག་སྤྱི་མའི་བྱང་བ་ནས་
མཐར་བོད་རྒྱུ་མཐོང་བཅན་སྤྱི་པོས་བོད་ཁམས་ཡོངས་རྒྱལ་གཅིག་
ཀྱིས་ཀྱིས་སྤྱི་དབང་བཅས་སོ། བོད་ཆེན་པོའི་ཡུལ་དུ་ལྷ་ཆོས་

དག་བ་བཅུ་དང་། བེ་ཚས་གཙང་མ་བཅུ་དྲུག་གི་ཁྱིམ་མཛད་དེ་
རྒྱལ་སྤྱི་ཚས་བཞིན་བསྐྱེད་ས་ནས་སྤྱི་འགྲོ་ཀུན་ཞི་བདེ་བག་ལེབས་
ཀྱི་གནས་ལ་བཀོད་པར་མཛད་པ་སོགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་མས་ཅི་མ་ཅི་
བཞིན་སྤྱི་འབྲེལ་རི་མོའི་ལམ་དུ་གསལ་བར་བཀོད་ཡོད་པ་ལགས།

༥༠. དེ་ནས་ཞལ་རྒྱབ་ལ་སྤྱོད་ཤིང་ལྷ་ཁང་གཟིམ་སྒོ་སྒོར་
མོ་སྤུས་ལེགས་ཤིང་བཀོས་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་ལྷ་ཁང་འདིའི་མཚན་
བྱང་དང་གནས་བཤད་ཅི་ལྟར་ལགས།

ལན། ལྷ་ཁང་འདི་ནི་ཚས་རྒྱལ་རྒྱབ་ཕྱག་ཡིན་ཞིང་།
ཁྱིམ་སྤྱི་རྒྱུ་ཅོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱབ་ཕྱག་ཀྱང་མཛད། འདིའི་ནང་
ཚས་རྒྱལ་ཡབ་ཡུམ་གསུམ་དང་། རྒྱུ་ཅོང་ཁ་པ། དཔལ་རྩོ་རྩོ་
འཇིགས་བྱེད་རྩ་འཕེལ་མ་ཞེས་དབུ་རྩ་འཕེལ་བར་གྲགས་པ་དང་།
ཉ་མགིན་ཡང་གསང་གི་སྤང་བརྟན་བཅས་བཞུགས་སོ། ། ལྷ་ཁང་
འདིའི་གཟིམ་སྒོའི་སྤྱོད་ལ་གཡས་གཡོན་གྱི་བྱང་ངོས་ལ། ལྷ་ལྷན་
ར་ས་འཕུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་སོག་མར་བཞེངས་ཚུལ་གྱི་ལོ་རྒྱུས་
དང་། གཙུག་ལག་ཁང་གཙོ་བོར་བྱུར་པའི་གནའ་ཤོང་ལྷ་སའི་
བཞིན་ཆགས་ཀྱི་བཀོད་པ། དེ་མིན་ད་དུང་རྒྱན་རས་གཟིགས་
ཕྱག་སྤྱང་རྒྱན་སྤྱང་དང་། ལྷ་བཤགས་ལྷ་སོ་ལྷའི་བྱིས་སྤྱ།
སྤྱོལ་ལྷང་དང་སྤྱོལ་དཀར་བཅས་པའི་བྱིས་སྤྱ་སོགས་བཞུགས་ཡོད་
དོ། །

༥༡. དེ་ནས་ལྷག་ཡོག་བརྒྱབ་སྟེ་ག་རེར་ཕྱིན་རྗེས་སུམ་ཐོག་
 དཔལ་ལྷ་ཚོག་དུ་འགྲོ་སའི་ཤིང་སྐས་མཚམས་སུ་སླེབས་པ་དང་།
 དང་ཐོག་དཔལ་ལྷ་ཚོག་ཤིང་སྐས་མ་འདྲེགས་གོང་གཡོན་རོལ་སུ་
 ཞལ་རྒྱབ་ལ་ཚུགས་པའི་ལྷ་ཁང་ཁག་གཉིས་མཇལ་རྒྱ་ཡོད་པ་འདི་
 གཉིས་ཀྱི་མཚན་བྱང་དང་ནང་བཟུགས་སྟེ་འདྲ་ནམས་གང་དང་།
 གང་ཡིན་གསུངས་པའོད། །

ལན། གཟིམ་སྟོ་སྟོར་མོ་སྐུས་ཡེགས་ཤིང་བཞོས་ཀྱིས་བརྒྱན་
 པའི་ལྷ་ཁང་ཞལ་རྒྱབ་ལ་ཚུགས་པ་དང་པོ་འདི་ནི། བར་ཐོག་གྲ་ཏུ་
 ལྷ་ཁང་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ནང་དབུས་སུ་གཙོ་བོ་སྟོབ་དཔོན་པམ་
 འབྱུང་གནས་དང་། བཀའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ། ལྷ་ལྷམ་
 བརྟུང་། གཡས་གཡོན་དུ་གྲ་ཏུ་བྱུག་མེད་གོ། གྲ་ཏུ་པམ་སྟོ་ལ།
 གྲ་ཏུ་ཉི་མ་འོད་ཟེར། གྲ་ཏུ་མེད་གོ་སྟོ་སྟོག་ གྲ་ཏུ་རྡོ་རྗེ་ཕྱོ་ཡོད།
 གྲ་ཏུ་མཆོ་རྒྱུས་རྡོ་རྗེ། གྲ་ཏུ་པམ་རྒྱལ་པོ། གྲ་ཏུ་སྟོ་ལྷན་མཚན་
 ཡོད་བཅས་ཀྱི་སྟེ་བརྟན་བཟུགས། ལྷ་ཁང་འདིའི་གཟིམ་སྟོའི་ཕྱི་
 རོལ་གཡས་རོལ་ཞལ་རྒྱ་ལ་ཚུགས་པའི་བྱང་རོལ་ལྡེབས་རིས་ལ་གྲ་ཏུ་
 མཚན་བརྒྱད་ཀྱི་བྲིས་སྟེ་བཟུགས་ཡོད་པ་དང་། ལྷ་ཁང་འདིའི་
 གཟིམ་སྟོའི་མདུན་ཚུགས་སུ་རྡོ་སྐས་མེད་གཉིས་ཡོད་པ་འདི་
 འདྲེགས་རྗེས་ཞལ་རྒྱབ་ལ་ཚུགས་པའི་བྱང་རོལ་ལྡེབས་རིས་སྟེ་ཆོས་
 རྒྱལ་གྱི་ཕྱག་ནས་མར་གྲགས་པའི་དཔལ་ལྷའི་བྲིས་སྟེ་བཟུགས་ཡོད།

དེ་ནས་གུ་རུ་ལྷ་ཁང་གི་གཡོན་རྩོམ་སྤྱི་ཞལ་རྒྱལ་ལ་སྦྱགས་པའི་ལྷ་
 ཁང་གཉིས་པ་འདི་ནི་བདེ་མཆོག་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ནང་
 རྟོན་དུ་སྦྱ་རྒྱ་ལྷ་སའི་འདམ་རྩལ་ལས་བྱུང་པའི་བདེ་མཆོག་ཡབ་ཡུམ་
 གྱི་སྦྱ་འབྲུ་བཞུགས་སྤྱ་གསལ་ཡོད་པས། སྦྱ་བརྟན་འདི་ཉིད་གྱི་སྦྱ་
 རྒྱ་འདམ་རྩལ་ལས་བྱུང་པས་ན་ལྷ་སའི་ཁྲལ་དུ་ནད་ཡམས་རིགས་མི་
 ཡོང་བའི་བྱན་རྒྱབས་བྱད་དུ་ཆེ་ཞེས་གྲགས། ལྷ་ཁང་འདིའི་
 གཟིམ་སྒོའི་ཕྱི་རྩལ་གྱི་ཐོད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་ནམ་གསུམ་སྟེ།
 སྤྱི་བཙན་སྐམ་པོ་དང་། བྱི་སྤྱི་ལྷ་བཙན་དང་། རལ་པ་ཙན་
 ནམ་བྱི་གཙུག་ལྷ་བཙན་བཙས་གྱི་བྱིས་སྦྱ་དང་། གཤམ་འོག་
 གཡས་གཡོན་གཉིས་ལ་རིམ་པས་འཛིག་རྟོན་མཆོད་བརྟེན་དང་།
 རྟོན་པ་རྟག་བཟུགས། བྱང་སྦྱགས་འཕྱིན་ལས་རྒྱལ་པོ། ལྷ་ཁྲལ་
 དཔལ་རྟོན། བྱུང་འབྱུག ལྷ་མོ་ཡེ་ཀ་ཇ་ཉི་བཙས་གྱི་བྱིས་སྦྱ་
 བཞུགས་ཡོད་དོ། ། དེ་ནས་རིམ་པས་གཡོན་རྩོམ་གྱི་ཤིང་སྐས་མ་
 འཛིགས་གོང་ཞལ་ཤར་ལ་སྦྱགས་པའི་བྱང་རྩོམ་ལྷུན་ལ་རྩེ་
 འབངས་ཉེར་ལྷ་སྟེ། ༡. གརུབ་ནམ་མཁའི་སྦྱིང་པོ། ༢. གྲགས་
 པ་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། ༣. རན་ལམ་རྒྱལ་བ་མཆོག་དབྱངས།
 ༤. མཁར་ཆེ་ཡེ་ཤེས་མཆོ་རྒྱལ། ༥. སྐག་པོ་དཔལ་གྱི་ཡེ་ཤེས།
 ༦. རྒྱངས་དཔལ་གྱི་སེང་ག། ༧. པ་གོར་ལེ་རྩ་ཙན། ༨.
 མངའ་བདག་རྒྱལ་པོ། ༩. རྒྱལ་མོ་གཡུ་སྦྱ་སྦྱིང་པོ། ༡༠.

གཉགས་རྒྱ་ན་གྱ་ལྟ་ར།   ༡༡. ལྟ་ན་མ་དོ་རྩེ་བདུད་འཛམས།
 ༡༢. སྤ་མི་ཡེ་ཤེས་དབྱིངས།   ༡༣. སྤག་པོ་ལྟ་དཔལ།   ༡༤.
 ཞང་ལྟ་ན་མ་ཡེ་ཤེས་ཤེ།   ༡༥. མཁར་ཆེ་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱག་
 ༡༦. ལྟ་ན་མ་ཆེ་མང།   ༡༧. མཆན་བྱ་སྒྲ་བ་དཔལ་བཅེགས།
 ༡༨. རྩད་བྱ་དཔལ་གྱི་སེང་ག།   ༡༩. འབྲི་རྒྱལ་བའི་སྒྲ་ཤྲོས།
 ༢༠. རྩུ་གི་རྒྱང་ལ།   ༢༡. འོ་བུན་དཔལ་གྱི་དབང་ཕྱག་
 ༢༢. མ་རིན་ཆེན་མཆོག   ༢༣. ལྟ་ལྟ་དཔལ་གྱི་དོ་རྩེ།   ༢༤.
 ལང་གྲོ་དཀོན་མཆོག་འབྱུང་གནས།   ༢༥. ལ་གསུམ་རྒྱལ་བ་བྱང་
 རྒྱུ་བཅས་པའི་བྲིས་སྒྲ་བཞུགས་སོ།   ।

༢༦. དེ་ནས་རིམ་པས་གཡོན་ངོས་གྱི་ཤིང་སྒྲས་བརྒྱད་སུམ་
 སྤག་ལྟ་ཁང་ཁག་ལ་གནས་མཇལ་སྒྲོད་སྒྲུབས།   དང་སྤག་ཤིང་
 སྒྲས་མགོའི་(ཤེལ་སྒྲོམ་) མཆོད་གཤོམ་ནང་སྒྲ་འབྲུ་ཁག་གཉིས་
 བཞུགས་ཡོད་པ་འདི་གཉིས་གྱི་མཆན་དང་གནས་བཤད་རི་ལྟར་
 ལགས།

ལན།   འདི་ནི་དཔལ་ལྷ་ཚུག་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཞིང་འདིའི་ནང་
 གཙོ་བོ་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུང་མ་དཔལ་ལྟ་ན་མ་(ཞི་
 བའི་རྒྱལ་)དང་།   དཔལ་ལྷ་སྒྲུལ་པ་གདོང་ཅན་(དྲག་པོའི་རྒྱལ་)
 རྩམ་གཉིས་གྱི་སྒྲ་བརྟན་བཞུགས་ཤིང་།   དེ་ཡང་བོད་རྩེ་སྤང་
 བཅན་སྒྲུལ་པོའི་ཤངས་མཆོལ་གྱིས་བཞེངས་པའི་དཔལ་ལྷའི་ཞལ་

ཐང་ནང་བཞུགས་སུ་ཡོད་པའི་མ་གཅིག་དཔལ་ལྷན་ལྟ་མའི་སྤྱོད་
 ཆགས་བཟོད་པའི་ནམ་འབྱུར་ཅན་འདི་ནི་ཆལ་པ་བྲི་དཔོན་དགའ་
 བདེ་བཟང་པོ་ཞེས་མགོན་པོ་བྱ་རྒྱལ་གི་སྤྱལ་པར་གྲགས་པའི་སྤང་
 གྲགས་ཅན་དེའི་སྐབས།   འཇིམ་བཟོ་པ་མཁས་པ་སྤྱལ་སྤྱུ་མགོ་
 བཞི་པས་བཞེངས་པ་ཡེ་ཤེས་དངོས་བཞུགས་བྱིན་རྒྱབས་ཀྱི་གཟི་
 འོད་འབར་བ་འདི་དང་།   འདིའི་གཡས་ངོས་སུ་ཞང་གཡུ་བྲག་པ་
 བཙོན་འབྱུས་གྲགས་ཀྱིས་བྱང་ཐང་བྱ་མཁར་བྲག་གི་ཉེ་འགམ་ནས་
 གཉེར་ལས་བཞེས་པ།   རྫོན་ག་རང་བྱུང་གི་དམག་ཚོར་མའི་དབུ་
 སྤལ་གདོང་མ་བྱིན་ཅན་ལ་སྤྱུ་སྤྱད་གསོབ་ཏུ་བཞུགས་པ་འདི་ཡིན།

༥༩. དཔལ་ལྷ་སྤལ་གདོང་མའི་ཞལ་རས་རྒྱན་དུ་ཞལ་ཁེབས་
 བསྐྱོན་ནས་བཞུགས་ཤིང་།   ལོ་ལྟར་བོད་རྒྱ་བརྒྱུ་པའི་ཆོས་བཙུ་
 རྟེ་དཔལ་ལྷ་འི་རི་ཁྲོད་ ཅས་ པའི་ དཔལ་ ལྷ་འི་ དུས་ བཙོན་ ཉིན།
 གཞི་ནས་ཞལ་ཁེབས་ཐངས་གཅིག་ཕྱེ་ནས་ཆང་མས་མཇལ་བྱབ་པ་
 དེ་ཡི་ལོ་རྒྱས་བྱུང་བ་ཇི་ལྟར་ལགས།

ལན།   གོང་གསལ་གྱི་ལོ་རྒྱས་བྱུང་བའི་ཐད་དམངས་ཁྲོད་དུ་
 ཆར་དུ་དངར་བའི་སྤང་གཏམ་ཞིག་འདུག་པ་འདི་ལྟར།   དེ་སྔན་
 ཡ་མ་གཅིག་ལ་བྱ་མོ་སྤྱན་གསུམ་ཡོད་ཅིང་བྱ་མོ་ཀན་པ་ནི་ནམ་ཞག་
 རྒྱན་དུ།   ལས་སློབ་གང་སར་བཙོན་ཞིང་ཡ་རབས་གཤེས་རྒྱད་
 བཟང་བ་དང་།   ལྷག་པར་ཕ་མར་བཀུར་ཉི་མེ་ཞུའི་ཐད་མཆོག་དུ་

སའི་གཙང་འགམ་དུ་ཞལ་སྟོ་ལ་ (གི་བ་རྫོང་བཙན་བཞུགས་ཡུལ་)
 གཟིགས་ནས་རེ་ཞིག་བཞུགས་རྗེས་གཞི་ནས་སྤྱ་སྤྱག་ལམ་བརྐྱད་
 སྤར་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གདན་ཞུ་གནང་སྟེ་ཡོད་པ་འདི་ལྟར་ཡིན།
 བུ་མོ་རྒྱལ་ཤོས་ལྟ་མོ་གདོང་བྱུར་མ་ནི་ད་ལྟ་བར་སྒྲོར་ཤར་སྟེ་
 མཆམས། གདོང་ཅེ་བྱུར་དུ་སྤར་མའི་རྒྱལ་ལ་གནས་ཡོད་ཅས་
 ཡངས་སྤྱ་གྲགས། གོང་གསལ་གཏམ་བརྐྱད་འདི་ནི་དམངས་ཁྲོད་
 གྱི་ཤོད་རྒྱན་ཙམ་ཡིན་མོད། འོན་ཀྱང་འདིའི་ཐོག་ནས་ལྟ་མོ་
 གསུམ་གྱི་བྱུང་བ་མདོ་ཙམ་བསྟན་ཡོད་པ་མ་ཟད། ལྷག་པར་རང་
 ཅག་ཁོད་མི་རིགས་འདི་ཉིད་གནའ་སྔ་མོ་ནས་ད་བར། ལས་རྒྱ་
 འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོ་བཅངས་ཤིང་ཡ་རབས་དམ་པར་
 བསྐྱགས་པ་དང་། མ་རབས་ཐ་ཤལ་ལ་སྦྱད་པ། རྟན་བཀྱར་
 གཞིན་གཅིས། བ་མར་སྤྱི་ཞུ་བཅས་བྱ་རྒྱུ་དགའ་བའི་མི་རིགས་
 ལུལ་དུ་བྱུང་བ་ཞིག་ཡིན་ལྷགས་གང་ལེགས་མཆོན་པ་དང་། ལྷག་
 ཤར་འདིའི་ཐད་གྱི་སྟོབ་གསོ་གཏོང་རྒྱུ་ཤིན་ཏུ་མཁས་པའི་མི་
 རིགས་མཆོག་ཏུ་བྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་པ་ཡང་གསལ་བར་མདོན་བྱ་བ་
 བོ།

༥༧. དེ་ནས་གཡས་ངོས་དཔལ་ལྟ་མའི་སྤྱི་མདུན་ངོས་ནས་
 སྤྱི་མེད་ལྟ་ཙམ་འཛེགས་རྗེས་འདྲུ་ཁང་རྒྱལ་རྒྱལ་ཞིག་ཡོད་པ་
 འདིའི་གནས་བཤད་རི་ལྟར་ལགས། |

ལན། འདི་ནི་དཔལ་ལྷ་ཚུག་འདུ་ཁང་ཡིན་པ་དང་།
 འདིའི་ནང་རྒྱན་དུ་གསེར་སྦྱེམས་དང་། འཕྲིན་བཙུག་གནང་མའི་
 གསལ་མཆོད་ཕུལ་ཡུལ་གཙོ་བོ་དང་། ལྷག་པར་དུས་ཆེན་ཁག་ལ་
 ལྷ་མོའི་བསྐྱང་བཤགས་ཕུལ་ཡུལ་བཅས་ཡིན། འདུ་ཁང་འདིའི་
 གྲུང་རྩིས་ལ་ཤར་དུ་འདོད་ཁམས་བདག་མོ་དཔལ་ལྷ་མོ་དང་།
 ཆངས་པ་དུང་ཐོད། ཉ་མགིན་གསང་སྦྱབ། རྣམ་ཐོས་སྤྲུལ་
 ལྷ་ལ་འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཙུག་གསུམ་དང་། མགོན་པོ་ཕྱག་བཞི་པ།
 ལྷུང་མཛད་ཡེ་ཤེས་མགོན་པོ། དམ་ཅན་ཆོས་རྒྱལ། དཔལ་
 མགོན་བྲམ་གཞུགས། དཔལ་ལྷན་དམག་བློ་རྒྱལ་མོ། ལུབ་ལ་
 ཉ་མགིན་ཁྲུང་གཤོག་ཅན། འཇིགས་བྱེད་ལྷ་བཙུག་གསུམ་གྱི་དཀྱིལ་
 འཁོར་ལྷ་ཆོགས་རྣམས། བྱང་ལ་བརྟན་མ་བཙུག་གཉིས་ཏེ། ༡.
 རྩི་རྩེ་ཀྱན་གྲགས་མ། ༢. རྩི་རྩེ་གཡའ་མ་སྦྱང་། ༣. རྩི་རྩེ་ཀྱན་
 བཟང་མ། ༤. རྩི་རྩེ་བཞགས་ཀྱི་གཙོ་སྟེ་འདི་བཞི་བདུད་མོ།
 ༥. རྩི་རྩེ་སྦྱན་གཅིག་མ། ༦. ཁ་རག་ཁྲུང་བཙུན་རྩི་རྩེ་དཔལ་གྱི་
 ཡུལ། ༧. རྩི་རྩེ་ལྷ་མོ་དཀར་མོ། ༨. མ་རི་རབ་འབྱམས་རྩི་རྩེ་
 དྲག་མོ་རྒྱལ་ཏེ་འདི་བཞི་གནོད་སྦྱོར་མོ། ༩. ཀོང་བཙུན་དེ་མོ་
 རྩི་རྩེ་བོད་ཁམས་སྦྱང་། ༡༠. བཙན་ལ་ལོ་རྩི་རྩེ་སྦྱན་གཅིག་མ།
 ༡༡. སྦྱན་བཙུན་རྩི་རྩེ་གཡའ་མོ་བསིལ། ༡༢. རྩི་རྩེ་གཡུ་སྦྱོར་མ་
 རྩི་འདི་བཞི་ནི་སྦྱན་མོ་ཡིན་པ་བཅས་ཀྱི་བྱིས་སྦྱ་བཞུགས་སོ།

༥༥. དེ་ནས་དཔལ་ལྷ་ཚུག་འདུ་ཁང་གི་ལྷ་གསེབ་བརྒྱད་སུམ་
ཐོག་ལ་གནས་མཇལ་ཕྱིན་ཆེ་མཐའ་སྒྲོར་ལ་ལྷ་ཁང་ཁ་ཤིས་མཇལ་རྒྱ་
ཡོད་པ་དེ་དག་གི་གནས་བཤད་རི་ལྟར་ལགས།

ལན། སུམ་ཐོག་གི་མཐའ་སྒྲོར་དུ། ལྷ་ལ་བཀའ་འགྲུར་ལྷ་
ཁང་ཡོད་ཅིང་། འདིའི་ནང་བོད་གངས་ཅན་ཡུལ་དུ་ཐོག་མར་
ཤིང་པར་དུ་བརྒྱུ་པའི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྲུར་མཆོལ་དཔར་མ་པོ་
ཉི་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ལ། རེ་རེ་བཞིན་དར་གོས་ཀྱི་སྒྲིལ་རྩེས་ན་
བཟའ་དང་། བོད་གཉིས་རེར་འཇུག་སྟོད་ཤིང་སྐམ་རང་འགྲིག་
རེ་བཅས་བཞུགས་སུ་གསོལ་བ་འདི་ནི་འཇང་ས་དམ་རྒྱལ་པོས་
གཙུག་ལག་ཁང་འདིར་འབུལ་སྦྱར་བྱས་པའི་མཆོད་རྩེས་ཀྱི་གས་
ཡིན་པར་གྲགས། དེ་ནས་སྟོང་སྟེ་ལྷ་ཁང་ནང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་
སྟེ་བརྒྱན་བཞུགས་སོ།།བྱང་ཚུགས་གཟིམ་སྟོང་ལྷ་སྟེ་བལྟས་གནས་བཅུ་ལྷ་
ཁང་ནང་། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དང་འཕགས་
པའི་གནས་བརྒྱན་བཅུ་དྲུག་དགེ་བསྐྱེན་རྣམས་ཏུ་ལ། དབང་ཏུ་
ཤང་བཅས་པའི་ལྷེར་སྟེ་བྲག་རི་ནམ་པར་བཀྲ་བའི་ཕུག་པ་ནམས་སུ་
བཞུགས་པ་བཅས་ཡོད། ལྷ་ཁང་འདིའི་གྲུང་ངོས་གཡས་གཡོན་
གཉིས་ལ་རྫོ་རྫོག་འཕྲོམ་གསུམ་ཉེ། རྫོ་བོ་རྫོ་དང་། རྫོག་ལེགས་
པའི་ཤེས་རབ། འཕྲོམ་རྒྱལ་བའི་འབྲུང་གནས་དང་། རྫོ་ཡབ་
སྟས་གསུམ་ཉེ། རྫོ་ཙོང་ཁ་པ་དང་། རྒྱལ་ཆབ་དར་མ་རིན་ཆེན།

མཁས་ཀྱི་དགེ་ལེགས་དཔལ་བཟང་བཅས་ཀྱི་བྱིས་སྐྱ་དང་།
 གནས་བརྟན་ཆུ་བཅག་མའི་བྱིས་སྐྱ་རོ་མཚར་བྱད་དུ་འཕགས་པ་
 བཞུགས་ཡོད། སྤུངས་ཐོག་བྱམས་འཁོར་གྱི་ཐེབས་རིས་ནི་ལྟ་བུ་བརྟུན་
 (བཀའ་འགྱུར་ལྟ་ཁང་གི་གཟིམ་སྒྲེའི་གཡས་གཡོན་) དུ་དཔལ་ཡེ་
 ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཐུག་དུག་པ། འཁོར་ལྟ་མོ་དང་གནོད་ཐྱིན་
 བཞིས་བསྐྱར་བ། འདིའི་གཡོན་དུ་བམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ལྟ་བུ་
 ཆེན་པོ་དང་། རྩེ་སྤྱིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོ། གོ་མྱི་བསྟན་འཛིན་
 ཆོས་རྒྱལ་སྟོན་འཁོར། འདིའི་གཡོན་དུ་དཔལ་ལྟོན་སྤྱིད་གསུམ་
 བདག་མོར་འཁོར་མེད་གོ་དང་ཆུ་སྤྱིན་གདོང་ཅན་གཉིས་དང་།
 སངས་རྒྱས་སྟན་སྒྲུའི་ཞིང་བཀོད་དེ་ཤོང་བྱིར་ལྟ་ན་ཐུག ལུབ་
 བརྟུན་ཀྱི་སྐྱ་ཐེབས་སུ། གཞི་གསེར་བརྒྱལ་ཁ་བསྐྱར་གནག་བཅད་
 ཀྱི་བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་བཀོད་ལ། ཆེ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐྱས་བསྐྱར་བ།
 ལུང་བརྟུན་ཀྱི་སྐྱ་ཐེབས་སུ་གཞི་དདུལ་བརྒྱལ་སྤང་ཆོན་ཁ་བསྐྱར་ལ་
 གནག་བཅད་ཀྱི་གཡུ་ལོ་བཀོད་པའི་ཞིང་བཀོད་དང་། མཐའ་
 སྐྱར་སྐྱོལ་ལྟར་གི་སྐྱས་གཏུམས་པ། ཤར་རོས་ཀྱི་སྐྱ་ལོགས་སུ་གཞི་
 དདུལ་བརྒྱལ་གནག་བཅད་ཀྱི་ལུ་འཛིན་ཞིང་བཀོད་ལ་རྩོར་སེམས་
 ཀྱིས་བསྐྱར་བ། རྩོག་གི་འགྲམ་མམ་ཤིང་སྐྱས་ཀྱི་འོག་ཅིག་ཁྲག་དུ་
 ལྟ་མོ་ཞི་དུག་གི་བསྐྱར་རྣམས་ཀྱི་རིམ་བཅས་བཞུགས་ཡོད་དོ། །

༥༤. དེ་ནས་ཤིང་སྐྱས་བརྟུན་ཅེ་མའི་ཡང་སྤྱང་ལ་གནས་

གཟིགས་སུ་སྒྲིང་སྒྲུབས་ཀྱི་ཕྱི་བས་ཆེ་བ་ཁག་བཞི་དང་། ཟུར་ཕྱོག་
ཁག་ལ་ལྷ་ཁང་ཁ་ཤིང་ཡོད་པ་འདི་ནམས་ཀྱི་གནས་བཤད་རི་ལྷ་ར་
ལགས།

ལན། ཤར་ཕྱོགས་གསེར་གྱི་རྒྱ་ཕྱི་བས་འདི་ནི་རྩ་བུ་ལྷ་
ནེའི་དབུ་ཐོད་ལ་འཁེལ་ཡོད་ཅིང་། འདི་ནི་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་
རྒྱུད་ཀྱི་མ་ཐེད་པ་ཡ་ཙམ་ཅེའི་རྒྱལ་པོ་ཨ་ནལ་ཏ་སྤལ་གྱི་སྤྱི་ཏེ་ཏུ་སྤལ་
གྱིས་སྤུལ། ལྷ་འི་གསེར་གྱི་རྒྱ་ཕྱི་བས་འདི་ནི་བྱམས་པ་མཆེད་
བཞིའི་དབུ་ཐོད་ཏུ་འཁེལ་ཡོད་ཅིང་། འདི་ནི་སྤར་རྒྱལ་པོ་གོ་ཆའི་
ཕོ་བྲང་གི་རྒྱ་ཕྱི་བས་ས་འོག་ཏུ་ཡུན་རིང་བཟད་པས་གསེར་མདངས་
ཉམས་ཤིང་། གཡའ་ཡང་ཡང་འཁོར་མཁན་བཟོ་དབྱིབས་མི་འདྲ་
ཅམ་ཡོད་ཅེས་ཀྱང་པོའི་ངག་རྒྱན་དང་། དེ་རྗེས་སུ་དགའ་ལྷན་ཕོ་
བྲང་གཞུང་ཕྱོགས་ནས་ཉམས་གསོ་གནང་ཞེ་བྱམས་པ་མཆེད་བཞིའི་
དབུ་ཐོད་ཏུ་སྤུལ་བར་གྲགས། ལུབ་གྱི་གསེར་ཐོག་རྒྱ་ཕྱི་བས་འདི་
ནི་ཆོས་རྒྱལ་ང་འདྲ་མའི་དབུ་ཐོད་ཏུ་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་ཆེན་པོའི་སྤྱི་
ཏུས་དགའ་ལྷན་ཕོ་བྲང་གཞུང་ཕྱོགས་གྱིས་སྤུལ་གནང་མཛད།
བྲང་གི་གསེར་ཐོག་རྒྱ་ཕྱི་བས་འདི་ནི་འཕགས་པ་བྲགས་རྗེ་ཆེན་པོ་
རང་ཕྱོག་ལྷ་ལྷན་གྱི་དབུ་ཐོད་ཏུ་འཁེལ་ཞིང་། དེ་ཡང་ཡ་ཙམ་ཅེའི་རྒྱལ་
པོ་སྤུ་སྤལ་གྱི་སྤྱི་ཏེ་ཏུ་སྤལ་དང་སྒྲོན་པོ་དཔལ་ལྷན་གྲགས་པ་གཉིས་
གྱིས་སྤུལ། དེ་ནས་ཤར་ལྷ་འི་ཕྱོག་ལྷ་ཁང་ནང་རྒྱལ་མཆོག་ལྷ་པ་

ཆེན་པོའི་ཐུག་བཟོ། དཔལ་ལྷན་ལྟ་མའི་ཞལ་འབག་སྐྱ་གསོའ་
 དང་བཅས་པ། རྒྱན་ཏུ་དཔལ་ལྷན་ཡུམ་ཞེས་འབོད་སྐྱལ་ཡོད་པ་
 འདི་ཡིན། འདིའི་གཡོན་ཏུ་ལྟ་ལྟང་དཔལ་རྩོར་གྱིས་སྒྲང་དར་
 བསྐྱལ་བའི་ཆས་ཁྱགས་གཅིག་བཞུགས། ལྟ་མོ་ཁང་འདིའི་སྒོ་
 འགུམ་འདིར་དར་ཆེན་རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་ཡོད་པ་འདི་ནི་ཕྱེ་སྤྱིད་བསོད་
 རམས་ཆོས་འཕེལ་ནས་གོ་སྤྱོད་ཁང་གིས་མདོ་སྟོད་པེ་དི་རྒྱལ་པོ་དོན་
 ཡོད་ཆམ་ལ་པབ་པའི་གཏམ་སྟན་དར་འཕྱར་སྐབས་བཅུགས་པར་
 གྲགས། ལྟོ་རྒྱབ་མཆམས་ཀྱི་ཕྱོག་ལྟ་ཁང་ནང་རྒྱལ་མཆོག་སྐྱ་ཐེང་
 བཅུ་གཉིས་པའི་སྐབས་གཉེར་ཆེན་མཆོག་འཕྱར་བདེ་ཆེན་ཞིག་པོ་
 སྤྱིང་པའི་གཉེར་ལྟང་བཞིན། བོད་ཁམས་བདེ་ཐབས་སྐྱ་བཞེངས་
 གནང་མཛད་པ་བཟླ་ཤིས་ཆེ་དིང་མའི་སྤང་བརྟན། རྗེས་ཁ་
 གསལ་ཏུ་གསར་བཞེངས་ཁྱས་པ་སྟེ། མཐིང་གི་ཞལ་བཟང་མ།
 མི་གཡོ་སྐྱོ་བཟང་མ། ཅོད་པན་མགྱོན་བཟང་མ། གཏད་དཀར་
 འཕྱོ་བཟང་མ་དང་བཅས་ཆེ་དིང་མཆེད་ལྡ་དང་། དེ་མིན་མར་མི་
 དྲགས་གསུམ་དང་། རྒྱལ་བ་ཀམ་པའི་སྐྱ་བརྟན་བཅས་བཞུགས་
 ཡོད། རྒྱབ་ཕྱང་མཆམས་ཀྱི་ཕྱོག་ལྟ་ཁང་ནང་རྒྱལ་བ་ལྡ་པ་ཆེན་
 པོའི་དག་སྤང་ལ་བྱུང་བ་ལྟར་བཞེངས་པའི་སྐྱ་བཆེན་བཀའ་བརྒྱུད་
 ཀྱི་སྐྱ་བརྟན་ཏེ། དཔལ་ཆེན་པོ་ཆེ་མཆོག་ཏེ་རུ་ཀ་དང་། དཔལ་
 ཆེན་ཐུགས་མཆོག་ཡང་དག་ཏེ་རུ་ཀ། སྐྱ་མཆོག་འཇམ་དཔལ་

གཤེན་རྩེ་གཤེད།   གསུང་མཆོག་དབང་ཆེན་ཏྲ་མགོན་ཀླུ་
 དཔལ་ཆེན་རྩེ་རྩེ་གཞོན་ཏུ་ཅལ།   མངོན་རྩོགས་ཀླུ་པོ་ཉེ་ཏུ་ཀ།
 རིག་འཛིན་རྩེ་རྩེ་དྲག་པོ་ཅལ།   དྲིགས་པ་ཀླན་འདུལ་རྩེ་རྩེ་འཛིན།
 དྲག་པོ་སྟོབས་ལྡན་མཐུ་ཅལ་ཅན་བཅས་དང་།   ཀླུ་དབང་ལྡེ་པ་
 ཆེན་པོའི་འདུ་སྤྱ།   གུ་ཏུ་སྤང་སྤྱིད་གཟིལ་སྟོན་གྱི་སྤྱུ་བརྟན་བཅས་
 བཞུགས་ཡོད་དོ།   ། བྱང་ཤར་མཆམས་གྱི་སྟོག་ཏྲ་ཁང་ནི།
 གནས་བཅུ་ཏྲ་ཁང་དུ་འཁོད་སྟོལ་ཡོད་ཀྱང་།   ད་ཏྲ་གང་ཡང་
 མཇལ་རྒྱ་མེད་པར་སྟོང་པ་ཡིན།   མཆམས་བཞིའི་སྟོག་གི་ཡང་
 ཉེད་དུ་གསེར་བྱངས་གྱི་གཞིར་དང་།   ཀླུ་མཆོན།   ར་ཐུག་ལ་
 སྟགས་པས་སྟོགས་ཡོངས་སུ་མཛེས་པར་བརྒྱན་པ་དང་།   སྟོགས་
 བཞིའི་གསེར་བྱངས་རྒྱ་ཐིབས་རྣམས་གྱི་འོག་དུ་རིགས་ལཱའི་ས་བོན་
 གྱིས་མཆོན་པའི་དྲིལ་བུའི་ལྗེའི་བྱངས་ལྗེབ་ལྗེད་ལ།   བྱང་རྒྱབ་
 འཕྱང་བ།   རིན་ཆེན་འཕྲིང་བ།   སྟོད་འཇུག   ཀླུ་བའི་ལམ་
 འཇུག་ལ་སྟགས་པའི་སྟོན་ལམ་དང་།   ད་དུང་ཡང་འདོད་གསལ།
 བཟ་ཤིས་ཆོགས་བཅད།   ཡེ་རྣམ་སྟགས་གཟུངས་སྟགས་གཞོང་
 བཞོས་ཅན་གྱི་དྲིལ་བུ་ཁོ་ར་ཁོར་ཡུག་དུ་འཕྱང་འཕྱུལ་ཡོད་པ་དག་
 བསེལ་བསེལ་རྒྱང་བུ་ཅུང་བད་ལྡང་བ་ཅམ་གྱིས་སྟོན་འཛེབས་ལྡན་
 པའི་དྲིལ་བུའི་སྤྱ་དབྱངས་གྱིས་སྟོགས་བཅུའི་སྤྱུ་བོ་རྣམས་མ་རིག་
 པའི་གཉིད་ལས་སྟོངས་ཤིང་།   དམ་པའི་ཆོས་ལ་བསྐྱལ་མ་བྱེད་པ་

ཞིག་དང་། ཅེ་མའི་ཁོར་ཡུག་ཀྱང་དུ་གསེར་བྱངས་ཀྱི་སྒྲོམ་སྒྲུར་
 དང་། ཚུགས་བཞེར་ཅི་བས་སྒྲུང་ལྡན་པའི་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོའི་
 གཡས་གཡོན་དུ་རི་དྲགས་རུ་རུ་ཕོ་ཕོ་མིག་བྱང་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོའི་
 ཅེ་མོར་བརྟ་ཞིང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་
 བདུད་ཅི་མུང་ཉེ་བག་ཐེབས་པའི་ནམ་པ་ཅན། ཚུགས་མཆམས་
 སོ་སོའི་བྱར་ནམས་སུ་བྱ་ཤང་ཤང་ཞེས་མི་གཟུགས་བྱའི་གཤོག་པ་
 ཅན། ལག་ན་རྩལ་མའི་བྱེ་བྲག་སྒྲ་ཆོགས་ཐོགས་པ་དང་།
 གསེར་བྱངས་ཀྱི་མདའ་གཡབ་ཏུ་སྒྲུར་པར་ཅན་གྱི་གོང་བར།
 ལུའི་གཟུངས་ཐུགས་དང་། འདྲེན་གསལ་སྒྲོན་ཆོག་ཤིས་བརྗོད་
 སྟགས། འདིའི་འོག་དུ་ཅི་པ་ཏ་ཡི་ཁ་ནས་འཕྱང་བའི་ནོར་བུའི་བྱ་
 བ་དང་། བྱ་ཐུད་ཁོར་མོར་ཡོད་པའི་འོག་དུ་དུས་གསུམ་སངས་
 རྒྱས། སྒྲོན་ལྷ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད། རྒྱང་བཤགས་ལྷ་སོ་ལྷ།
 གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ། གྱེ་རྩྱུ་དུས་འཁོར། ལ་རྩ་
 བཤའ་སྒྱུད། ཀྱང་རིག་ནམ་སྒྲུང་། རྩྱུ་མེམས། ཉེ་བའི་སྒྲས་
 བརྒྱད། སྒྲོལ་མ་འཇིགས་སྒྲོབ་བརྒྱད། གནས་བརྟན་བཅུ་དྲུག་
 རྒྱན་དྲུག་མཆོག་གཉིས། ཀྱ་རུ་མཆོན་བརྒྱད། རྩེ་འབངས་ཉེར་
 ལྷ། གྲུབ་ཐོབ་བརྒྱད་ཅུ། རྩོ་རྩོག་འབྲོམ་གསུམ། ས་སྒྱུརི་གོང་
 མ་ལྷ། མར་མི་དྲུགས་གསུམ། རྩེ་ཡབ་སྒྲས་གསུམ། རྒྱལ་བའི་
 འཕྱངས་རབས། ལྷ་མགོན། དཔལ་ལྷ། ཆོ་རིང་མཆོད་ལྷ།

རྒྱལ་ཆེན་བཞི། གཞན་ཡང་ཚུགས་དང་ཚུགས་མཆམས་ནམས་སྤྱེ།
 ཆངས་པ་གདོང་བཞི་པ་ངང་པ་ལ་བཞོན་པ། རྒྱག་པོ་ལྷུང་ལ་
 བཞོན་པ། གཞོན་བྱ་གདོང་རྒྱག་དང་ལྡན་པ། ཆོགས་བདག་
 གྲང་ལྷ་བྱི་བ་ལ་བཞོན་པ། བརྒྱ་བྱིན་གྲང་ཆེན་ལ་བཞོན་པ། མེ་
 ལྷ་རྩ་སྤྱིས་ལ་བཞོན་པ། རྒྱང་ལྷ་ཤུ་བ་ལ་བཞོན་པ། ཉི་མ་རྟ་
 བདུན་གྱི་ཤིང་རྟས་དྲངས་པ། རྒྱ་བ་ཤུ་བས་དྲངས་པའི་ཤིང་རྟ་ལ་
 བཞོན་པ། རྟོན་ལྷ་ནམ་ཐོས་སྤྱས་སེང་གེ་ལ་བཞོན་པ། རྩམ་རྟ་
 ལ་འབྲུག་ལ་བཞོན་པ། རྩས་བྱེད་གྱི་ལྷ་ཁོད་ལ་བཞོན་པ། འཆི་
 བདག་གཤེན་རྩེ་མ་རྟེ་ལ་བཞོན་པ། ལྷ་མི་གཟུགས་སྤྱལ་མཁུག་
 ཅན། སྤྱིན་པོ་ལྒྱུ་མགིན་བཅུ་སྟགས་འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་
 ལས་འདས་པའི་ལྷ་ཆོགས་མདའ་ཆད་ལྷག་ཅམ་འབྱར་གཟུགས་ཕྱོན་
 ལེགས་དག་གིས་ཡོངས་སུ་འཁོར་བ། དེའི་འོག་གསེར་བླངས་
 མདའ་གཡབ་གྱི་ཚུགས་མཆམས་སོ་སོའི་བྱར་རྒྱན་རྒྱ་སྤྱི། མདའ་
 གཡབ་གྱི་འོག་བྱི་ཕྱིག་དཀར་པོའི་ངོས་སུ་གསེར་བླངས་གྱི་རྒྱལ་ཆེན་
 བཞི། རྩམ་བཅུ་དབང་ལྡན། རྒྱལ་སྤྱིད་ལྷ་བདུན། བཟླ་ཤིས་
 རྟགས་བརྒྱད། བཟླ་ཤིས་རྩས་བརྒྱད། ལྷག་སེང་ལྷུང་འབྲུག་
 སྟགས་བཟླ་ཤིས་པ་དང་། དེ་མིན་ཚུགས་རྒྱུག་གི་མཆན་མ་ཤར་ན་
 རྒྱ་སྤྱི་དེའུ་ལྷ་བུའི་ས་དབྱེ་ལ་དྲུང་གཡས་འབྲིལ་གྱི་ཁ་རྟོན་རྒྱ།
 ཤར་རྟོའི་ས་དབྱེ་སྤྱིན་མོ་འདྲམས་བཟེད་པ་འདྲ་བ་ལ་དབང་ལྷག་གི་

ཉགས། རྩུབ་ཀྱི་ས་དག་ཤིག་ནག་གཟན་ལ་རུབ་འདྲ་ལ་བྱ་བྱང་།
 རུབ་ཀྱི་ས་དག་བདུད་ནག་བྱ་ར་བྱེད་འདྲ་ལ་རྗེའི་མཆོད་རྟེན།
 བྱང་གིས་ས་དག་སྤང་ཆེན་གཡུལ་དུ་བྱགས་འདྲ་ལ་རྗེའི་སང་གེ་
 སོགས་ཁ་རྣམས་ཚུགས་དང་ཚུགས་མཆོམས་སོ་སོར་བཞུན་པ་དང་།
 མདའ་གཡལ་འོག་སྟེན་བད་ཀྱི་མཆོམས་བྱུར་སོ་སོར་གསེར་བྱངས་
 ཀྱི་འཛིགས་སུ་རུང་བའི་གངས་སང་གཡུའི་རལ་པ་ཅན། མདའ་
 གཡལ་དང་། པར་ཆོས་བཅེགས་ཀྱི་འོག་གུང་ལྗེབས་ཚུགས་བཞིར་
 མཆོལ་དམར་གྱི་གཞི་ལ་གང་གསེར་གྱི་རྒྱལ་བ་ཆེ་དང་ཡེ་ཤེས་དཔག་
 ཏུ་མེད་པའི་ལྷང་བརྟན་སྟོང་སུ་བྱགས་པ་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་
 ཡོད་དོ། ། གཞན་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཆེ་མའི་ཡང་ཉེང་ནས་
 ཚུགས་བཞིར་བཞུས་ཆོ། དང་ཐོག་མིག་ལམ་དུ་འཆར་བ་ནི་སོ་
 བྱང་ཆེན་པོ་པོ་ཉ་ལ་དང་། རྒྱས་བཏབ་ར་མོ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་།
 སེར་ཐེག་ཆེན་སྤྱིང་། མེ་རུ་རྟིང་པ། བུམ་པ་རི་ཅམ་དུ་མ་བཟད།
 ལྷག་པར་སུ་ཉིག་སྟར་ལ་བརྒྱས་པ་ལྷ་བུའི་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་ཉམས་
 འཇུར་དང་། བྱད་ཆོས་བྱང་མོ་ལྷན་པའི་གྲོང་མིའི་སྟོད་ཁང་
 རྣམས་ཁ་ལྷམ་མེར་མཐོང་བྱལ་ལ། སོ་བྱང་དང་། དཀོན་པ།
 ལྷ་ཁང་བཅས་གཙོ་བོར་ཇུར་པའི་ཁང་བཟང་དེ་ཆོའི་ཡང་ཉེང་དུ་རྩ་
 འཇམ་ཉི་འོད་དང་། བསིལ་བསིལ་རྒྱང་བུའི་འོག་ལྷབ་ལྷབ་དུ་
 གཡོ་ཞིང་། མཛེས་སྤྱད་རྣམ་པར་བཟླ་བའི་ཁ་དོག་སྤྲུའི་དར་

ལྷག་དེ་ཆོ་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྒྲེ་བོ་སྤྲུའདྲ་ཞིག་ཡིན་ཅུང་། ཆང་
 མར་ཞི་བདེ་བག་ཐེབས་ཀྱི་ཆོར་བ་བརྗོད་གྱིས་མི་ལང་བ་ཞིག་སྟེར་
 དེས་ཡིན་པ་ནི་ཐེ་ཆོམ་སྤྲུ་ཅམ་ཡང་མེད། གལ་སྲིད་བྱིད་ཉིད་འདི་
 གར་སེམས་ན་ལ་དུ་ཕབ་སྟེ། ཞིབ་ཆགས་ངང་ལྟ་སའི་ཉེ་ཁོར་གྱི་རི་
 རྩ་དང་། སྤགས་བཙོག་གི་དྲི་རན་དང་བྲལ་ཞིང་། བསང་
 མཆོད་ཀྱི་དུ་སྤྱོད་ལང་ལོང་དུ་འཕྱུར་ལ། བསྐྱུང་ཞིམ་ཚུགས་
 བཅུར་རབ་དུ་འབྱུལ་བའི་ཁོར་ཡུག་དེ་དག་ལ་བལྟས་ཆོ། ད་
 གཞོད་ལྟ་སའི་གནམ་ལ་འཁོར་ལྟ་ཅིབས་བརྒྱད་དང་། བར་ལ་
 བཤམས་ཉུགས་བརྒྱད། ས་ལ་པར་འདབ་བརྒྱད་བཅས་མངོན་
 སུམ་གསོན་རྩེན་དུ་མངལ་བྱབ་ལ། ལྷག་པར་སྤྲུ་ཉིད་གནས་
 མཆོག་ལྟ་ས་ནས་སྐད་ཅིག་ཅམ་ཡང་འབྲལ་མི་ཤོད་པའི་ཆོར་བ་ཐབ་
 མ་ཞིག་ཉན་ཉན་ཡོང་དེས་ཡིན།

༥༢. ད་ནི་ཅེ་མའི་ཡང་སྟེང་གི་གནས་གཟིགས་ཁག་ལེགས་
 པར་གྱུབ་ནས། ཤིང་སྐས་དང་རྩྭ་སྐས་བབས་ཉེ་ལྷག་ལོག་གིས་
 འོག་ཤོད་ལྟ་ཁང་གི་མཆོ་སྐད་ཉན་སའི་རྩྭ་ཡོད་སར་སྟེབས་པས།
 གཡོན་ངོས་ཅིག་ཁྱུག་གི་མཆོད་གཤོམ་ནང་སྤྲུའདྲ་ཁག་གསུམ་ཡོད་
 པ་གང་དང་གང་ཡིན།

ལན། འདི་ནི་གཡུང་རྒྱུད་སྤྲུག་ལྟ་ཁང་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་
 རང་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱོད་ལྟ་བཙན་དང་། སྟོབ་དཔོན་པར་འབྱུང་

གནས་ཀྱི་སྐྱེ་འབྲས་ཁག་གཉིས་ཏེ་གུ་རུ་ཟེ་རྟོར་མ་དང་། གུ་རུ་པ་རྩ་
 འབྲུང་གནས་བཅས་བཞུགས་ཡོད་པ་དང་། སྤྱི་ཚུབ་ཚུགས་ཀྱི་
 རྟེན་པ་རིས་ལ་མཁན་སྒྲིབ་ཆོས་གསུམ་གྱི་སྤྲང་བརྟན་བཞུགས་ཡོད།
 ལྟ་ཁང་འདི་འཇུག་གི་བྱང་རྟེན་ཞལ་གར་ལ་ཚུགས་པའི་ལྷགས་
 རྩའི་ནང་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་ལྟ་བུ་དུ་གྱི་ཡ་བྱལ་སངས་རྒྱས་སྟོན་
 སྤྱི་སྤྲང་བརྟན་བཞུགས་སོ། །

༥༤. འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་ལྟ་བུ་དུ་གང་དང་གང་ཡིན་པ་
 དང་འདི་དག་གི་བྱང་བ་ཇི་ལྟར་ལགས།

ལན། སྤྲང་གཙུག་ལག་ཁང་ནང་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་ལྟ་
 བུ་དུ་བྱང་བ་ནི། དང་པོ། སྤྲང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་གཙོ།
 ད་ལྟར་མ་ཆེ་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བཞུགས་པའི་རྩ་བའི་བསྐྱེད་རྩི་རྩེ་
 དང་། གཉིས་པ། ད་ལྟར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྩ་བའི་རྩི་པོ་ཆེ་འཕྲོ་
 ཚུབ་དུ་བཞུགས་པའི་རྩ་བའི་ལྟ་གསུང་བྱོན། གསུམ་པ།
 གཙང་ཁང་གཡས་པའི་རྟེན་གཙོ་སངས་རྒྱས་སྤྲང་བ་མཐའ་ཡས།
 བཞི་པ། གཙང་ཁང་གཡས་པའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་པོ་མེ་རུ་བཅེགས་པ།
 ལྷ་པ། གཙང་ཁང་གཡོན་མའི་རྟེན་གཙོ་བྱམས་པ་ཆོས་འཁོར་མ
 (ཀྱི་ཀྱི་བྱམས་པ་)། རྩུག་པ། རྟེན་པ་རིས་སུ་གསལ་བའི་སྟོན་སྟེ།
 བརྟན་པ་དང་། བུ་དུ་པ་ནི། བར་ཁང་ཆོས་རྒྱལ་ལྟ་ཁང་གི་
 རྟེན་པ་རིས་སུ་གསལ་བའི་སྟོན་སྟེ་ལ་མ་དང་། བྱང་ན་ན་མཁྱེན་

བཅས་ཡིན། དེ་ཡང་སྒྲོན་ཚེས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱི་ལོ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཙང་ཁང་བྱང་མའི་རྟེན་གཙོ་འཕགས་པ་བྱགས་རྩེ་ཆེན་པོ་རང་ཕྱོན་ལ་ལྷན་གྱི་བྱགས་ཀ་ནས་འོད་ཟེར་ཁ་དོག་མི་འདྲ་བ་ཁག་བརྒྱད་ཕྱོན་ཏེ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྤྱི་ནང་ཐམས་ཅད་བྱབ་པར་གྱུར་ནས། མཐར་མོང་གསལ་གྱི་ལྷ་སྤྱི་ཁག་གི་བྱགས་ཀར་ཐིམ་པས་ན་འོད་ཟེར་འཕྲོས་པའི་ལྷ་བརྒྱད་ཅེས་གྲགས། །

༥༧. དེ་ནས་གཡོན་ངོས་ཞལ་བྱང་ལ་ཕྱོགས་པའི་ལྷ་ཁང་འདིའི་མཆན་བྱང་དང་ནང་བཞུགས་སྤྱི་འདྲ་ཁག་གང་དང་གང་ཡིན།

ལན། འདི་ནི་ཡབ་ཡུམ་ལྷ་ཁང་ཡིན་པ་དང་། འདིའི་ནང་སློབ་དཔོན་རྩེ་རྒྱ་རི་ལྷགས་གྱི་ཆེ་དཔག་མེད་ཡབ་ཡུམ་དགུ་བཞུགས་ཡོད། ཡབ་ཡུམ་ལྷ་ཁང་གི་གཞི་སྒྲིལ་སྤྱི་རྩེ་གཡོན་ངོས་ལྗེ་བས་རིས་སྤྱི་ཚེས་རྒྱལ་སྤྱི་བཅན་སྐམ་པོ་དང་། བལ་བཟའ་བྲི་བཅུན། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་རྩོ། མོང་བཟའ་བྲི་ལྷམ། གས་གྱང་རི་གྱང་བཅན། སློན་པོ་མགར་བ། སློན་པོ་ཐོན་མི་སི་ཚྭ་བཅས་སྤྱི་འཁོར་གྱི་སྤྱང་བརྟན་དང་། འདིའི་མདུན་ངོས་ས་བྲིའི་སྤྱང་འབའ་ར་བ་རྒྱལ་མཆན་དཔལ་བཟང་དང་། གཡའ་ལྷག་པ་སངས་རྒྱས་དཔལ་བཟང་། མདོལ་རྒྱང་སྤྱི་དཔོན་བཅས་པའི་སྤྱི་འདྲ་ཁག་བཞུགས་ཡོད། །

༤༠. དེ་ནས་ཞལ་བྱང་ལ་སྒྱགས་པའི་ལྷ་ཁང་ཡང་གཉིས་པ་
འདིའི་མཆན་བྱང་དང་འདིའི་ནང་བཞུགས་སྐྱེ་ཉེན་ཁག་གི་གནས་
བཤད་རི་ལྟར་ཡིན།

ལན། འདི་ནི་རྩ་བ་ར་མ་རྒྱལ་མའི་ལྷ་ཁང་རམ་བྱམས་པ་
མཆོད་བཞིའི་ལྷ་ཁང་ཡིན་ལ། འདིའི་ནང་དབུས་སྐྱེ་གཙུག་པོ་ལྷ་
ལྷན་སྒྲོན་ལམ་ཆེ་མའི་མཐའ་མཐུག་བོད་ཆོས་ཉི་ཤུ་ལྷའི་ལྷ་རྩ་བར་
སྒྲོན་ལ་གདན་འདྲེན་བྱ་བའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་སྐྱེ་བརྟན་འདི་ཡིན་
པ་དང་། འདིའི་གཡས་སྐྱེ་འཇམ་དབྱངས། ས་སར་འབྲང་མ།
བཞུགས་མཐར་བྱེད། ཕྱི་ཁྱེད་ཀྱི་རྩ་བ་ར་མ་རྒྱལ་མའི་ལྷ་
བརྟན་ཆུང་ཆུང་ཞིག་དང་། ར་མ་ལྷ་ལ། གཡོན་དུ་སྐྱེན་རས་
གཟིགས་ཁ་སྒྲུ་ཏི། སྒྲོང་ཆེན་རབ་འབྱམས། གཤིན་རྗེ་མཐར་
བྱེད། པར་མཐར་བྱེད། རྣམ་གྲས་བཅས་ཀྱི་སྐྱེ་བརྟན་དང་།
གཞན་ཡང་ལྷ་ཁང་འདིའི་དབུས་ཀྱི་ས་བྱིའི་སྒྲོང་ལྷ་རྗེ་དག་བ་འབྱམས་
ཁོང་ནི་སྐྱེ་མ་ཞང་རིན་པོ་ཆའི་སྐྱེ་མ་མཁས་བྱུ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་
པ་མ་ཟད། གསོ་བ་རིག་པའི་གནས་ལ་མད་དུ་བྱང་བ་དང་།
ལྷག་པར་ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དོན་མ་གནང་རིང་ཁོང་ནས་རྩ་
བོའི་ཆུ་རགས་ཀྱི་ཞབས་འདེབས་དང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་ཕྱི་
ཞིག་རལ་རྣམས་ལ་ཉམས་གསོ་དང་། མཆོད་སྨིན་གྱི་ཞབས་
འདེབས་སྒྲུ་ན་མེད་པ་མཛད་ཡོད། །

༤༡. བྱམས་པ་གདན་འདྲིན་གྱི་བྱང་བ་དང་དགོས་པ་གང་

ཡིན།

ལན། འདི་ནི་འཇམ་མགོན་ལྷ་མ་ཙཱ་ཁ་པ་ཆེན་པོས་རྒྱལ་
བ་ཤུག་བྱུང་བའི་བསྟན་པ་རྫོགས་རེས་ཆེ་ལོ་བཅུ་པ་འཆར་རྒྱ་ལྷག་
ནས་རེ་བཅུན་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་བསྟན་པ་རྒྱར་དུ་འཆར་བའི་
རྟགས་དང་ཉིན་འབྲེལ་ཆེན་ལོ་ལྟར་ལྟ་ལྟན་སྟོན་ལམ་ཆེ་མོའི་སྐབས་
པོད་རྒྱ་དང་པོའི་ཆོས་ཉིད་ལྟ་ཉིན་གྱི་སྔ་དྲོ་ནམ་ལངས་སྔ་ཆར་རྒྱལ་
བ་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་སྐུ་བརྙན་འདི་ཉིད་ཤིང་རྟ་འཁོར་ལོ་ཆེན་
པོའི་ནང་སྟོན་དུ་གཏུགས་དང་། གཡས་གཡོན་དུ་རྒྱལ་མཆན་
དང་། ཟུང་སྟར་སྟགས་ཀྱིས་བརྒྱན་ཏེ་གདན་འདྲིན་བྱས། བྱམས་
པོའི་སྟོན་མཆོར་མདུན་དུ་དགེ་སྟོང་བརྒྱད་གྲས་བྱས་གསོལ་དང་།
དེ་ནས་དགེ་འདུན་དམངས་ཀྱིས་སྟན་བསྟུས་ཏེ་བར་སྟོར་བྱང་རྒྱབ་
སྟོན་ལམ་ལ་གདན་འདྲིན་གྱིས་དད་ལྟན་མང་ཆོགས་གངས་ལས་
འདས་པས་མཇམ་ཁ་བྱ་བའི་མཇེད་སྟོན་ཟབ་རྒྱས་ཤིག་སྟེལ་སྟོལ་ཡོད་
པ་དང་། ད་དུང་དེ་ཉིན་རྟ་རྒྱག་དང་། མི་རྒྱག་སྟེ་ག་རྟོ་
འགྲོགས་སྟགས་ལུས་རྩལ་གྱི་ནམ་གངས་ཁག་ཀྱང་སྟེལ་གནང་གི་
ཡོད་པ་བཅས་སོ། །

ར་མ་རྒྱལ་མོའི་ལྟ་ཁང་ཕྱི་རོལ་གྱི་གཡོན་སྟགས་ལྟེབས་རིས་སྟེ་
སྔར་རྒྱ་བཟའ་རྟོང་རྩེའི་ཉིན་སྐལ་རྩོམ་པོ་ཤུག་སྟེ་འདྲི་སྐུ་བརྙན་འདི་

ཉིད་ལྟ་སྟོ་མེ་ལང་ཅན་གྱི་རྩ་བ་སྤྱད་པ་ལྟར་ཉེ་བཞུགས་སུ་
 གསལ་སྤྲུལ་། སྟོ་མེ་མངོན་པའི་ཆེད་ཅིག་ངོས་སུ་འཇམ་དབྱངས་
 གྱི་སྐྱེ་འདི་བྱིས། རེས་སུ་རྒྱ་བཟའ་ཕྱི་མ་གྱི་མ་ཤིང་ཀོང་རྩིས་ཅིས་
 ཁོག་ནས་ཤེས་ཏེ་འཇམ་དབྱངས་གྱི་སྐྱེ་རྒྱལ་ཏུ་སྟོ་ཡོད་པ་བཤེག་མ་
 རུས་པར་བཞུགས་པའི་ཆོ། བྱིས་སྐྱའི་འཇམ་དབྱངས་གྱིས་ཁོ་བོ་
 གཡོལ་བས་ཆོག་ཅེས་གསུང་བྱོན་ཏེ་གཡས་སྟོགས་སུ་གཡོལ་བས་ན།
 བྱིས་སུ་འཇམ་དབྱངས་ཁོ་གཡོལ་མར་གྲགས། ལྟ་ཁང་འདིའི་ཕྱི་
 རོལ་གཡོན་ངོས་གྲུང་ལྡེབས་ལ་འཇམ་དབྱངས་གསུང་བྱོན་མ་སྟེ།
 འཇམ་དབྱངས་ཁོ་གཡོལ་མར་གྲགས་པའི་བྱིས་སྐྱེ་བཞུགས་ཤིང་།
 འདིའི་སྐྱེ་མདུན་ས་ཁྲིའི་སྟེང་ས་སྐྱ་གོང་མ་ནམ་ལྟེ། དབུས་སུ་ས་
 ཆེན་ཀུན་དགའ་སྟེང་པོ་དང་། གཡས་སུ་གྲགས་པ་རྒྱལ་མཆན།
 བསོད་ནམས་ཅེ་མོ། གཡོན་ཏུ་ས་པཎ་ཀུན་དགའ་རྒྱལ་མཆན་
 དང་། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་བཅས་བཞུགས་ཡོད།

༤༩. དེ་ནས་གཡོན་ངོས་ཞལ་བྱང་ལ་སྟོགས་པའི་ལྟ་ཁང་
 ཡང་གསུམ་པ་འདིའི་མཆན་བྱང་དང་འདིའི་ནང་བཞུགས་སྐྱེ་འདྲ་
 རྣམས་གང་དང་གང་ཡིན།

ལན། ལྟ་ཁང་འདི་ནི་ལྟ་སྟོ་མེ་ལང་ཅན་ཏུ་གྲགས་པའི་ལྟ་
 ཁང་འདི་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ནང་གཙུག་པོ་དབུས་སུ་འོད་དཔག་
 མེད་ལངས་སྐྱའི་ཆ་བྱད་ཅན་དང་། གཡས་གཡོན་ཁག་སོ་སོར་

སྒྲུབ་ལྟ་བུ་གཤེགས་བརྒྱད་ཀྱི་སྒྲུབ་བརྒྱུད་བཞུགས་ཡོད་ཅིང་།
 གཡོན་ངོས་སྐྱེ་འདྲེ་སྐྱེ་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ལྟ་བུ་ལྟོགས་པའི་
 སྐུ་ཁྲུང་ཁྲུང་ཞིག་ཡོད་པ་འདྲེ་ནང་ལྟ་བུ་བཟུང་ཆེན་སྐུ་
 རྩ་བའི་སྐྱེ་བརྒྱུ་སྐྱེ་བརྒྱུ་སྐྱེ་སའི་ཁྲུང་ལྟ་བུ་རྩ་བའི་སྐྱེ་སྐྱེ་ཁྲུང་ལྟ་བུ་
 གཡགས་པ་འདྲེ་ཡིན། ལྟ་བུ་འདྲེ་གཟིམ་སྒྲིལ་ལྟ་བུ་གཡོན་
 ཡོགས་ཀྱང་ངོས་སྐྱེ་རྒྱུ་བ་མི་འབྲུག་པས་གཙོས་རྒྱུ་བ་རིགས་ལྟེ་
 སྒྲུབ་བརྒྱུད་བཞུགས། །

༤༩. དེ་ནས་གཡོན་སྐྱེ་ལྟ་བུ་ལྟོགས་ལྟ་བུ་ལྟོགས་པའི་སྐྱེ་ཁྲུང་
 ཡང་བཞུང་པ་འདྲེ་ཡི་མཆན་ཀྱང་དང་འདྲེ་ནང་བཞུགས་སྐྱེ་ཆེན་
 ཁག་གང་དང་གང་ཡིན།

ལན། འདྲེ་ནི་སངས་རྒྱས་རབས་བདུན་སྐྱེ་ཁྲུང་ཡིན་ཞིང་།
 འདྲེ་ནང་གཙོ་བོ་དབུས་སྐྱེ་སྐྱེ་ལྟ་བུ་ལ། གཡགས་སྐྱེ་རྩ་
 གཟིགས། གཟུག་གཉིས། འཁོར་བ་འཇིག་གཡོན་དུ་ཐམས་
 ཅད་སྐྱེ་བ། གསེར་ལྟ་བུ། འོད་སྐྱེ་བཅས་སངས་རྒྱས་དཔལ་བོ་
 བདུན་ཀྱི་སྐྱེ་བརྒྱུད་བཞུགས་སོ། །

ལྟ་བུ་འདྲེ་གཟིམ་སྒྲིལ་ལྟ་བུ་གཡོན་ངོས་ཀྱང་ལྟོགས་ལྟ་
 ཤེར་སྐྱེ་ལྟ་ཆེན་མོ་དང་། རྩ་བའི་མཆན་ཆེན་བཅས་ཡོད།

༥༠. དེ་ནས་གཡོན་ངོས་ཕྱི་ཁྲུང་ལྟ་བུ་ལྟོགས་ལྟ་བུ་
 ལྟ་བུ་མཐའ་མ་འདྲེ་མཆན་ཀྱང་དང་འདྲེ་ནང་བཞུགས་སྐྱེ་

འདྲ་ཁག་གང་དང་གང་ཡིན།

ལན། འདི་ནི་ཆོ་དཔག་ལྟ་ཁང་ཡིན་པས། འདིའི་ནང་
སངས་རྒྱས་ཆོ་དཔག་མེད་གི་སྐུ་འདྲ་ཁག་དགུ་བཞུགས་ཡོད། ལྟ་
ཁང་འདིའི་སྐུ་རྩལ་གཡོན་དང་མདུན་ངོས་ལྗོངས་རིས་ལ་རིམ་པས་
རིགས་གསུམ་མགོན་པོ་དང་། ཆོ་ལྟ་རྣམ་གསུམ། རྣམ་ཐོས་
སྤྲུལ་གཙོ་འཁོར་བཅས་ཡོད་པ་མ་ཟད་ལྟག་པར་རིགས་གསུམ་
མགོན་པོའི་ནང་གསེས་གཙོ་པོ་ཆོས་རྒྱལ་གི་ཐུག་ནས་མར་གྲགས་
པའི་སྐུ་རས་གཟིགས་འདི་ཉིད་ལ་མིག་འབྱེད་སྐུ་རས་གཟིགས་
ཞེས་མཆན་གསལ་ཞིང་། འདིའི་ཐོད་གཡས་ངོས་སུ་རིགས་གསུམ་
མགོན་པོའི་མཆོན་ཉགས་ཏེ། སྐུ་རས་གཟིགས་གི་མཆོན་ཉགས་
སྐུ་གཉིས་དང་། འཇམ་དབྱངས་གི་མཆོན་ཉགས་རལ་གི།
ཐུག་ན་རྡོ་རྗེའི་མཆོན་ཉགས་རྡོ་རྗེ་བཅས་ཡོད་པས། བཅ་རྒྱུན་
དད་ལྡན་མང་ཆོགས་ཆོས་མཆོན་ཉགས་འདི་གསུམ་དང་ལྟག་པར་
སྐུ་འདི་གཉིས་མཇལ་ནས་དད་གུས་སྤྲོ་གསུམ་གྱིས་མ་ཉི་ཡིག་དུག་
འདོན་བཞིན་གསལ་བ་སྤོན་ལམ་བཟང་ཆོ་རང་རང་གི་མིག་ཤེས་
འཕེལ་བ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ལྟག་པར་སྤོངས་པ་སེལ་ཅིང་ཤེས་རབ་
འཕེལ་བ་སོགས་བྱིན་ལྷབས་ཁྱད་པར་དུ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཡོད་ཆེས་
བཟན་པོ་འཆང་བཞིན་ཡོད་དོ།

༤༥. དེ་ནས་མདུན་དུ་གོམ་པ་རེ་གཉིས་སྤྲུལ་མཆམས།

ཞལ་ཤར་ལ་ཚུགས་པའི་ལྷ་ཁང་གཅིག་རང་ཡོད་པ་འདིའི་མཚན་
བྱང་དང་འདིའི་ནང་བཞུགས་སྐྱེན་ཁག་གི་གནས་བཤད་ཇི་ལྟར་
ལགས།

ལན། འདི་ནི་མཐུ་སྟོན་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཞིང་། གཙུག་ལག་
ཁང་ནང་གཙོ་གནད་ལྷ་ཁང་ཁག་གི་མཐའ་མ་འདི་ཡང་ཡིན་པས།
འདིའི་ནང་གཙོ་བོ་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དཔོན་རྣམ་གསུམ་སྟེ། དབུས་
སྐུ་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོ་དང་། གཡས་སུ་བྱི་སྤྱང་ལྷེ་བཅན།
གཡོན་ཏུ་བྱི་རལ་པ་ཅན་བཅས་གསུམ་དང་། ཁོང་རྣམ་པའི་
གཡས་ནས་རིམ་པས། གཉའ་བྱི་བཅན་པོ། བལ་བཟའ་བྱི་
བཅན། རྩོན་པོ་མགར་བ། གཡོན་ནས་རིམ་བཞིན། སྐས་
གྲང་རི་གྲང་བཅན། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཚོ། ཐོན་མི་སམ་རྩོ་ཏ་
བཅས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་དང་། སྤྱང་བཅན་སྐུ་མདུན་དེར་སྟོན་ལམ་
བཏབ་ཆད་འགྲུབ་བོ་ཞེས་པའི་ཀ་བ་བྱིན་ཅན་བཅས་ཡོད། ལྷ་
ཁང་འདིའི་གཟིམ་སྟོང་ལྷུ་རྩལ་གཡོན་ངོས་སུ་རྒྱ་བཟའ་ཀོང་ཚོས་ཚོ་
བོ་ཤུག་ལུ་ཞེའི་སྐུ་བརྙན་འདི་ཉིད་རི་རྩུ་སྤྱང་ཕྱག་བཞུལ་བའི་དཀའ་
ངལ་ལ་མ་འཛེམས་པར་བོད་ཡུལ་གྱི་མཚོད་པའི་རྟེན་ཏུ་གདན་
དྲངས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དང་། གཤམ་འོག་ཏུ་འོ་ཐང་གི་མཚོ་བསུབས་
ཉི་དེའི་སྟེང་ད་ལྟའི་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་ཇི་ལྟར་བཞེངས་པའི་
ལོ་རྒྱུས་རྣམས་རི་མོའི་ལམ་ནས་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་ང་ཚོའི་མིག་ལམ་ཏུ་

ལྷ་པ་འདི་ལྟར་ལགས། གཟིམ་སྒྲིའི་གཡས་ངོས་ལྷེབས་རིས་ལ་
 གནའ་ལྷ་མའི་དམར་པོ་རི་དང་ལྷགས་པོ་རིའི་ལྷང་གི་ཕ་བྱང་གི་
 བཀོད་པ་དང་། དེ་མིན་ལྷགས་པོ་རི་དང་དམར་པོ་རི་གཉིས་
 དབར་གྱི་ལྷ་སའི་རྩལ་སྒྲིའི་ཆེ་མོར་གྲགས་པའི་མཆོད་རྟེན་བྲག་སྒྲི་
 ཀུའི་བཞུགས་ཆགས་བཀོད་པ་དང་། འདིའི་གཤམ་འོག་ཏུ་བོད་
 འབངས་ཡོངས་ལ་བཀའ་བྱིན་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་བོད་རྗེ་ཆོས་རྒྱལ་
 སྲོང་བཙན་སྐམ་པོས་བོད་ཀྱི་མངའ་འོག་མཐའ་དག་གོང་བུ་གཅིག་
 ཏུ་བསྐྱེད་ནས། བོད་ཆེན་པོའི་ཆབ་འབངས་ཡོངས་ལ་མཁོ་བའི་
 ཡིག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། ཏུས་མཚུངས་ནང་པ་སངས་རྒྱས་
 པའི་གསུང་རབ་དཔེ་ཆ་བོད་རང་གི་སྐད་ཏུ་བསྒྱུར་བ་གནང་ནས།
 བོད་འབངས་ཡོངས་ལ་ལྷ་ཆོས་དགེ་བ་བརྟུང་དང་། མི་ཆོས་གཙང་
 མ་བརྟུང་བྱ་གཞིར་གྱུར་པའི་བྲིམས་སྒྲིལ་རབ་དང་རིམ་པ་གཏན་ལ་
 ཕབ་ནས་རྒྱལ་སྲིད་ཆོས་བཞིན་བསྐྱངས་ཏེ། གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་
 སྤྱིགས་སུ་དར་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟླ་བ་རིན་པོ་ཆའི་རྟེན་གཞི་ལྷ་
 བུ། ལྷ་ལྷན་འཕུལ་ལྷང་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ར་མོ་ཆེ་གཙུག་
 ལག་ཁང་སོགས་མཐའ་འདུལ་ཡང་འདུལ་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་རྣམས་
 ལེགས་པར་བཞེངས་པ་སོགས་རྒྱབས་ཆེན་གྱི་མཛད་པ་མཐའ་ཡས་
 པ་བསྐྱངས་ཏེ། ཆས་མོ་གསེར་ཁུར་གྱི་དཔེ་ལྟར་བོད་འབངས་
 མཐོང་མན་ཀུན་ནི་བདེ་བག་ཐེབས་ཀྱི་གནས་ལ་བཀོད་པ་སོགས་

བཀའ་དྲིན་མཐའ་ཡས་པ་དག་ལ་བོད་འབངས་ཡངས་ཀྱིས་ཆེ་ཆེ་
 རབས་རབས་བར་བཀའ་དྲིན་སྒྲིང་བཅངས་ཀྱིས་རྗེས་བྲན་ཁྱ་བའི་
 རྣམ་པ་ཟབ་མོ་མཆོན་པའི་མཛད་སྒྲིལ་ཆེ་མོ་སྟེ། འབག་དཀར་པོ་
 དང་། གངས་མེད་། ལྷག་འབྲོང་གཡག་སོགས་ཀྱི་ཞབས་བྱ་
 དང་། ཉ་རྒྱལ་སྟེ་ག རྩོམ་པ་འགྲུགས། མི་རྒྱལ་རྩོམ་པ་འགྲུགས་
 རྩོམ་པ་འགྲུགས་ཀྱི་མཆོད་དབྱངས་བཅས་དགའ་བའི་སྐྱོད་དང་སྐྱོད་
 པའི་གར་ལ་རྩོམ་པ་འགྲུགས་ལྷ་མང་ལྷ་སྐྱོད་སྐྱོད་ཆོགས་ཤིང་བཟུང་ཤིས་པའི་
 རྩོད་སྒྲིལ་ཆུལ་གྱི་རྣམ་པ་ལེགས་པར་མཆོན་པའི་ལྷོ་བས་བྱིས་རི་
 མའི་ལམ་བུ་ལས་གནའ་ལྷ་མོ་ནས་བོད་མི་རིགས་ཀྱི་སྐྱོ་གར་རྩོམ་
 གཞས་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོ་ཆུང་དང་། མི་རིགས་ཀྱི་ལྷ་སྐྱོ་ཆུང་སོགས་
 རྩོམ་ཆེད་ལྷོ་སྐྱོ་ཁག་གི་གནས་ཆེད་ནི་གཞན་དྲིང་མི་འཛིན་པའི་
 རྩོད་ཆུང་པ་ཞིག་ཡོད་ལྷགས་སྐྱོར་ལྷགས་ཀྱིས་རྩོགས་བྱུང་པ་བཅས་
 ཡིན།

༤༤. རྩོད་ཤོད་འོ་ཐང་གི་མཆོ་བསྐྱབས་ཏེ་གཙུག་ལག་ཁང་
 ཐོག་མར་བཞེངས་འགོ་བཙམས་པའི་ལྷོ་བས་རིས་ཀྱི་ནང་དོན་གཙོ་
 བོ་གང་ཡིན།

ཡན། འབྲེལ་ཡོད་ལྷ་རྒྱས་དེའི་ཐེངས་ནང་འཁོད་ལྷ་རྒྱས་
 ཆོས་རྒྱལ་སྐྱོང་བཅན་སྐམ་པོས་དང་ཐོག་བལ་བཟའི་ལྷ་སྐམ་པོ་ཐོ་མི་
 བསྐྱོད་རྩོམ་ཆེ་བཞུགས་ལུལ་གྱི་ལྷ་ཁང་བཞེངས་འགོ་བཙམས། དེ་

ཡང་བལ་བཟའ་ཁྱི་བཅུན་གྱིས་ཞལ་ཏེ་མ་ཞིག་ལ་གསེར་ཕྱེ་བྱེ་གང་
 འབུལ་ཉེན་ཏུ་བསྐྱར་གནང་ཞི། རྒྱ་བཟའ་ཀོང་རྩོམ་ལྟ་ཁང་
 བཞེངས་ཡུལ་གྱི་ས་དབུད་ཅིས་ཁྱེ་བར་མངགས་པས། ཀོང་རྩོམ་
 སྤྱིར་ཐང་བཅུད་ཅུ་སྟོར་གྱི་ཉིང་ནས་བཅིས་པས། བོད་ཁ་བ་ཅན་
 གྱི་ཡུལ་འདི་སྤྱིན་མོ་གན་རྒྱལ་ཏུ་འབྱེལ་བ་ལྟ་བུར་འདུག་པ་ལས།
 འོ་ཐང་གི་མཆོ་འདི་སྤྱིན་མོའི་སྟོང་ཁྱག་ཏུ་འདུག་པས། མཆོ་
 བསུབས་ཏེ་དེའི་ཉིང་ལྟ་ཁང་བཞེངས་ན་གཞི་ནས་སྤྱིན་མོ་བརྒྱལ་
 ཟུབ་པ་ཅིས་ལས་བབས། འོན་ཀྱང་ཞལ་ཏེ་མས་འཕྲིན་ཐ་ཕྱི་
 འཛོལ་ཞིང་འགའ་ཞིག་འབྲུགས་པས། ཁྱི་བཅུན་གྱིས་ར་ལ་ས་
 བཀལ་ནས་མཆོར་སྤྱགས་ཀྱང་རྒྱ་རྩོག་མར་སོང་བ་ལས་མཆོ་སྤྱབ་མ་
 ཟུབ། ཁྱི་བཅུན་གྱི་དགོངས་པར་དེ་ནི་རྒྱ་བཟའ་ངན་བསྐྱབས་
 པར་དོགས་ནས་ལྟ་ཁང་བཞེངས་རྒྱའི་རེ་བ་རེ་རྒྱུ་ཏུ་བྱུར་ནས་
 སྤྱགས་ཁལ་གནང་བཞིན་པའི་སྐབས། རྒྱལ་པོ་ཉིད་གྱིས་ཁྱི་བཅུན་
 ལ་སེམས་གསོ་དང་བཅས་སུ་མཐུད་ལྟ་ཁང་བཞེངས་དགོས་པར་
 གསུངས། ཉིན་ཞིག་བཅན་པོ་སྤྱིར་བཅན་གྱིས་བལ་བཟའ་ཁྱི་
 བཅུན་དང་ལྟན་ཏུ་ཕོ་བྲང་པོ་ཏེ་ལ་ནས་ཆིབས་ཞལ་བསྐྱར་ཏེ། འོ་
 ཐང་མཆོ་འགམ་ཏུ་སྦྱོར་སངས་སུ་ཕྱོད་སྐབས། རྒྱལ་པོས་ཁྱི་བཅུན་
 གྱི་གསེར་གྱི་སོར་གདུབ་སྤྱག་ཏུ་བཞེས་ནས་མཁའ་ལ་འཕངས་པ་
 གང་བབས་སུ་ལྟ་ཁང་གི་ཐང་འདིང་བར་སྤྱགས་སྟོན་གནང་ཞི།

བསྐྱར་བས། མཚོ་ནང་དུ་བབས་པ་དང་དུས་མཚུངས་མཚོ་ཡངས་
 ལུ་འོད་ཀྱི་དྲ་བས་ཁེངས། སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོས་བོད་འབངས་ལ་
 འོད་ཀྱི་དྲ་བའི་ཚུགས་དེར་རྩི་སྐྱར་ཅིག་གསུངས་པ་ལྟར་བྱས་པས་
 མཐར་ཐུལ་པོའི་བྱགས་སྟོན་དང་བོད་འབངས་ཀྱི་དམ་ཚིག་གི་མཐུ་
 ལས་འོད་ཀྱི་དྲ་བ་ནམས་རིམ་བཞིན་མཚོ་ཡི་དབུས་སུ་སྤྲོ་ཞིང་བཞུན་
 པའི་རྩི་ཡི་མཚོད་རྟེན་ཞིག་ཏུ་གྱུབ་ནས་མཚོ་བསྐྱབ་རྒྱའི་བྱ་བ་དེ་རིམ་
 བཞིན་ལམ་སྟོང་དུ་གྱུར། གཞན་ཡང་མཚོ་སྐྱབ་པའི་ལས་སུ་
 དངོས་སུ་འགོ་འཛུགས་སྐབས། འཕན་པོའི་(ལྷན་གྱུབ་རྫོང་)
 ཚུགས་ནས་ར་དཀར་པོ་ལྷ་འདེད་ཡང་ནས་ར་ལ་ས་བཀལ་ཏེ་མཚོ་
 བསྐྱབས་ནས་ལྷ་ཁང་བཞེངས་རྒྱར་མང་གཞི་འདིར་གནང་མཛད་
 པས་དང་ཐོག་ས་དེར་ར་ས་ཞེས་གསོལ་.....མཐར་གཙུག་ལག་
 ཁང་རྟེན་དང་བཞེན་པར་བཅས་པ་ལེགས་པར་བཞེངས་གྱུབ་རྗེས།
 ལྷ་ཁང་འདིར་ལྷ་ལྷན་སྐྱལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་དང་། ར་ས་
 འཕུལ་སྤང་དང་། དགའ་བཞི་ལ་སོགས་མཚན་དུ་འབོད་ཅིང་།
 ལྷ་ས་ཞེས་ཡུལ་མིང་འདི་ཡང་ལྷ་ཁང་འདི་ལ་བཞེན་ནས་བྱུང་བ་
 དང་། ལྷ་ལྷན་ནི་ལྷ་ས་ཞེས་པའི་འབོད་ཚུལ་དང་། སྐྱལ་པའི་
 གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་པ་ནི་ལྷ་ཁང་འདི་ཐོག་མར་སྐྱན་སྐབས་འོག་
 ཁང་ནམས་བཅན་པོ་སྤྱང་བཅན་སྐམ་པོས་སྐྱལ་པའི་བཟོ་བོས་བཟོ་
 བྱས་པ་བལ་བཟའི་ཞལ་ཏེ་མ་ཞིག་གིས་མཐོང་ནི་འཕུལ་སྤང་རང་དུ་

འདུག་ཟེར་སྐད། གཙུག་ལག་ཁང་ཞེས་པ་ནི་དཀོན་མཆོག་གི་
 རྟེན་བཀྲགས་པའི་ཁང་པའམ། གཙུག་ལག་ཉེ་ཉེ་སྔོན་དམ་གསུང་
 རབ་བཀྲགས་པའི་ཁང་པར་ཟེར་བ་ཡིན། ར་ས་འཕུལ་སྤང་ཞེས་
 པ་ནི་ཐོག་མར་ར་ལ་ས་བཀལ་ནས་མཆོ་བསུབས་པའི་སྤང་ལྟ་ཁང་
 བསྐྱུན་པ་དང་། དགའ་བཞི་ཞེས་པ་ནི་སྒོ་མོ་དབྱིལ་འཁོར་རིས་སུ་
 བྱས་པས་སྤྲ་མ་དགའ། ཀ་བ་ཕུར་པ་རིས་སུ་བྱས་པས་ཐུགས་པ་
 དགའ། ཟུར་བཞི་གཡུང་རྒྱུང་རིས་སུ་བྱས་པས་བོན་པོ་དགའ།
 རེབ་མིག་རིས་སུ་བྱས་པས་བོད་འབངས་ཀྱན་དགའ། ཞེས་སྟེ་
 ལྷན་ར་ས་འཕུལ་སྤང་དགའ་བཞི་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་པོ། ཞེས་
 ཀྲང་འབོད་སྟོལ་ཡོད་དོ། །

༤༧. ད་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་ཉེ་གནས་སྟེ་ཁང་ཁག་གི་དབུས་
 སུ་ནམ་རྒྱུན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་དགེ་འདུན་པའི་སྒྲོན་ལམ་གྱི་ཆོགས་
 ཚུགས་ཡུལ་འདུ་ཁང་གི་དབུས་སུ་སྤྱ་འབྲ་ཐོག་ཆད་ཇི་སྟེད་ཅིག་
 མཇུག་རྒྱུ་ཡོད་པ་འདི་དག་གི་གནས་བཤད་ཇི་ལྟར་ལགས།

ལན། གཙུག་ལག་ཁང་གི་དབྱིལ་འཁོར་མཐེལ་(འདུ་ཁང་)
 གྱི་དབུས་སུ་བཀྲགས་པའི་གསེར་བངས་གྱི་སྐྱུན་རས་གཟིགས་ཐུག་
 སྤང་སྐྱུན་སྤང་འདི་ནི་རྩོམ་དངོས་ཀྱི་རབ་བཀྲན་གྱིས་སྤྱ་ལ་
 ༡༧༧༧ལོར་བཞེངས་གནང་བ་དང་། འདིའི་མདུན་ངོས་གཡས་
 སུ། རྫོང་གསར་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེ་འཇམ་དབྱངས་ཆོས་གྱི་སྒོ་

སྒྲིལ་གྱིས་གཏེར་ལུང་དགོངས་དོན་ལྟར་བསྟན་སྲིད་ལུན་གནས་
 དང་། ལུལ་སྦྱིའི་བདེ་ཐབས་སུ་བཞེངས་པ་གྲུ་བུ་བཅོམ་མ་སྤང་
 སྲིད་གཟིལ་སྟོན། འདིའི་གཡོན་དུ་རྒྱལ་བ་སྦྱ་ཐེང་བརྒྱད་པའི་
 སྐབས་ཀྱི་གསེལ་དཔོན་དག་ལེགས་རྒྱལ་མཆན་ཞེས་པས་སྦྱི་ལོ་
 ༡༧༧༧ལོར་བཞེངས་པའི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོ། འདིའི་
 གཡོན་ཚུགས་མདུན་ངོས་སུ་རྩོམ་བཞུག་འཛིན་དཔལ་འབྱུར་གྱིས་
 སྦྱི་ལོ་༡༧༨༥ལོར་བཞེངས་པའི་གསེར་བཅངས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་བྱམས་པའི་
 སྦྱ་བརྟན་ཞལ་བྱང་ལ་ཚུགས་པ། དེ་མིན་བྱམས་པ་ཆོས་འཁྱོར་མ་
 ཞལ་བྱང་གཟིགས་ཆེ་བ་འདི་ནི་མི་དབང་མོ་ལྷ་བསོད་ནམས་སྟོབས་
 རྒྱལ་གྱིས་སྦྱི་ལོ་༡༧༩༤ལོར་བཞེངས་གནང་བ་ཞིག་ཡིན། དེ་མིན་
 ད་ཀྱིལ་འཁོར་མཐེལ་ནས་བར་ཁང་གི་ཀ་བ་དང་། གདུང་མ།
 གཞུ། འབེལ་གསོགས་པལ་མོ་ཆེའི་ཤིང་རྩྭ་དག་སྤར་ཆོས་རྒྱལ་
 སྦྱ་དུས་ཀྱི་རྣམ་པ་རི་མ་རི་བཞེན་མཇལ་རྒྱ་ཡོད་པ་ཅམ་དུ་མ་བཟད།
 ལྷག་པར་བྱམས་ལྷོ་རྣམས་ལ་གངས་མེང་གི་གདོང་འབྱུར་བརྩོན་པ་
 དེ་ཆེའི་སྤུ་ལ་སྟེའུ་ཁ་ཐལ་ཏེ་བཅད་པར་གྲགས་པ་དང་། མེང་གི་
 བརྒྱལ་མི་གདོང་གཅིག་ཅེས་བཟོ་བྱད་ངོ་མཆར་ཅན་རྣམས་མཛོན་
 སུམ་གསོན་རྩེན་དུ་མཇལ་རྒྱ་ཡོད་པ་དང་། ད་ཀྱིལ་འཁོར་མཐེལ་
 གྱི་རུབ་ངོས་ཀ་གདུང་ཐོད་ཀྱི་མེང་གི་གཉིས་ཀྱི་དབར། མཆོད་
 གཤོམ་ནང་ཞལ་ཤར་ལ་ཚུགས་པའི་རྩོམ་པོ་འཛིན་སྦྱ་བརྟན་རྒྱང་

ཆུང་ཞིག་མངལ་རྒྱ་ཡོད་པ་ནི་ལྟ་ས་བའི་རག་རྒྱན་ལ་ལྟ་སའི་གནས་
མས་ལྟ་སའི་རྫོང་མི་མངལ་ཞེས་གྲགས་པའི་ལྟ་སའི་རྫོང་མི་ཞེས་པའི་
སྤྱ་བརྟན་བཅས་ཡོད་དོ། །

༤༤. ད་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལྷེ་གནས་ལྟ་ཁང་ཁག་ལ་
མཆོད་མངལ་ལེགས་པར་གྲུབ་ནས་སྤར་སང་ལྗེང་སྒོ་མ་བརྒྱད་ཕྱིར་
ཐོན་པའི་ལམ་བར་རྫོང་གཅུལ་ལྷིང་རྫོང་ལེབ་དམིགས་བསལ་ཅན་ཏེ་རྫོ་
སྤྱད་པ་གཞུགས་ཞེས་པ་འདི་གང་ཡིན།

ལན། དེ་ཡང་རྫོང་འདི་ཡི་གཞུགས་དབྱིབས་སྤྱད་པ་ལྟ་བུ་
ཡོད་པས་ན་རྫོང་སྤྱད་པ་གཞུགས་ཞེས་གྲགས་པ་དང་། རྫོང་འདིའི་
ལྷིང་ལངས་ནས་གསལ་བ་སྒོན་ལམ་བཏབ་ཆེ་མཐུན་ངོས་ཐད་ཀར་
རྫོང་ཡོད་བཞེན་ནོར་བུའི་ཐུགས་ཀར་འཁེལ་བ་དང་། ལྷིང་དུ་
བར་ཁང་གི་ཆོས་རྒྱལ་ང་འདྲ་མ་བཞུགས་པ། རྫོང་སྤྱད་པའི་འོག་དུ་
སྤར་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་སྤྱད་པ་སྤྱ་ས་ཆ་འོད་དང་ལྡན་པ་དང་། ཆར་རྒྱ་
དུས་སྤྱ་བབས་ཏེ་འབྲུ་ལྟ་སྒྲིན་པ། ཐན་པ་དང་། སད་དང་།
སེར་བ་དང་། བཅའ་དང་། ལྷ་གེ་བཅས་མི་འབྲུང་བ་དང་།
ནད་ཡམས་དང་། མཐའ་དམག་གི་གནོད་པ་མི་འབྲུང་ཞིང་།
དུས་དང་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བཀྲ་ཤིས་ཤིང་། དགེ་
ལེགས་ཀྱིས་བྱུང་བར་བུ་བའི་ཕྱིར་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་དཔུལ་ལ་སོགས་
པ་ནམས་རིན་པོ་ཆེའི་སྒོ་དུ་དར་བའ་ལྟ་སྒྲིན་ཀྱིས་བྱུང་ནས་

བཅུག་ཡོད་པ་བཅས་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྟ་བུ་ཅན་ཡིན་པས་སྒྲོན་ལམ་
གང་བཏབ་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པས་བྱིན་རྒྱལས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞེས་
གསུངས། །

༤༧. དེ་ནས་རིམ་བཞིན་སངས་ལྷན་སྒྲོལ་ནས་ཐོན་ཏེ་ནང་
སྒྲོན་བརྒྱད་ལྷ་མཁུན་མཆོད་མཇལ་ལ་བྱིན་ཆེ་ནང་སྒྲོན་གྱི་ཁྱད་ཆོས་
ལྟ་བུ་རིས་གཡས་གཡོན་ཚང་མར་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་བཅས་
པའི་སྒྲོན་བརྒྱན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཁྲིམས་ཡོད་པ་འདི་དག་གི་ནང་དོན་
གཙོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དང་། དེ་མིན་ནང་སྒྲོན་ནང་ལྟ་ཁང་རི་སྟེང་
ཅིག་ཡོད་ཀྱང་ད་ལྟ་ཉམས་གསོ་བྱུང་ནས་ཕྱི་སྒྲོགས་ལ་སྒྲོལ་བའི་
ལྟ་ཁང་ཁག་གཉིས་རང་ཡོད་པ་འདི་དག་གི་མཆོད་བྱང་དང་ནང་
བཞུགས་སྐྱེ་ཉིན་ཁག་གི་གནས་བཤད་རི་ལྟར་ཡིན།

ལན། ནང་སྒྲོན་བྱང་བལྟ་ནས། ཤར་བལྟའི་སྒྲོ་འབྲུར་
གཉིས་པ་བར་གཡས་བསྒྲོན་ཏུ་མདོ་ལྷེ་པལ་པོ་ཆེའི་དགོངས་དོན་
ཞིང་ཁམས་རྒྱ་མཚོའི་བོ་དཔལ། ཤར་བྱིན་སྟོང་ཕྱག་བརྒྱ་པའི་
སྒྲིང་གཞི་ལས་བྱང་བའི་ཞིང་ཁམས། བདེ་བ་ཅན་གྱི་ཞིང་ཁམས།
རྒྱལ་བ་བྱམས་པ་མགོན་པོའི་མཇེད་པ་བཅུ། ཤར་བལྟའི་སྒྲོ་
འབྲུར་གྱི་དབྱིལ་དུ་ཆོ་འཕུལ་དུས་ཆེན་གྱི་བྱིས་སྐྱའི་གཙོ་བོ་བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པ། འཁོར་ཉན་ཐོས་མཆོག་ཟུང་། དག་བཙུམ་ལྟ་
མའི་འཁོར་གྱིས་བསྒྲོན་པ། དེ་ནས་གཡས་བསྒྲོན་གྱི་ཤར་དང་།

ལྟོ་བལྟ་འི་གྲུང་ངོས་ན་མས་སུ་རིམ་བཞིན་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་སུ་
 རྟེན་གས་ཀྱི་སྟོན་པ་དྲུག་འཁོར་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་ཆོ་འཕྲུལ་
 ཆེན་པོས་ཆར་བཅད་པའི་ལོ་རྒྱུས། ཉིན་དང་པོ་རྒྱལ་པོ་གསལ་
 རྒྱལ་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཉན་ཐོས་དང་བཅས་པ་ཆོས་སྟོན་དུ་གདན་
 དངས་པ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱལ་པོ་གཞུགས་ཅན་སྟོང་པོས་ཆོས་སྟོན་
 དུ་གདན་དངས་པའི་བར། སངས་རྒྱས་གྱིས་ཆོ་འཕྲུལ་གྱི་མཛད་
 པ་བལྟན་པ་ན་མས་སོ་སོར་མཆན་དང་བཅས་པ་དང་། རྟོགས་
 རེར་ད་དུང་གྲུ་བྱ་ནས་རྟོག་མ་ཞེས་སྟོབ་དཔོན་པར་འབྲུང་གནས་ཀྱི་
 སྟུ་བརྟན་ཏ་ཅང་གི་རྒྱང་རྒྱང་བརྟེན་དཀའ་བ་ཞིག་ཀྱང་མཇལ་རྒྱ་
 ཡོད། གཞན་ཡང་ནང་སྟོར་སྟོལ་མ་ལྟ་ཁང་གི་གཟིམ་སྟོའི་གཡས་
 རྟོགས་སུ་རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་གྲུབ་པ་ནས། རྒྱལ་དབང་བསྐལ་
 བཟང་རྒྱ་མཆོའི་བར་དང་། དེ་ནས་རྒྱལ་དབང་གྲུབ་བལྟན་རྒྱ་
 མཆོའི་སྤང་བརྟན་ཁམས་གསུམ་དབང་འདུས་ཀྱི་རྒྱལ་དང་།
 བཀའ་སྤང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མགོན་པོ་ཐུག་དྲུག་པ། མགོན་
 པོ་ཞལ་བཞི་པ། དཔལ་ལྡན་ལྟ་མོ། རྟོ་རྗེ་གཤམ་ལྡན་བཅས་
 དང་། གཟིམ་སྟོའི་གཡོན་རྟོགས་སུ་རྒྱལ་དབང་འཇམ་དཔལ་རྒྱ་
 མཆོ་མཆོད་ཡོན་ཁམས་གསུམ་དབང་འདུས་ཀྱི་རྒྱལ་དུ་བཞུགས་པ།
 བཀའ་སྟོན་དཔལ་ལྡན་ལྟ་མོ་དང་། གཞོད་སྦྱོན་ཅེའུ་དམར་པོ་
 བཅས་བཞུགས། དེ་ནས་མཆོད་སྦྱོན་ཁང་(མཆོད་ཁྲི་ཁང་)གི་

སྒྲིལ་གཡོན་རོས་ནས་ཤར་ཚུགས་བྱ་རུ་འབྲུམ་ལྟ་ཁང་གི་གཟིམ་སྒོ་
 དང་པོའི་བར། མཛད་བརྒྱ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་གི་གཡས་
 ཚུགས་ཀྱི་གཙུག་པོ་ཚུགས་བཅུའི་བདེ་བར་གཤེགས་པ་བཅུ། རྒྱུ་
 ཐུབ་པ། འོད་སྤང་། གསེར་ཐུབ། འཁོར་བ་འཇིག་
 ཐམས་ཅད་སྒྲིབ། དགའ་ལྷན་ཡིད་དགའ་ཆས་འཛིན་གྱི་ཞིང་
 བོད་དང་། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་གི་ཡལ་
 འདབ་ལྷ་བཅུ་ར་གསུམ་པ་ལེགས་བཤད་འཆོལ་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་
 བར། ཡལ་འདབ་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་པ་སྒྲིན་བཞོན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་
 བར། བྱ་རུ་འབྲུམ་ལྟ་ཁང་གི་གཟིམ་སྒོ་གཉིས་ཀྱི་དབར་ཞལ་རུབ་
 བཞུན་དུ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་གི་སྒྲིལ་གཙུག་པོ་རྣམ་འབྲེན་བཞི་པ་
 རྒྱུ་མིང་གི། ཉན་ཐོས་ཆེན་པོ་མཆོག་བྱང་། ཡབ་ཟས་གཙང་
 མ། ཡུམ་སྐྱ་མ་ལྟ་མཛེས་(སྐྱ་འཕྱུལ་མ་)། རྒྱལ་པོ་ཡུ་ཏུ་ཡ་ན།
 གཟུགས་ཅན་སྒྲིང་པོ། གསལ་རྒྱལ། བྱིམ་བདག་མགོན་མེད་
 ཟས་སྒྲིན། འདིའི་སྤྱིང་གཡས་སུ་སྒྲོབ་དཔོན་དཔའ་པོ། ཆོས་
 རྒྱལ་དགེ་དབང་། སྒྲོབ་དཔོན་སྒྲོ་གྲོས་བཟང་པོ། ཤོང་སྒྲོན་རྩ་
 རྩེ་རྒྱལ་མཆོན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རག་དབང་སྒྲོ་བཟང་རྒྱ་
 མཆོ། གཡོན་དུ་རྒྱལ་བ་ཙུང་ཁ་པ། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་
 འཕགས་པ། ཞ་ལུ་ཆོས་སྒྲོང་བཟང་པོ། སྤྲས་རྒྱ་བའི་དབང་པོ།
 སྒྲོབ་དཔོན་ཉི་མ་དཔལ་བཅས་དང་། དཔལ་ལྟ་དུང་སྒྲོང་དབང་

མོ། མོ་ཐུང་ཏྱ་མགྱོན། སེ་ར་ལྷག་སྒྲིའི་ནང་བྱང་ཚུགས་རྒྱལ་
 ཆེན་རྒྱལ་ཐོས་སྤྱོད་དང་། ཤར་ཚུགས་རྒྱལ་ཆེན་ཡུལ་འཁོར་ཐུང་།
 དེ་ནས་སེ་ར་ལྷག་སྒྲིའི་གཡོན་ཚུགས་ནས་གཡས་བསྐྱར་གྱི་སྒྲིའི་བྱང་
 བར་རིམ་བཞེན་སྒྲིའི་མི་གཡོ་བ། གྲིབ་རྒྱུང་བཅན། གཡས་
 བསྐྱར་གྱི་གཙུག་པོ་བདེ་གཤེགས་གཙུག་ཏྱིང་། རྒྱལ་གཞིགས།
 སྤུང་ལྷ་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད། དེ་བཞེན་སེང་གེའི་ང་རྩ་རྒྱལ་ས་
 དང་། རྒྱལ་ས་བརྒྱུད་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་དང་
 བོ་ས་བདག་རབ་གསལ་གྱི་རྒྱལ་ས་བརྒྱུད་ནས། ཡལ་འདབ་ང་
 གཉིས་པ་བསོད་ནམས་དཔལ་པའི་རྒྱལ་ས་བརྒྱུད་བར། ཆང་མར་
 མཆན་བྱང་དང་བཅས་པ་བཞུགས། རྒྱ་སྒྲིའི་ནང་ཞལ་རྒྱབ་
 གཞིགས་གྱི་བྱང་ངོས་ལྗོངས་རིས་ལ་གངས་རྒྱུང་ས་ཆས་ལྗོངས་ཐོ་
 གསུམ་དང་། བསམ་ཡས། བྱང་འབྲུག་རྒྱ་ཚུགས་རྒྱལ་ཆེན་
 འཕགས་སྤྱོད་པོ། རྒྱ་སྒྲིའི་ནང་ལོགས་ཞལ་ཤར་གཞིགས་གྱི་ལྗོངས་
 རིས་སུ་རྒྱབ་ཚུགས་རྒྱལ་ཆེན་མིག་མི་བཟང་དང་། ར་སའི་གཙུག་
 ལག་ཁང་། ཅེ་པོ་བྱང་ཆེན་པོ་པོ་ཏྱ་ལ་ཞོལ་གྱིང་ཆོ་དང་བཅས་པ།
 དཔལ་ལྷན་འབྲས་སྤངས་གྱི་མཆོད་རྟེན་བཞེད་པ། དེ་ནས་ཆས་
 རྒྱལ་སྤྱི་བཅན་སྤུང་པོ། བཅུན་མོ། སྤྱི་སྤྱོད་བཅས་པའི་སྤྱི་
 བརྒྱན་མཐའ་ཡས་པ་བཞུགས་སོ། ། གཞན་ཡང་ནང་སྒྲིའི་ནང་
 རིམ་པས་ལྷ་ཁང་ཁག་གཉིས་མཇལ་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལས་དང་པོ་སེང་ལྗོང་

སྒྲོ་མོ་ནས་ཐོན་ཏེ་གཡས་བསྐྱར་དུ་གོ་མ་པ་བཅུ་གངས་ཤིག་ཕྱིན་རྗེས་
 ཞལ་ཤར་ལ་སྒྲོགས་པའི་ལྷ་ཁང་དང་པོ་འདི་ནི་སྒྲོལ་མ་ལྷ་ཁང་ཡིན་
 ལ། འདིའི་ནང་དབུས་སུ་མཆོད་གསོམ་ནང་། ཉག་རེ་རིན་
 ཆེན་བཟང་པོས་བཞེངས་པའི་རྗེ་བཙུན་མ་འཕགས་མ་སྒྲོལ་མ་དང་།
 གཡས་གཡོན་ཁག་སོ་སོར་རྩོམ་རྩོམ་དཔལ་ལྷན་ཨ་ཏི་ཤ་དང་། སྒྲོལ་
 དཀར། ལྷ་ཁང་འདིའི་གཡས་རོས་མཆོད་གསོམ་ནང་རྗེ་ཡབ་སྲས་
 གསུམ་དང་། རྒྱལ་དབང་སྐུ་ལྷེང་བཅུ་གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྐུ་
 བརྟན། སྐུ་རྒྱལ་གྱི་མཆོད་གསོམ་ནང་སྒྲོལ་མ་ཉེར་གཅིག་སྐུ་
 གཡས་གྱི་མཆོད་གསོམ་ནང་མཁན་སྒྲོབ་ཚས་གསུམ་དང་། རྗེ་
 ཡབ་སྲས་གསུམ་གྱི་སྐུ་བརྟན་བཅས་བཞུགས། གཞན་ཡང་ལྷ་ཁང་
 འདིའི་ཉེན་གཙོ་སྒྲོལ་ལྷུང་གི་སྐུ་འདི་ཉིད་གསུང་ཕྱོན་དང་རང་ཕྱོན་
 བཅས་ཡིན་པ་འདི་ཡང་། མདོ་ཁམས་ཉག་རེ་སྒྲོགས་སུ་སྐུ་
 འཁྲུངས་པའི་ཉག་སྒྲོན་སེ་བ་རིན་ཆེན་ལྷ་བའི་བྱ་བ་ཐོབ་ཅིག་བྱུང་བ།
 ཁོང་དབུས་སྒྲོགས་སུ་གནས་བསྐྱར་ལ་ཐེབས་སྐབས་ཀྱང་པོའི་རྩང་
 གི་ལ་ཞིག་ནས་རྗེ་བཙུན་སྒྲོལ་མ་མའི་གཟུགས་སུ་དངོས་སུ་མཇལ་བ་
 དེ་ནས་ས་འཁྲུང་པོ་ཞིག་བསྐྱམས་ཐེབས་ཏེ་འདི་ག་གཙུག་ལག་ཁང་
 གི་ནང་སྐྱར་ནང་ས་དེས་སྐུ་རྒྱ་བྱས་ནས་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་བཞེངས་པ་ལ།
 ས་དེས་སྒྲོལ་མའི་སྐུ་སྤྲད་ལས་སྐུ་སྟོད་བཞེངས་པར་མ་འདོང་བས།
 བྱ་བ་ཐོབ་ཉིད་སྤྲར་ཀྱང་པོར་ས་ལེན་པར་ཐེབས་སྐྱའི་དགོངས་པ་

བཞེས་ཏེ་སྤྱགས་དམ་ལ་ཆེ་གཅིག་ཏུ་བཞུགས་པའི་ཆོ། སྒྲལ་མའི་
 སྒྲུ་སྟོན་རང་བྱོན་ཏུ་ཐེབས་ཏེ་ཁྱོད་ས་ལེན་རྒྱའི་སེམས་ཁྲལ་མི་དགོས།
 ང་འདིར་སྐྱབས་ཡོད་ཅེས་གསུང་བྱོན་པས་བྱིན་རྒྱབས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 བར་གྲགས། བླ་སྒྲོལ་གྱི་ཤར་ངོས་སེར་རྩ་གསྒྲའི་གཡས་ངོས་སུ་
 ཞལ་བྱལ་ལ་སྒྲུགས་པའི་ལྷ་ཁང་གཟིམ་སྒྲོ་གཉིས་ལྡན་འདི་ནི་གྲུ་ཏུ་
 འབྱམ་ལྷ་ཁང་ཡིན་ཞིང་། འདིའི་ནང་གཏེར་སྟོན་བསྟོན་གྱལ་གྱི་
 ལུང་དོན་བོད་ཁམས་བདེ་ཐབས་སུ། གྱལ་མཆོག་སྒྲུ་ཕྱེང་བཅུ་
 གསུམ་པ་ཆེན་པོའི་སྒྲུ་ཏུས་བཞེངས་གནང་མཛད་པའི་གྲུ་ཏུ་ཞི་བྲག་
 གི་སྒྲུ་བརྟན་དང་། སྒྲོབ་དཔོན་པལ་འབྱུང་གནས་གྱི་སྒྲུ་བརྟན་
 འབྱམ་ཕྱག་གཅིག སྒྲོང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་དང་། རིག་
 འཛིན་འཇིགས་མེད་སྒྲིང་པ་སོགས་སྒྲུ་དང་། མཁན་སྒྲོབ་ཆོས་
 གསུམ་གྱི་སྒྲུ་བརྟན་བཅས་བཞུགས་ཡོད། གཞན་ཡང་གྲུ་ཏུ་ལྷ་
 ཁང་གི་གཡོན་ངོས་སུ། དེ་ཕྱི་ལྷ་ལྡན་སྒྲོན་ལམ་ཆེ་མའི་སྐབས་
 དགེ་འདུན་ཁྲི་ཁ་ལོན་པ་ལ་བཞེས་སྤྱག་མིང་བཏགས་འབྲལ་སའི་
 ཏུང་ཁང་ཆེ་མོ་ཡོད་པ་དང་། འདིའི་ནང་བཞེས་སྤྱག་མིང་
 བཏགས་བསྐྱལ་སའི་ལྷགས་ཁྲོ་ཆེན་པོ་རེ་འགའ་ད་ཏུང་ང་ཆོའི་མིག་
 ལམ་ཏུ་མཛལ་རྒྱུ་ཡོད་ཀྱང་། དེང་སྐབས་གྱི་མི་ལ་ལྷགས་ཁྲོ་འདི་
 སྤྱག་པ་བསྐྱལ་ས་རེད་ཅེས་བརྗོད་ཆེད་ངོས་འབྲེལ་ཡོད་ཆེས་དཀའ་
 བཞིག་ཡོད་ལ། ཐ་ན་རེ་འགས་ལྷགས་ཁྲོ་འདིའི་ནང་སྤྱག་པ་

བསྐྱེལ་ན་ཉིན་མ་ག་ཚེད་ནང་འཁོལ་གྱི་རེད་ཅེས་ཁྱང་གསུང་སྤྱང་བ་
བཅས་སོ། །

༡༠. ད་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གནས་ལྟ་ཁང་གི་མཐའ་
བསྐྱར་བར་ཐོག་ཁག་ལ་རྒྱལ་བའི་གཟིམ་རྒྱང་དང་། བཀའ་ཤག་
ལས་ཁྱངས་སོགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་མཇལ་རྒྱ་ཡོད་པ་འདི་ཚོའི་གནས་
བཤད་ཇི་ལྟར་ཡིན།

ལན། གོང་ས་ལྷ་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་གི་བཞུགས་གནས་སྤྱང་
བྱང་བཞེངས་འགོ་བཅམས་པ་ནས་བཟུང་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཐེང་རིམ་
ཕྱོན་གྱི་སྐུ་དུས་སྐུ་ཉམས་གསོ་དང་རྒྱ་བསྐྱེད་གནང་བ་བརྒྱུད་རིམ་
བཞིན་ད་ཡོད་ཀྱི་གཟིམ་རྒྱང་ཁམས་གསུམ་གཟིལ་གཞོན་(གཟིམ་
རྒྱང་ཉི་འོད་)འདི་བཞིན་རྒྱལ་དབང་སྐུ་ཐེང་རིམ་ཕྱོན་ལྷ་ལྷན་སྟོན་
ལམ་ཆེ་མོ་སོགས་ཚོས་སྤྱི་ལོ་མཇུག་པ་མཐའ་ལས་པ་བཀའ་དྲིན་
བསྐྱུངས་ཡུལ་གྱི་བཞུགས་གནས་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་འདིའི་ནང་ཐུག་
དཔེ་ཁང་དང་། མཆོག་གཟིམ་ཁང་སོགས་ཇི་སྟེད་ཅིག་མཇལ་རྒྱ་
ཡོད་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད། ལྷག་པར་གཟིམ་རྒྱང་ཉི་འོད་གཟིམ་སྟོན་ལྷ་
བསྟན་མེད་གཡབ་ཅན་འདི་ནི། ལྷ་ལྷན་སྟོན་ལམ་སྐབས་དགེ་
བཤེས་ལྷ་རམས་པ་དང་། བཙུ་ལྷ་མཆོད་པ་སོགས་ཀྱི་ཡང་རིམ་བྱ་
དགའ་འབྲུལ་ཡུལ་དང་། ལྷ་མི་སྤྱིའི་ཞབས་བརྟན་སོགས་ཀྱི་
མཇུག་སྟོན་གནང་ཡུལ་ཡང་ཡིན། གཞན་ཡང་ད་དུང་གོང་ས་

མཚན་སྒྲིན་ལམ་ཆེ་མའི་ཚོགས་གཟིགས་དང་། བཙ་ལྷ་མཚན་པ་
མཇལ་ས་སོགས་ཀྱི་བྱར་འཕྱོང་རབ་གསལ་སོགས་ཡོད་དོ། །

གོང་ས་སྐུ་ཕྱེད་བདུན་པ་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོའི་
སྐུ་དུས་སྐུ་བོད་རྟེན་པའི་སྲིད་དབང་ལས་ཁྲུངས་བཀའ་ཤག་ཅེས་
གཙུག་ལག་ཁང་གི་བར་ཐོག་རྩྭ་ངོས་སྐུ་བཙུགས་པ་དང་། དུས་
མཚུངས་ཤར་ངོས་སྐུ་བོད་ཡོངས་ཀྱི་ཞིང་འབྲོག་ནགས་གསུམ་ལ་དོ་
དམ་བྱེད་པའི་ལས་ཁྲུངས་དང་། མོད་སྐྱར་དཔོན་རིགས་གས་
སྐྱོང་རྒྱགས་ལེན་སོགས་གནང་ཡུལ་ཅིས་ཁང་དང་། ཏུབ་ཏུ་བྲལ་
རིགས་ཁག་གཅིག་བསྐྱེལ་ལེན་གནང་ས་སྐུ་ཕྱག་ལས་ཁྲུངས། བྱང་
དུ་སྐྱོད་དོན་གཏུགས་བཤེར་དང་། བྲིམས་གཙུག་བྱེད་ས་བཤེར་
ཁང་ལས་ཁྲུངས་བཅས་ཡོད་པ་འདི་དག་ལ་ནམ་རྒྱུན་ཤར་ལ་ཞི་བའི་
ལས་ཁྲུངས་ཅིས་ཁང་དང་། རྩྭ་རྒྱས་པའི་ལས་ཁྲུངས་བཤེར་
ཁང་ཞེས་གྲགས་སོ། །

གཞན་ཡང་ཤིང་རའི་དོ་སྐྱས་འཛེགས་ཏེ་ཆོ་འཕུལ་སྒྲིན་ལམ་
ཆེ་མའི་སྐབས། གོང་ས་ཆེན་པོ་དབྱུང་མཚན་ཡོན་ཚོགས་མགོན་
དང་། གཞན་ཡང་དམིགས་བསལ་མཇེད་སྐྱར་ཆིབས་བསྐྱར་
བཀའ་དྲིན་བསྐྱུངས་སྐབས་མཇེད་སྐྱར་གནང་ཡུལ་ཆོམ་ཆེན་ཨེ་མི་
ཡོན་ཚོགས་འདོད་འབྱེལ་གཟིམ་སྐྱོ་ཏུབ་བཏུན། གསང་སྐྱོ་བྱང་
བཏུན་དང་། འདིའི་གཡོན་ངོས་གཟིམ་སྐྱོ་ཤར་བཏུན། རབ་

གསལ་དང་སྒྲོ་མཚར་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བང་ཆེན་ལ་སྟོགས་པ་འདི་
 རི་རྒུལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཆིབས་བསྐྱར་སྐབས་
 དད་ལྡན་མང་ཆོགས་ལ་བཀའ་ཚུལ་དང་། མཇལ་ཁ་གཏོང་ཡུལ་
 ཆོམས་ཆེན་ཁམས་གསུམ་གཟིལ་གཞོན་ཞེས་པ་འདི་ཡིན། དེ་ནས་
 ཤིང་རའི་རྩ་རྒྱད་ཁག་ལ་ལྟ་ལྡན་སྟོན་ལམ་ཆེ་མོའི་སྤྱི་བྱུང་ལས་ཁྲུང་ས་
 མ་ལག་དང་བཅས་པ་སོགས། གཟིམ་རྒྱུང་དང་། ལས་ཁྲུང་ས།
 ཡིག་ཆ་འཛོག་ཁང་། མཛོད་ཁང་། རུང་ཁང་། རྒྱ་ཤག་སྤྱི་
 སྤྱོད་བཅས་ཁང་མིག་ཆེ་རྒྱུང་སྒྲ་ཆོགས་བརྒྱུ་ལ་ཉེ་བ་ཞིག་མཇལ་རྒྱ་
 ཡོད་པ་ལགས་སོ། ། གཞན་ཡང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཕྱི་རྩལ་རྩ་
 རོས་ཀྱི་གསུང་ཆོས་ར་བ་ནི་ལྟ་ལྡན་སྟོན་ལམ་ཆེ་མོའི་སྐབས། ཞོང་
 ས་མཚོག་དང་། དགའ་ལྡན་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཆོས་གནང་
 སྐབས་ཀྱི་བཞུགས་ཁྲི་དང་། མདུན་དུ་ཆོས་ཁྲུའི་དགེ་འདུན་པ་
 རྣམས་ཀྱི་བཞུགས་ས་དང་། ཉགས་གསལ་འབྲུལ་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ར་
 བཅས་ཡིན་ནོ། །

༡༡. ཞོང་གསལ་གཙུག་ལག་ཁང་གི་སྟོང་ཤོད་བར་གསུམ་དུ་
 བཞུགས་པའི་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་རྟེན་རིག་དངོས་དང་བཅས་པ་འདི་
 རྣམས་ཐུར་གྱི་སྤྱི་གསུང་ཐུགས་རྟེན་བྱིན་ཅན་དེ་ཆོ་རང་འཇགས་
 ཡིན་ནམ།

ལན། མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ཡང་ཀུན་གྱིས་མཁྱེན་གསལ་ལྟར།

རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོའི་རྟེན་པ་བཞི་ཙུ་གཏོར་གཏོར་བའི་
 ལོ་རྒྱའི་ནང་གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་ཐུའི་སྒྲུལ་དང་། དེ་མིན་
 གཙང་ཁང་དབུས་མ་ཉེ་ཆོ་ཁང་དང་། ལྷ་ཁང་མཐའ་མ་མཐུ་སྒྲོན་
 ལྷ་ཁང་གཉིས་ལ་དེ་ཙམ་གྱི་གཏོར་སྒྲོན་མ་བྱུང་བ་ལུང་། དེ་མིན་ལྷ་
 ཁང་པལ་མོ་ཆེའི་རྟེན་གསུམ་རྣམས་ཙུ་གཏོར་དུ་སྤང་། འོན་ཀྱང་
 ད་ལྟ་ང་ཆོས་དངོས་སུ་མངལ་བྱུང་བའི་རྟེན་གསུམ་ཁག་ནི། ལྷ་
 སའི་རྟེ་འཁོར་གྱི་དགོན་ཤེ་ནས་གདན་དྲངས་པ་དེ་གཉིས་ལུང་།
 དེ་མིན་རྟེན་གསུམ་པལ་མོ་ཆེ་ནི་རིག་གནས་གསར་བརྗེ་ཆེན་པོ་
 མཇུག་བསྐྱེལ་བའི་རྗེས་ཏེ། ཏུས་རབས་ཉི་ཤུ་བའི་ལོ་རབས་
 བདུན་ཅུའི་ནང་ནས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ལོ་ལྟར་སྒྲོན་གྱི་དཀར་ཆག་
 དང་། མཁས་དབང་སོགས་ཀྱི་ལམ་སྒྲོན་འོག་ཉམས་གསོ་གསར་
 བཞེངས་བྱས་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ད་ལམ་ད་དྲུང་སུ་མཐུང་ཉམས་
 གསོ་བྱ་རྒྱུར་ལྷག་ལྷས་པའི་ལྷ་ཁང་ཡང་མི་ཉུང་བ་ཞིག་ཡིད། དེ་
 མིན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་བར་ཐོག་ཉེ། ཆོ་ཁང་གི་ཉེང་ཐོག་གཡོན་
 ངོས་ནས་རྒྱན་ཞལ་རས་ལྷ་ཁང་དུ་འབོད་པའི་ལྷ་ཁང་གཟིམ་སྒོ་རྒྱབ་
 བཞུན་འདིའི་ནང་བཙན་པོའི་སྐུ་དུས་ཀྱི་ལྗེ་བས་རིས་ཤིན་དུ་ཙུ་ཆེ་
 དང་བྱིན་སྐབས་ཙན་ཀྱང་ཁྲི་གསུམ་ཙམ་ཞིག་དང་། དེ་མིན་
 གཙུག་ལག་ཁང་འདིའི་ནང་སྒྲོར་དང་། བྱམས་ར་ཆེ་མོའི་གྲང་
 ལྗེ་བས། གཟིམ་རྒྱང་ནང་ཁོངས་བཙས་ལ་ཐར་གྱི་ལྗེ་བས་རིས་

མཇལ་རྒྱལ་ཡོད་པ་ལྟར། དེ་མིན་གཙུག་ལག་ཁང་གཙོ་གནད་ལྟ་
ཁང་ཁག་གི་སྤྱོད་པ་གི་ཕྱེབས་རིས་ཕལ་ཕྱོགས་ཆེ་ནི་ཉམས་གསོ་གསར་
བཞེངས་ལྟས་པ་བཅས་སོ།

༡༩. ད་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྟེན་གསུམ་ཁག་ལ་གནས་
གཟིགས་ཡོངས་སུ་བྱུང་སྟེ། གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞུང་སྣ་ཆེ་མ་
ནས་ཕྱིར་ཐོན་རྒྱུ། གཡས་བསྐྱར་དུ་བར་སྐྱར་བྱང་རྒྱུ་བྱོན་
ལམ་བརྟུན་བསྟན་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ལ་བསྐྱར་བར་བསྐྱོད་པའི་
ལམ་བར་དུ་དར་ཆེན་རི་སྟེང་ཅིག་མཇལ་རྒྱལ་ཡོད་པ་འདི་ཆོའི་གནས་
བཤད་རི་ལྟར་ལགས།

ལན། བར་སྐྱར་བྱང་ཤར་མཆམས་སུ་ཡོད་པའི་དར་ཆེན་
འདི་ནི་སྐག་པོའི་དམག་དཔོན་དགའ་ལྡན་ཆེ་དབང་གིས་སྤྱོད་
༡༤༥༡ལོར་རྒྱལ་སྤྱོགས་སུ་དམག་དྲངས་ཏེ་ལ་དྲགས་རྒྱལ་པོ་ཕམ་
པར་བྱས་ཏེ། རྒྱལ་སྤྱོགས་ཀྱི་ས་ཆེན་པོ་དགའ་ལྡན་པོ་བྱང་གི་
མངའ་ཁོག་དུ་བཅུད་པའི་རྒྱལ་ཁབ་རྟེན་སྟེང་བཞེངས་པས་
དགའ་ལྡན་དར་ཆེན་(དགའ་ལྡན་དར་སྟོན་ཡང་འབོད་)དང་།
བར་སྐྱར་ཤར་སྟོའི་མཆམས་སུ་ཡོད་པའི་དར་ཆེན་འདི་ནི་འཇམ་
མགོན་ལྷ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་བར་སྐྱར་ལ་གནས་སྐྱར་དུ་ཕྱེབས་པའི་
ཕྱག་འཁར་ས་དེར་བཅུགས་པ་གནང་ཞིང་། སྤྱོད་པ་༡༤༠༧ལོར་
ལྟ་ལྟ་སྟོན་ལམ་ཆེ་མོའི་དབུ་འཇུགས་ཀྱི་མཇེད་སྐྱར་རིན་པོ་ཆའི་

ཕྱག་འཁར་འཇུགས་པ་གནང་སའི་ས་དེ་རང་དུ་ཤར་སྐྱ་རེངས་ཞེས་
པའི་དར་ཆེན་འདི་སྐྱ་བཞེངས་ཞུས། །

བར་སྐྱར་ལྟ་བུ་མཆམས་སམ་ད་ལྟ་གསུང་ཆོས་ར་བའི་
མདུན་དུ་ཡོད་པའི་དར་ཆེན་འདི་ནི་བོད་མི་དམངས་ཀྱིས་རྒྱལ་
དབང་སྐྱ་ཐེང་རྒྱག་པའི་ཡང་སྲིད་རྒྱལ་དབང་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ་
མཆོག་ལྟ་སར་ཐེབས་འཕྱོར་གནང་རྒྱར་ལོ་མང་རེ་རྒྱག་ཞུས་མཐར་
སྤྱི་ལོ་ ༡༧༩༠ ལོར་རྒྱལ་དབང་མཆོག་དངོས་སུ་ལྟ་ལྟ་དུ་ཞབས་
སར་འཁོད་པའི་དགའ་སྟོན་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཆེད་མངགས་བཞེངས་
པའི་བསྐལ་བཟང་དར་ཆེན་ཡིན། །

གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་ངོས་གཡོན་གྱི་དར་ཆེན་འདི་ནི་སྤྱི་
ལོ་ ༡༩༣༩ ལོར་གློ་བཟུན་འཛིན་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་མདོ་ཁམས་བི་རི་
རྒྱལ་པོ་ཆམ་ལ་ཕབ་པའི་གཏམ་སྟན་དར་འཕྱར་སྐབས་ལྷེ་སྲིད་
བསོད་ནམས་ཆོས་འཕེལ་ནས་བཞེངས་གནང་མཛད་པའི་རྒྱས་ཡག་
དར་ཆེན་ཡིན། །

གཙུག་ལག་ཁང་གི་མདུན་ངོས་གཡས་གྱི་དར་ཆེན་འདི་ནི་སྤྱི་
ལོ་ ༡༩༥༤ ལོར་ཀུན་གཟིགས་པཎ་ཆེན་སྐྱ་ཐེང་བརྩ་པ་ཆེན་པོས།
བར་ལམ་ལོ་ངོ་ཉི་ཤུ་ལྟ་ཅམ་རིང་བར་མཆམས་ཆད་པའི་ལྟ་ལྟ་
སྟོན་ལམ་ཆེ་མོ་སྐར་ཡང་བསྐྱར་གསོ་བྱང་བའི་བཀྲ་ཤིས་རྟེན་འབྲེལ་
མཆོན་ཆེད་དུ་བཞེངས་གནང་མཛད་པའི་བཀྲ་ཤིས་དར་ཆེན་བཅས་

ཡིན། །

༡༩. གཙུག་ལག་ཁང་གི་གཞུང་སྒྲིལ་ཆེ་མའི་མདུན་རོས་སྤྱོད་
དུང་རྩོམ་གནམ་གྱི་ཀ་བ་དང་རྩོམ་དབུ་སྒྲུབ་ཅས་མཇལ་རྒྱ་འདུག་
པ་འདི་དག་གི་གནས་བཤད་ཇི་ལྟར་ལགས།

ལན། རྩོམ་གནམ་གྱི་ཀ་བ་འཇམ་ནམ་གུན་ཐང་ཐོད་མནའ་
ཆོག་རྩོམ་ཞེས་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདི་ནི་སྤྱི་ལོ་༢༩༩ལོར་ཐོད་གྱི་
རྒྱལ་པོ་ཁྱི་རལ་པ་ཅན་དང་། རྒྱ་ནག་ཐང་རྒྱལ་རབས་གྱི་གོང་མ་
ལའི་ཉེང་རྒྱུ་གཉིས་པན་རྒྱུ་ས་མཆམས་ལ་བརྩི་འཇོག་དང་།
ས་མཆམས་ལས་བཞལ་ཉེ་དཔུང་འབྲུག་སྐགས་མི་བྱེད་པར་པན་
རྒྱུ་མཇའ་མཐུན་མཉམ་གནས་གྱི་འབྲེལ་བ་བཟང་པོ་མི་རབས་
ནས་མི་རབས་བར་གནས་རྒྱུ་དམ་བཅའི་ཡིག་རྩོམ་རོས་སྤྱོད་
རྒྱ་ཤན་སྤྱར་དུ་བཞོས་ཉེ་ཁག་སོ་སོ་ཁྲུང་ཡན་དང་། ལྷ་ས། ས་
མཆམས་གྲུང་མེ་རུ་བཅས་པར་རྩོམ་ཁག་གསུམ་བཙུགས་པའི་
ནང་གསེས་ལྷ་སའི་རྩོམ་འདི་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། འདི་ཉིད་ལོ་རྒྱུ་
༡༩༠༠ལྷག་ཙམ་གྱི་ཆར་རྒྱུང་བརྒྱད་ནས་ད་ལྟ་ཡང་ང་ཆོའི་མིག་
ལས་དུ་ཁྱེད་ལེན་གསལ་བ་འདི་ཡིན།

གཞན་ཡང་ཐང་ཐོད་མནའ་ཆོག་རྩོམ་གི་གཡོན་རོས་ལྷགས་
འི་ནང་། དེ་སྤྱོད་རྩོམ་དབུ་སྒྲུབ་འཐོད་པའི་རྒྱ་ལྷང་ཞེས་པ་
དེ་ནི། ཤོད་རྒྱུ་ལ་རྒྱལ་པོ་སྤྱོད་བཅན་དང་རྒྱ་བཟའ་གོང་རྩོམ་

གཉིས་ཀྱིས་བཏབ་པར་གྲགས་ལ། རྒྱ་ལྷང་དེ་རིག་གནས་གསར་
 རྒྱུ་ནང་གཏོར་བཞེགས་སང་ནས་ད་ལྟ་ཙམ་པ་ཞིག་ལས་
 གཞན་གང་ཡང་མཇུག་ཆུ་མེད་དོ། ། འདིར་དམིགས་སུ་བཀར་
 བས་ཀྱི་རྒྱ་ལྷང་གི་ལོ་ ༡༩༤༡ ལོའི་ཟླ་ ༣ ཆེས་ ༥ ཉིན་གྱང་དུ་མི་དམངས་
 རྒྱ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱལ་སྲིད་རྒྱུ་ཁྱབ་ཁང་གིས་ལྟ་ལྟོན་གཙུག་ལག་
 ཁང་འདི་ཉིད་རྒྱལ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་གནད་རིག་དངོས་སྤྱང་སྦྱོབ་ལྟ་
 ཚན་ལ་གཏན་འཁེལ་གནང་བ་དང་། རྒྱུ་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་
 ༡ པའི་ཆེས་ ༡༡ ཉིན་གྱང་དུ་མི་དམངས་རྒྱ་མཐུན་རྒྱལ་ཁབ་རྒྱལ་
 ཁབ་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་ཅུས་ཀྱིས་ལྟ་ལྟོན་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་
 རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཀ་པ་བཞི་བཅེགས་རིམ་པའི་ཡུལ་སྐོར་སྐོར་འཆམ་ལྟ་ཚན་
 ལ་གཏན་འཁེལ་གནང་བ། རྒྱུ་ལོ་ ༡༩༥༠ ལོའི་ཟླ་ ༡༡ པའི་ཆེས་
 ༡ ཉིན་མཉམ་འབྲེལ་རྒྱལ་ཚོགས་སྦྱོབ་གསོའི་ཚན་རིག་རིག་གནས་ཙམ་
 འཇུགས་ཀྱིས་ལྟ་ལྟོན་གཙུག་ལག་ཁང་འདི་ཉིད་འཇམ་གླིང་རིག་
 དངོས་ཤུལ་བཞག་ལ་གཏན་འཁེལ་གནང་བ་བཅས་ཡིན་ནོ། །

སྟོན་བྱོན་མེས་པོའི་མཛད་བརྒྱས་ལེགས་བསྐྱུན་པའི། །

བསྐྱུ་མེད་མཆོག་གསུམ་བདེན་པའི་གཞུང་ཡས་ཁང་། །

མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཞིང་མཆོག་ཏུ། །

མི་ཉམས་བསྐྱལ་བརྒྱར་གནས་པའི་བཀྲ་ཤིས་ཤོག །

ཅེས་ལྟ་ལྟོན་ར་ས་འཕུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་

འབྲེལ་བའི་གནས་བཤད་མདོར་བསྟུས་དྲིས་ལན་བདུན་ཅུ་ཙམ་གསུམ་
 ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཉིད་གཙོ་བོ་བཀའ་འཆམས་ཀ་ཁོལ་མ་དང་། རྒྱལ་
 རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། གཙུག་ལག་ཁང་གི་དཀར་ཆག་ཤེལ་
 དཀར་མེ་ལོང་། ལྷ་ལྷན་ར་ས་འཕྲུལ་སྤང་གཙུག་ལག་ཁང་གི་
 དཀར་ཆག་སོགས་ཚད་ལྡན་ཡིག་ཆ་ཁག་གཅིག་ལ་གཞི་བཙུག་བའི་
 མང་གཞིའི་ཐོག ཏུས་རབས་ཉི་ཤུ་པའི་ལོ་རབས་བདུན་ཅུའི་ནང་
 ཚུན་གསར་བཞེངས་ཉམས་གསོ་བྱས་པའི་རྟེན་གསུམ་ཁག་གཙོ་བོར་
 བཟུང་སྟེ་འབྲི་ཙོ་མ་ཞུ་བྱེད་མིགས་ལྟུལ་གཙོ་བོ་ནི་འཆར་ལོངས་
 ཡོང་བཞིན་པའི་རང་རིགས་ན་གཞོན་བྱིས་པ་སྤྱི་དང་། ཡང་སྟོས་
 ཟུ་ཚུགས་ནས་འདི་ག་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་གཟིགས་སྟོར་ལ་ཐོག་མར་
 ཐེབས་མི་ནམས་ལ་ཕན་པ་ཅུང་ཟད་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ཏེ།
 གུས་པས་འབད་པ་ཅུང་ཟད་བགྱིས་པ་འདིས་ཀྱང་། རིས་མེད་ཀྱི་
 རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་ཡང་སྟོས་བོད་ཀྱི་ཤེས་རིག་ཉམས་པ་
 སོར་ཚུད་དང་། མི་ཉམས་གོང་འཕེལ་ཡོང་བའི་ཆེད་དུ་བསྐྱོལ་
 འདིར་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་རིགས་ཅི་མཆིས་པ་ནམས། ལྷ་མ་དག་
 བའི་བཤེས་གཉེན་དང་། མཁས་དབང་ནམས་ཀྱི་སྦྱན་སྲར་མཐོལ་
 ཞིང་བཤགས་པ་དང་། ཏུས་མཚུངས་སུ་བྱེད་ནམ་པའི་ལམ་སྟན་
 ཡོ་བསྐྱར་གི་རིན་བྲལ་བཀའ་སློབ་གང་མང་ལྷག་ཐེབས་མཆིན།
 མཆིན། ॥ ॥

མིག་སྒྲིངས་ཤིང་། དགེ་བའི་བཤེས་གྱི་ལོང་བྱིད་ནམས་དང་བུ།
 ཐར་པའི་ལམ་བཞེན་ལམར་བདང་བུལ་བའི། ། ཉམ་ཐག་འགྲོ་
 བའི་མགོན་སྐྱབས་མཛད་དུ་གསོལ། ། རང་གཞན་དུས་གསུམ་
 དགེ་བ་ལས་བྱུང་བའི། ། ཀུན་བཟང་ཡིད་འོང་མཛོད་སྤྱོད་ཀྱི་
 མཛོད་འདི། ། མཁུས་འགྲོ་བའི་བསྟན་ནམས་ཁིང་མཛོག་ལ།
 སྒྲིང་ནས་འབུལ་ལོ་བཅེ་བས་བཞེས་སུ་གསོལ། ། ཐོག་མེད་དུས་
 བསྟན་ཏུ་ཡན་ཆད་དུ། ། ཆགས་སོགས་ཉེས་ཀུན་ཅ་བ་བདག་
 འཛིན་གྱིས། ། དམ་དུ་བཅིངས་པའི་མཁའ་མཉམ་འགྲོ་བལ།
 བཅེ་བས་དགོངས་བཞིན་བྱིན་གྱིས་བསྐྱབ་དུ་གསོལ། ། རྩ་
 ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཁྱེད་ཉིད་གྱིས། ། ཉེས་པའི་སྤྱོད་ནམས་མ་
 ལུས་སྒྲིག་པ་དང་། ། ལེགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཁུས་སྤྱོད་པའི་
 བྱིར། ། བསྐྱེད་དྲིན་ཅན་པ་མཛད་དུ་གསོལ། ། དབུལ་ཁིང་
 སྤངས་པའི་ཉམ་ཐག་འགྲོ་ནམས་ལ། ། མི་བད་འདོད་དགུ་
 འབྱུང་བའི་གཉེར་ཆེན་དང་། ། མ་དག་སེམས་གྱི་དྲི་མ་འབྱུང་བ་
 ལས། ། དྲི་ཁིམ་བདུད་རྩིའི་ཁྱུས་ཆབ་མཛད་དུ་གསོལ། །
 འདི་ཕྱི་བར་དོའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ། ། ཡིད་བཞིན་
 ནོར་བུ་ཁྱེད་དང་མི་འབྲལ་ཁིང་། ། གཅིག་དུ་ཡན་པའི་དམ་ཆོས་
 སྐྱབ་པ་ལ། ། རང་སེམས་རང་ངོ་ཤེས་པར་བྱིན་གྱིས་སྐྱབས།

བདག་ལ་ཡན་དང་སྟེང་ནས་གནོད་པ་སྐྱོན་ལ། བཟང་ངན་ལས་
 གྱིས་འབྲེལ་པ་སྐྱོན་པ་རྣམས། འཇིགས་རུང་ལམ་པའི་རྒྱུ་གྱི་
 མཚམས་བཅད་ནས། ། རྣམ་གྲོལ་ཐར་པའི་སྒྲིང་དུ་ལེན་པར་
 ཤོག། ། རྣམ་ཞིག་ཆེ་འདིའི་སྤང་བ་རུབ་པའི་ཆོ། ། མགོན་
 བྱིད་མཚན་དཔེའི་དཔལ་གྱི་ལྷ་མ་མེ་བ། ། ཡིད་ལ་དུན་ཞིང་
 མངོན་དུ་གྱུར་པས་ཀྱང་། ། རྣམ་དག་མཁའ་སྤྱོད་གནས་སུ་འཕོ་
 བར་ཤོག། ། མདོར་ན་མ་རིག་ཐུན་པའི་ལམ་ཁྱགས་ནས། །
 མཐའ་མེད་ལམ་པར་ལུས་པའི་འགྲོ་རྣམས་ལ། ། ཡང་
 དག་ལྟར་སྤང་འཇིགས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ། མཚན་ལྡན་དགེ་བའི་
 བཤེས་གཉེན་མཛད་དུ་གསོལ། ། རྟེན་པར་དཀའ་ཞིང་རྟེན་
 བས་དོན་ཆེ་བའི། ། ཡིད་བཞིན་ལོར་འདྲའི་ཉེན་བཟང་སྐབ་དུས་
 འདིར། ། ཆེ་འདིའི་ཆོས་བརྒྱུད་བྱ་བས་མི་གཡང་བར། །
 ཉེན་མཚན་ཆོས་གྱིས་འདའ་བར་བྱིན་གྱིས་སྦྱབས། ། ཉམ་རྒྱུང་
 ལུས་འདི་རྒྱུང་དམར་མར་མེ་བཞིན། ། ད་ལྟ་ཉིད་དུ་འཇིགས་ལ་
 མངོན་སྟོགས་པས། ། རིང་དུ་བསྐྱིངས་པའི་བྱ་བ་ཀྱན་དོར་
 བས། ། མང་མེད་མི་རྟག་སྒྲིམ་པར་བྱིན་གྱིས་སྦྱབས། ། དཔྱལ་བ་
 ཡིད་གསུང་འགྲོལ་སྐྱོན་པའི། ། ཕྱི་མངན་འགྲོའི་གཡང་ས་
 དེ་དག་ལས། ། སྐབས་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་རིན་ཆེན་རྣམ་པ་

གསུམ། ། རྩོམ་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུས་མཛད་དུ་གསོལ། །
 རྒྱབས་གསུམ་བསྐྱབ་བྱ་སྤྱོད་དང་ཁྱད་པར་དུ། ། དཀར་ནག་ལས་
 འབྲས་པ་ཞིང་པ་རྣམས་ལ། ། ཤེན་དུ་ཡིད་ཆེས་ངེས་པ་རྟེན་གྱར་
 བས། ། འབྲུག་སྒྲིག་ཚུལ་ལ་མཁས་པར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། །
 སྒྲིན་བསགས་སྒྲིག་པའི་ལས་རྣམས་མ་ལུས་པ། ། འཁྱོད་སེམས་
 དྲག་པོའི་ལམ་ནས་ཉེར་དངས་ཏེ། ། ཐུན་ཆད་སྒྲིག་ལ་བབས་ཀྱང་
 མི་བྱ་བར། ། སྒྲོམ་སེམས་ཤུགས་དྲག་སྦྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་སྒྲོབས།
 འགྲོ་མགོན་ཁྱེད་ལ་གསོལ་བ་བཏབ་པའི་མཐུས། ། མ་དག་
 འཁོར་བ་འདི་ཡང་རྒྱག་བསྐྱེལ་དུ། ། ཤེས་ནས་རྣམ་སྒོལ་ཐར་པ་
 རྒྱབ་པ་ལ། ། ཤུགས་དྲག་བཙོན་འབྲུས་བཙོན་པར་བྱིན་གྱིས་
 སྒྲོབས། ། རང་ཉིད་རྒྱག་བསྐྱེལ་དྲག་པོས་མནར་བཞིན་དུ། །
 མ་གྱུར་འགྲོ་བ་ཀྱན་ཀྱང་དེ་འདྲ་བར། ། ལེགས་པར་མཐོང་ནས་
 སྒྲུ་མེད་བྱང་ཚུབ་སེམས། ། ལྷུར་དུ་རྒྱད་ལ་སྦྱེ་བར་བྱིན་གྱིས་
 སྒྲོབས། ། སེམས་བསྐྱེད་བསམ་པ་དེ་ཡིས་བྱིན་བཞིན་དུ། ། རང་
 རྒྱད་སྒྲིན་བྱེད་ལ་རོལ་བྱིན་དྲག་དང། ། གཞན་རྒྱད་སྒྲིན་བྱེད་
 བསྐྱེལ་བཞིན་དངོས་པོ་སྤྲོས། ། རྒྱལ་སྤྲས་སྦྱོད་ལ་སྒྲོབ་པར་བྱིན་
 གྱིས་སྒྲོབས། ། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ཁྱེད་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལས། །
 རྒྱེས་གསུམ་ཐུན་མོང་ལམ་གྱི་རྟོགས་པ་རྣམས། ། མཛོན་དུ་གྱུར་

བས་སྒྲ་མེད་དོ་རྗེ་ཐེག་ | བྱགས་ནས་དབང་བཞི་རྗེ་གསལ་པར་
 ཕྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། | སྤར་ག་ལྟ་ཡིན་ལ་འབྱོར་མཐར་ཕྱིན་ནས།
 སྟོན་རྒྱུད་མན་ངག་ཟབ་ལམ་རིམ་པ་ལས། | ལེགས་པར་
 བསྒྲམས་ནས་བྱང་འདུག་དོ་རྗེ་འཆང་། | སྐད་ཅིག་ཉིད་ལ་ཐོབ་
 པར་ཕྱིན་གྱིས་སྒྲོབས། | བདག་གིས་བགྱིས་པའི་སྟོན་ལམ་འདི་
 དག་ལ། | མི་ཤེས་འབྲུལ་པའི་ཉེས་པ་གང་བགྱིས་པ། | དེ་དག་
 ཐམས་ཅད་བྱང་ཞིང་དག་གྱུར་ནས། | སྟོན་ལམ་རྒྱ་མཚོའི་པ་
 རོལ་ཕྱིན་པར་ཤོག། ||

ཅེས་འཕགས་མཚོག་འཛིག་ཉེན་དབང་ཕྱག་གི་ཕྱིན་གྱིས་
 རྒྱབས་པའི་གནས་དབུས་གཙང་དག་པའི་ཞིང་སྤྱི་དང་།   བྱང་
 པར་ལྟ་ལྟན་སྤུལ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་ཉེ་འདབས་སུ་འཁོད་པའི་
 སེར་སྐྱ་ཕོ་མོ་རྣམས་ནི་སྤྱིར་ཆོས་ལ་འདུན་ཞིང་ལྟག་པར་རྩོམ་བྱ་
 ལུ་ཞེ་དང་།   བྱགས་རྗེ་ཆེན་པོ་རང་བྱུང་ལྟ་ལྟན་སོགས་ཀྱི་སྐྱ་མདུན་
 དུ་མཚན་པའི་ཡོ་བྱད་བསམ་གྱིས་མི་བྲབ་པའི་ཐོག་སྟོན་ལམ་བྱ་བའི་
 ཡུལ་སྒྲ་ན་མེད་པའི་བྱང་རྒྱབ་ཡིན་ཀྱང་།   སྤ་སོར་གསུང་རབ་ལ་
 གོམས་འདྲིས་རྒྱུད་བ་རྣམས་ཀྱིས་རང་འདོད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐྱེས་
 བྱ་གསུམ་གྱི་ལམ་དང་སྐྱར་ཞིང་།   མཚོག་དམན་ཐམས་ཅད་ལ་
 འབྱེར་བདེ་བའི་ཕྱིར་ཆོགས་བཅད་དུ་བསྒྲིགས་པ་ནི་རྒྱུད་འཛིན་

དགེ་སྤྱོད་མེ་ཏི་བ་མན་རག་བདག་གིས་སྦྱར་བ། སྟོན་ལམ་འདི་
 ཉིད་སྦྱར་རྩི་བོ་དང་ནམ་མཁལ་རེས་ཀྱི་དུས་དང་། ལྷག་པར་སྤྱོད་
 ཉི་མ་མ་ཤར་གོང་དུ་རྩི་བོའི་ཞབས་བྱས་པའ་ཚུན་དུ་རང་གི་མགོ་བོ་
 གཏུགས་ཏེ་འདི་ཉིད་སྦྱར་དག་ཅིང་གསལ་བར་བརྟོན་ན་ཆོས་ཉིད་
 འབྱུང་བ་མེད་པའི་སྟོན་ལམ་རང་གི་བདེན་སྟོབས་དང་། སངས་
 རྒྱུན་དངོས་དང་མཚུངས་པའི་རྩི་བོ་བཀའ་རྒྱུ་ཅན་གྱི་བྱུགས་རྩི་
 དང་། རྩི་བོའི་སྦྱོའི་གཡས་གཡོན་དུ་ནོར་བུ་རྩི་དེ་བ་དང་།
 ལྷག་ཤ་དེ་བ་ཞེས་བྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པས། དེ་ཉིད་ཉིན་ཞག་རེ་ལ་
 རྩི་བོའི་སྦྱོའ་ལན་རེ་འཁོར་ཞིང་གོང་དུ་བཤད་པའི་དུས་དེར་ཞབས་
 བྱས་པའ་ཚུན་དུ་འཁོར་བའི་ནོར་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ལམ་གསུམ་
 འརྩམ་དུ་གྲགས་པས་རི་ལྷོ་སྟོན་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ངེས་པར་
 འབྱུང་བ་ཅིང་། རྩི་སྦྱོང་པ་ཅན་གྱི་སྦྱོང་དུ་ཡང་སྟོན་ལམ་འདི་ཉིད་
 སྤར་བ་ཞིན་བརྩོན་ན་མཐུན་སྦྱོགས་སུ་རྩི་བོའི་བྱུགས་ཀའི་ཐད་དང་།
 སྦྱོང་སྦྱོགས་སུ་ཆོས་རྒྱལ་སྤྱོད་བཅན་སྐམ་པའི་ཞབས་ཁོང་ཐད་དང་།
 འོག་དུ་སྤར་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཁས་བཙུན་
 བཟང་གསུམ་དང་། མཁོ་དགུའི་ནོར་རྩིས་ཐམས་ཅད་དབུས་
 གཙང་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་འདི་ཉིད་དུ་འབྱུང་བར་བུ་བའི་ཕྱིར་དུ་
 སྦྱོགས་བཞིའི་རྒྱལ་པོ་ནམས་ཀྱི་དབུ་ཐོད་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མ་དང་བཅས་
 ཉི་ཟངས་ཀྱི་གཏུའི་ནང་དུ་བཅུག་ནས་གཏོར་དུ་སྤོས་པར་སྟོན་ལམ་

བཞི་འཛོམ་ཏུ་གྲགས་པར་འདིར་སྟོན་ལམ་ངེས་པར་འབྱུང་ལགས།
 བྱད་པར་སྟོན་ལམ་འདི་ཉིད་ཉིན་རེ་ཚར་གསུམ་རེ་མ་ཆག་པ་བཏོན་
 ན་ཆེ་རབས་ཕྱི་མ་ནམས་ཞིང་ཁམས་འདི་ཉིད་ཏུ་སྐྱེས་ནས་རྩི་བོ་ཤུག་
 ལུ་ནེས་འབྲལ་མེད་རྩིས་སུ་འཛོན་པ་སོགས་པན་ཡོན་བསམ་གྱིས་མི་
 བྱབ་པ་འབྱུང་བར་གསུངས་སོ།། །།

༄༅། ལྷ་ལྷན་གཙུག་ལག་ཁང་གི་གནས་ བཤད་མདོར་བསྟན་བཞུགས་སོ།

ཚུམ་གྱིག་འགན་འཁུར་བ།	ལྷོ་བཟང་ཆེ་རིང་།
མཐེན་ཚུམ་ཚུམ་གྱིག་པ།	བསྟན་འཛིན་རྣམ་རྒྱལ།
ལྷོ་ཚུམ་འཆར་འགོད་པ།	བསྟན་རྣམ།
ལྷོ་ལྷན་པར་གཞི་གྱིག་མ་ཁན།	སྐལ་ཚོ།
དཔེ་ལྷན་འབྲེལ་སྤེལ་ཆན་པ།	བསྟན་འཛིན།
བར་འདེབས་ཆན་པ།	ཐོད་རྫོང་ས་མི་དམངས་དཔེ་ལྷན་ཁང་། (ལྷ་ས་གྲོང་རྩེ་ཁྱེད་ཁང་ལམ་སློང་ཡང་20པ་)
དེབ་ཆད།	སེཾ་ཁྲོན་ཏུ་ལུང་མཛོལ་བཟོ་ཆོན་ལྷན་
པར་ཚོག	པར་འདེབས་བཟོ་གྲ།
པར་འཁུག་ཡི་ཚོ།	787×960 1/32
ཡིག་གྲངས།	3.5
པར་གཞི།	16
པར་ཁྲུག་ཡི་ཚོ།	ཁྲི་5
ཡིག་གྲངས།	2005ལོའི་ཟླ་8པར་པར་གཞི་1བསྒྲིགས།
པར་གཞི།	2005ལོའི་ཟླ་8པར་པར་ཐེངས་1བཏབ།
པར་ཁྲུག་ཡི་ཚོ།	01 - 5,000
པར་གྲངས།	ISBN7 - 223 - 01747 - 3/B ·62
དཔེ་དེབ་ཡང་རྟགས།	8.00
ཡིན་ཚུངས་ཆོད།	

པར་གཞི་གྱིན་བཏག་ཡིན་པས་འདྲ་བཟོས་པར་འདེབས་མི་ཆོག

图书在版编目(CIP)数据

大昭寺及其佛象历史问答七十三条/尼玛次仁著.
拉萨:西藏人民出版社,2005.8

ISBN 7-223-01747-3

I.大... II.尼... III.①大昭寺-问答-藏语
②大昭寺-佛象-问答-藏语 IV.B947.275.1-44

中国版本图书馆 CIP数据核字(2005)第 043540 号
大昭寺及其佛像历史问答七十三条

责任编辑	洛桑次仁
美术编辑	丹增朗杰
整体设计	丹 朗
电脑排版	格 次
出版发行	丹 增
印 刷	西藏人民出版社(拉萨市林廓北路 20 号)
开 本	四川华龙装璜彩印厂
印 张	787×960 1/32
插 图	3.5
字 数	16
版 次	50 千
印 次	2005 年 8 月第 1 版
印 数	2005 年 8 月第 1 次印刷
书 号	01-5,000
定 价	ISBN7-223-01747-3/B·62
	8.00 元

版权所有 翻印必究

责任编辑：洛桑次仁
美术编辑：丹增朗杰

整体设计：丹朗
格次

ISBN 7-223-01747-3

9 787223 017473 >

ISBN 7-223-01747-3/B·62

民文（藏 40）定价：8.00元